

Curtea de Apel Ploiești
Decizii Relevante
Trimestrul IV 2020

Cuprins

Secția a II-a Civilă

- Regimul creanțelor curente născute în procedura generală a insolvenței și neachitate, în situația trecerii debitoarei la procedura falimentului.
- Reprezentarea persoanei juridice în procesul civil.
- Natura termenul reglementat de art. 101 alin.1 lit.b din Legea nr.85/2014.
- Momentul de început al termenului de prescripției în cazul acțiunii întemeiate pe plata nedatorată.
- Momentul de început al cursului prescripției în cazul acțiunii în regres.
- Distribuirea sumelor rezultate din vânzarea unor active ale debitoarei în procedura generală a insolvenței acesteia

Secția de contencios administrativ și fiscal

- Excluderea operatorului economic din procedura de atribuire a contractului de achiziție publică. Dreptul de apreciere al autorității contractante.
- Momentul de început și durata termenului de prescripție a dreptului material la acțiune pentru prejudiciile ce decurg din executarea contractelor de achiziție publică
- Aplicarea legii în timp, în situația suspendării autorizării și retragerii permisului de armă.

Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie

- Contestație în anulare. Sarcina probei în etapa admisibilității în principiu în cazul în care în sprijinul contestației nu se depun ori nu se invocă dovezi care sunt la dosar. Nelegalitatea administrării probatoriului necesar a fi examinat pentru admiterea în principiu, ulterior admiterii în principiu a contestației în anulare.
- Instituția extinderii acțiunii penale și asupra altei persoane
- Neconcordanță între dispozitiv și minută. Hotărâre nelegală în condițiile în care există o contradicție între dispozitivul hotărârii și minuta pronunțată în prezentul dosar.
- Refuz prelevare mostre biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei motivând existența aichmofobiei (frica de ace).

Decizii Relevante

Trimestrul IV 2020

Secția a II-a Civilă

[1]. Regimul creanțelor curente născute în procedura generală a insolvenței și neachitate, în situația trecerii debitoarei la procedura falimentului.

Index tematic: Insolvență

Legislație relevantă: - art.64 al.6 și art.108 din Legea nr.85/2006

Rezumatul problemei de drept:

Creanțele curente născute în cadrul procedurii generale (inclusiv în faza reorganizării judiciare), care nu au fost achitate, trebuie înscrise în tabelul suplimentar în cazul intrării societății în procedura falimentului, astfel că ele nu mai pot fi plătite ulterior în mod direct, fără înscriere, în baza documentelor din care provin, potrivit art.64 al.6 din Legea 85/2006, posibilitate de care beneficiază doar creanțele născute după intrarea în faliment, care sunt creanțe curente în cadrul acestei etape.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă
Decizia nr.239 din 14.10.2020

Prin contestația înregistrată la data de 18.05.2020 pe rolul Tribunalului P. sub nr. xxxx/xxx/2012/a33.17, creditoarea A a solicitat, în contradictoriu cu debitoarea B, prin lichidator judiciar PWC IPURL, înlăturarea măsurilor dispuse de lichidatorul judiciar și comunicate prin Raportul de activitate aferent perioadei martie-aprilie 2020, urmând să se constate că întreaga sumă solicitată la plată în cuantum de 672.904,00 lei reprezintă creanță curentă, în sensul dispozițiilor art. 64 alin. 6 din Legea 85/2006, urmând a fi plătită.

În fapt, contestatoarea a arătat că prin raportul de activitate eferent perioadei martie-aprilie 2020, comunicat prin intermediul poștei electronice în data de 15.05.2020, lichidatorul judiciar a dispus ca cererea de plată a creanțelor curente, formulată sub nr. (...) /11.05.2020, să fie soluționată în sensul în care din totalul sumei solicitate la plată de creditoare, respectiv suma de 672.904,00 lei, reprezentând creanțe curente, să fie plătită în mod greșit doar suma de 320.034,00 lei, reținând în esență că numai sumele născute după intrarea în procedura falimentului ar reprezenta creanțe curente și ar urma să fie achitate ca atare.

Prin întâmpinarea formulată, lichidatorul judiciar a solicitat respingerea, ca nefondată, a contestației, susținând în esență că sumele pretinse a fi scadente în anii 2013, 2014, 2015 și până la luna septembrie 2016 sunt creanțe care, odată cu trecerea la faliment, nu mai pot fi considerate ca fiind creanțe curente în sensul dispozițiilor art. 64 alin. (6) din Legea nr.85/2006, iar acestea trebuiau înscrise, în termen legal, în Tabelul suplimentar și Tabelul definitiv consolidat, doar creanțele născute în anii 2017 și 2018, menționate în adresa primită din partea creditoarei și în cadrul Procesului verbal de constatare încheiat în 20.02.2018, anexat acesteia, în sumă totală de 157.220 lei, acestea putând fi considerate creanțe curente, în sensul acestor prevederi, și nefiind necesară înscrierea lor la masa credală.

Prin sentința civilă, nr. 311, pronunțată în data de 1 iulie 2020, Tribunalul P. a respins ca neîntemeiată contestația, reținând în esență că creanțele scadente în anii 2013, 2014, 2015, 2016 (până la data de 14.10.2016, data trecerii debitoarei la faliment) nu sunt creanțe curente, iar pentru aceste creanțe creditoarea nu a formulat declarație de creanță în termen pentru a fi înscrisă în tabelul suplimentar de creanțe, astfel că numai suma de 320.034 lei, scadentă după data trecerii la faliment, reprezintă o creanță curentă în sensul dispozițiilor art. 64 alin. 6 din Legea nr. 85/2006.

Prin urmare, măsura lichidatorului judiciar de admitere a cererii doar pentru creanța născută ulterior trecerii la faliment este legală. Potrivit art. 108 alin. 6 din Legea nr. 85/2006 titularilor de creanțe născute după data deschiderii procedurii, care nu depun cererea de admitere a creanțelor în termenul prevăzut la alin. 2 lit. a), li se aplică în mod corespunzător prevederile art. 76 care reglementează decăderea din dreptul de a fi înscris în tabelul creditorilor.

Împotriva sentinței precizate a declarat recurs creditoarea, solicitând casarea acesteia, cu consecința admiterii contestației și constatării faptului că întreaga sumă solicitată la plată, în cuantum de 672.904 lei, reprezintă o creanță curentă, în sensul dispozițiilor art.64 al.6 din Legea nr.85/2006, iar nu o parte din aceasta, așa cum a apreciat judecătorul sindic.

În motivarea apelului, s-a arătat că practicianul în insolvență și judecătorul sindic au reținut greșit faptul că apelanta a formulat de-a lungul timpului, după momentul deschiderii procedurii insolvenței debitoarei, o serie de precizări la declarația de creanță depusă inițial, însă precizările vizau creanțe curente, născute după deschiderea procedurii insolvenței, care nu mai au acest caracter după intrarea în faliment, caracter ce revine doar creanțelor născute după acest ultim moment.

Aceasta, întrucât sumele au fost solicitat în temeiul dispozițiilor art.64 al.6 din Legea nr.85/2006, iar cererea nr. xxxx/11.05.2020 vizează plata creanței curente în sumă de 672.904 lei, sumă ce a fost calculată de la data deschiderii procedurii insolvenței debitoarei și până la data formulării cererii, precum și că dispozițiile legale precizate se referă la creanțele născute după deschiderea procedurii insolvenței, în procedura de reorganizare judiciară și după data deschiderii procedurii falimentului.

Apelanta a mai susținut că, deși o parte din creanțele curente sunt înscrise în tabelul suplimentar al creditorilor, totuși regimul juridic aplicabil este unul singur, plata creanțelor curente urmând a fi efectuată cu prioritate, în baza documentelor din care ele rezultă, nefiind necesară înscrierea lor la masa credală a debitoarei.

Examinând sentința recurată, prin prisma criticilor invocate și a dispozițiilor legale incidente în cauză, Curtea a constatat următoarele:

În cauză sunt aplicabile dispozițiile vechiului Cod de procedură civilă, în raport de momentul deschiderii procedurii insolvenței debitoarei, motiv pentru care trimiterile recurente la prevederile Noului Cod de procedură civilă vor fi apreciate ca fiind făcute la dispozițiile similare din vechiul cod.

Tot astfel, Curtea a constatat că recurenta nu a indicat expres motivele de casare sau modificare pe care și-a fundamentat recursul, din cele prevăzute de art. 304 din vechiul Cod de

procedură civilă, precum și că în cauză erau aplicabile și dispozițiile art.304 ind.1 din vechiul Cod, conform căroră „*recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 304, instanța putând să examineze cauza sub toate aspectele*”, motiv pentru care urmează să analizeze punctual susținerile recurente.

Curtea a considerat că problema de drept care s-a ridicat în cauză vizează situația creanțelor născute în cadrul procedurii generale a insolvenței debitoarei, deci până la momentul trecerii acesteia la procedura falimentului, întrucât creanțelor născute ulterior acestui moment le-au fost recunoscute caracterul de creanțe curente, în sensul dispozițiilor art. 64 alin. 6 din Legea nr.85/2006.

Practic, recurenta a susținut că creanțele din prima categorie analizată își păstrează calitatea de creanțe curente și în cadrul procedurii falimentului, astfel că le este aplicabil regimul juridic dedus din dispozițiile art.64 al.6 din Legea nr. 85/2006, în sensul că nu se înscriu în tabelul de creanțe și se plătesc cu prioritate, în baza documentelor din care rezultă, în timp ce judecătorul sindic a reținut punctul de vedere al lichidatorului judiciar - în sensul că creanțele analizate nu mai pot fi considerate creanțe curente după trecerea societății la faliment, ci trebuie înregistrate în tabelul suplimentar de creanțe.

Curtea a apreciat că în rezolvarea acestei probleme de drept sunt relevante prevederile art.108 din Legea nr.85/2006, din interpretarea sistematică a căroră rezultă ca fiind corectă opinia judecătorului sindic, fiind evident că legiuitorul a impus obligația declarării și înregistrării în tabelul suplimentar , după intrarea societății în procedura falimentului, a tuturor creanțelor născute pe parcursul procedurii insolvenței (deci curente) și neachitate potrivit art.64 al.6 din Legea insolvenței, sub sancțiunea prevăzută de art.76 din acest act normativ (decăderea din dreptul de a fi înscris cu creanțele respective în tabelul suplimentar/definitiv consolidat).

Altfel spus, creanțele curente născute în cadrul procedurii generale (inclusiv în faza reorganizării judiciare), care nu au fost achitate, trebuie înscrise în tabelul suplimentar în cazul intrării societății în procedura falimentului, astfel că ele nu mai pot fi plătite ulterior în mod direct, fără înscriere, în baza documentelor din care provin, potrivit art.64 al.6 din Legea 85/2006, posibilitate de care beneficiază doar creanțele născute după intrarea în faliment, care sunt creanțe curente în cadrul acestei etape.

Raportat la aceste considerente, Curtea a considerat că nu poate primi opinia în sens contrar a recurente, opinie contrazisă în mod evident de dispozițiile art.108 al.6, anterior citate, întrucât, dacă legiuitorul ar fi acceptat posibilitatea plății tuturor creanțelor curente, indiferent de momentul nașterii lor, înainte sau după intrarea în faliment, în condițiile art.64 al.6 din Legea insolvenței, atunci nu ar mai fi reglementat expres obligativitatea declarării creanțelor curente și neachitate din procedura generală, după intrarea în faliment, în vederea întocmirii tabelului suplimentar și tabelului definitiv consolidat, sub sancțiunea decăderii.

Curtea mai reține că dispozițiile art.64 al.6 din Legea nr.85/2004 - conform căroră „*creanțele născute după data deschiderii procedurii, în perioada de observație sau în procedura reorganizării judiciare vor fi plătite conform documentelor din care rezultă, nefiind necesară înscrierea la masa credală. Prevederea se aplică în mod corespunzător pentru creanțele născute în procedura de faliment - trebuie interpretate ca aplicându-se corespunzător momentului nașterii creanțelor.*

Astfel, creanțele născute în procedura generală se plătesc în cadrul acestei procedurii în baza documentelor din care provin, fără înscriere la masa credală, iar în situația în care societatea a trecut în faliment, iar ele nu au fost achitate, creanțele trebuie declarate în condițiile art.108 din Legea insolvenței, doar creanțele născute ulterior intrării în faliment putând fi achitate în cursul acestei proceduri în baza documentelor din care provin, fără înscrierea lor în tabelul suplimentar sau definitiv consolidat.

Raportat la toate aceste considerente și cum recurenta nu a formulat alte critici în afara celor anterior analizate, în temeiul dispozițiilor legale deja precizate și celor prevăzute de art.312 al.1 din Codul de procedură civilă, Curtea a respins recursul declarat de către creditoare, ca nefondat.

*Autorul sintezei,
Judecător Ionel Stănescu*

[2]. Reprezentarea persoanei juridice în procesul civil.

Index tematic: Cod procedură civilă

Legislație relevantă: - art.80 și art.84 al.1 din Codul de procedură civilă.

Rezumatul problemei de drept:

Persoana juridică are facultatea de a alege forma de reprezentare a sa în fața instanței de judecată, respectiv reprezentarea legală prin intermediul organului său de conducere (în speță administratorul statutar) sau cea convențională, prin intermediul categoriilor expres și limitativ prevăzute de art. 84 alin. 1 din Codul de procedură civilă, respectiv consilierii sau avocații angajați în condițiile legii.

Prin procura încheiată între administratorul statutar și persoana fizică, aceasta din urmă nu a dobândit calitatea de reprezentant legal al societății, ci doar de reprezentant convențional al reprezentantului legal.,

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr.329 din 11.11.2020

Prin cererile înregistrate pe rolul Tribunalului B. sub nr. xxx/xxx/2019/a1, nr. xxx/xxx/2019/a2 și nr. yyy/xxx/2019/a3 contestatoarea debitoare A, societate în insolvență, prin administrator X, prin procurator Y, având administrator judiciar desemnat Casa de Insolvență Muntenia IPURL a solicitat, în contradictoriu cu creditorul S.C. S.U.R. S.A, rectificarea cuantumului creanței cu care acesta din urmă a fost înscris în tabelul preliminar al creanțelor, susținând în esență că în mod eronat a fost trecut în tabelul preliminar suma de 131.824,34 lei, această sumă nefiind reală și în conformitate cu dispozițiile legale.

Creditoarea B. a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea, ca neîntemeiată, a contestației formulate de debitoare, arătând că suma de 131.824,34 lei este formată din două componente: 54.125,14 lei debit de bază probat cu înscrisurile atașate cererii de admitere a creanței și 77.699,20 lei penalități convenționale în cuantum de 0,30 %/zi, conform art. 3.8 din contract probate prin tabelul de calcul anexat.

Creditoarea D.G.R.F.P. G. prin A.J.F.P. B. a depus întâmpinare (filele 13-14), prin care a solicitat, în esență, respingerea contestației debitoarei, având în vedere că a solicitat în termen legal înregistrarea creanțelor pe care le deține împotriva debitoarei, în cuantum de 87.467 lei, conform titlului executoriu nr. (...)/06.05.2019, emis de către A.J.F.P. B. - SCES-PJ, iar creanța sa a fost înregistrată, potrivit art. 161 pct. 5 din Legea nr. 85/2014, după verificare, în tabelul preliminar al creanțelor debitoarei, publicat în B.P.I. nr. (...)/10.07.2019, la poziția nr. 1, iar din contestația promovată nu s-a putut deduce niciun motiv concret de fapt sau de drept, însăși contestatoarea făcând afirmații lipsite de logică.

A mai arătat creditoarea că și în cazul celorlalte sume înscrise în titlul executoriu (TVA, Impozit pe venit Microîntreprinderi, Amenzi, CAS, etc.), de asemenea, contestatoarea se află într-o maximă eroare, întrucât aceste sume se regăsesc în declarațiile depuse de însăși reclamanta din cauză, conform situației din propria contabilitate, neavând nicio relevanță susținerea potrivit căreia societatea nu a beneficiat de dreptul de deducere a TVA, întrucât aceasta reprezintă o operațiune care se concretizează prin depunerea de către reclamantă a unui decont de TVA, aspect ce nu are legătură cu acest debit.

Casa de Insolvență Muntenia IPURL, în calitate de administrator judiciar al debitoarei, a depus note de concluzii scrise, prin care a invocat excepția lipsei calității de reprezentant a numitei Ispas Georgeta, solicitând a se constata nulitatea cererii de chemare în judecată și excepția

tardivității formulării contestației, iar pe fondul cauzei a solicitat respingerea contestației ca nefondată.

Numita Y a depus note scrise, solicitând ca judecătorul sindic să aibă în vedere decizia DCD a ÎCCJ nr. 9/2016, prin care s-a statuat că „în interpretarea și aplicarea art. 84 alin. 1 din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și reprezentarea convențională a persoanei juridice în fața instanțelor de judecată nu se pot face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul sau avocatul, acesteia din urmă”.

Prin sentința civilă nr. 76, pronunțată în data de 25 mai 2020, Tribunalul B. a admis excepția lipsei calității de reprezentant a numitei Y, invocată de administratorul judiciar și a constatat nulitatea contestațiilor formulate de debitoare, prin administrator X, prin procurator Y.

Pentru a hotărî astfel, tribunalul a reținut similitudinea motivelor de fapt și de drept invocate de părți în aceste dosare asociate, precum și faptul că în toate cele trei cauze a fost invocată excepția lipsei calității de reprezentant de către administratorul judiciar al debitoarei și/sau creditor, așa încât judecătorul sindic s-a pronunțat, în temeiul art. 248 alin.1 Cod procedură civilă, mai întâi asupra acesteia, că din contestațiile deduse judecării rezultă că ele au fost formulate de persoana juridică A, reprezentată de administrator X, prin procurator Y, fiind și semnată de același procurator, Y, numita Y neavând calitatea de reprezentant al societății debitoare în procedura insolvenței.

S-a mai reținut că, potrivit art. 5 pct. 26 din Legea nr. 85/2014 cu referire la art. 41 alin. 1 și art.56 alin. 1 lit. a din aceeași lege, după deschiderea procedurii insolvenței calitatea de reprezentant legal este conferită administratorului/lichidatorului judiciar și/sau administratorului special al debitorului, că, potrivit art. 84 Cod procedură civilă, persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii, precum și că cele trei contestații au fost formulate de persoana juridică debitoare, reprezentată de administrator, prin procurator Y, ele fiind și semnate de același procurator al administratorului statutar, Y, fiind astfel evident că persoana juridică, titulară a cererilor de chemare în judecată nu este reprezentată nici de avocat ori consilier juridic, nici de reprezentantul său legal, ci de un procurator ce nu poate sta în judecată în numele acesteia și care, mai mult, nu a anexat cererii actul doveditor al calității sale.

Împotriva sentinței precizate a declarat apel Y, solicitând anularea acesteia și trimiterea cauzei, spre rejudecare, la aceeași instanță de fond, în vederea soluționării contestațiilor.

În motivarea apelului, s-a arătat că judecătorul fondului a apreciat că acțiunile conexe au fost formulate de către ea, care nu are calitatea de reprezentant al societății debitoare în procedura insolvenței, susținere eronată câtă vreme apelanta a acționat în numele și pentru fostul administrator statutar al societății, că trebuie avută în vedere decizia ICCJ nr. 9/2016, prin care s-a statuat că reprezentarea persoanei juridice în fața instanțelor de judecată nu se poate face prin mandatar persoană juridică sau avocatul ori consilierul juridic al acesteia din urmă, precum și că la momentul formulării contestațiilor Y avea calitatea de reprezentant legal al debitoarei, conform procurii autentificate sub nr. (...)/2016, care nu a fost revocată sau retrasă de administratorul statutar, ea producându-și efectele până când aceasta a fost numită administrator special în procedura insolvenței, potrivit rezoluției nr. (...)/21.10.2019 emisă în dosarul nr. (...)/2019 al ORC de pe lângă Tribunalul B..

S-a mai arătat că pe parcursul procesului legea îngăduie părților să conducă personal procesul, indiferent de etapa în care se găsește, aspect prevăzut de art. 80 alin. 1 din Codul de procedură civilă, iar în cazul în care ele optează pentru reprezentare vor putea sta în judecată prin intermediul reprezentanților, reprezentarea convențională fiind un corolar al dreptului la apărare reglementat de art. 13 din Codul de procedură civilă, că, potrivit art. 2031 alin. 1 din Codul civil, mandantul poate revoca mandatul mandatarului în orice moment, indiferent de natura gratuită sau cu titlu oneros a contractului, precum și că acest aspect nu se poate pune în cauză, câtă vreme nu a existat nicio probă din care să rezulte revocarea mandatului dat de administratorul statutar prin procura anterior precizată.

Intimata debitoare. și administratorul judiciar al debitoarei, Casa de Insolvență Muntenia IPURL, au formulat întâmpinare, prin care au invocat excepția lipsei calității procesuale active a apelantei, față de dispozițiile art. 111 din Legea nr. 85/2014 care indică părțile ce pot contesta tabelul de creanțe, precum și excepția lipsei calității de reprezentant a acesteia, cu consecința nulității cererii de apel, în raport de dispozițiile art. 84 și art. 151 din Codul de procedură civilă, iar

pe fond au solicitat respingerea apelului, ca nefondat, motivat în esență de faptul că persoana juridică titulară a contestațiilor nu a fost reprezentată de avocat sau consilier juridic și nici de reprezentatul legal, ci de un procurator.

La termenul de judecată din data de 11.11.2020, Curtea a pus în discuția părților excepțiile invocate de intimați prin întâmpinare, anterior precizate, ocazie cu care a apreciat că prima excepție, raportat la motivele invocate în sprijinul ei, vizează o apărare de fond în combaterea apelului, excepția referindu-se la lipsa calității procesuale active a reclamantei în fața primei instanțe, iar pe ce-a de-a doua Curtea a respins-o, ca neîntemeiată, motivat în esență de soluția primei instanțe și de faptul că apelanta este persoana față de care s-a constatat lipsa calității de reprezentant a societății debitoare, apelul fiind formulat în numele acesteia.

Examinând sentința apelată, prin prisma criticilor invocate, a probatoriului administrat și a dispozițiilor incidente în cauză, Curtea a constatat următoarele:

Prin cererile ce fac obiectul dosarelor asociate a1, a2 și a3, conexe ulterior la dosarul a1, debitoarea, prin administrator statutar X, prin procurator Y, a formulat contestație împotriva tabelului preliminar al creanțelor, în sensul înscrierii creanțelor S.U.R. S.A., S.C.E.I. S.R.L. și A.J.F.P. B. în cuantumul care va reieși din probatoriul administrat în soluționarea contestațiilor, toate contestațiile fiind semnate de către procuratorul Y.

Prin sentința nr. 76/25.05.2020, Tribunalul B. - Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal a admis excepția lipsei calității de reprezentant a lui Y, invocată de administratorul judiciar și creditoarea S.C.E.I. S.R.L. și a constatat nulitatea contestațiilor conexe.

Pentru a pronunța această hotărâre, judecătorul sindic a reținut, în esență, faptul că toate contestațiile au fost formulate de debitoarea persoană juridică, reprezentată de administrator statutar și procuratorul Y, care nu are calitatea de reprezentant al societății în procedura insolvenței, precum și că pentru societate calitatea de reprezentant convențional nu poate reveni decât unui avocat sau consilier juridic, aspect reglementat de art. 84 din Codul de procedură civilă.

Împotriva acestei sentințe s-a promovat prezentul apel, în cadrul căruia a invocat drept argumente în combaterea concluziei lipsei calității sale de reprezentant al societății debitoare decizia ICCJ - CDCD nr. 9/2016 pronunțată în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 84 alin. 1 din Codul de procedură civilă, faptul că la momentul formulării contestațiilor avea calitatea de reprezentant legal al societății, în temeiul procurii autentificate încheiate cu administratorul statutar al acesteia, trimitere la dispozițiile art. 13 și 80 alin. 1 din același cod, precum și faptul că procura menționată nu a fost în vreun fel revocată sau desființată.

Cu privire la aceste critici, a Curtea constatat, mai întâi, că niciun moment instanța de fond nu a reținut faptul că procura invocată de numita Y ar fi fost revocată, anulată sau desființată în alt mod - susținerile apelantei privind acest aspect fiind nerelevante -, ci a apreciat imposibilitatea reprezentării în instanță a societății prin intermediul procuratorului, în raport de dispozițiile art. 84 alin.1 din Codul de procedură civilă, conform cărora „*persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii*”.

Apoi, în ceea ce privește decizia ICCJ - CDCD nr. 9/2016, prin care s-a statuat că „*în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și reprezentarea convențională a persoanei juridice în fața instanțelor de judecată nu se pot face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă*”, Curtea constată că apelanta nu a arătat concret în ce anume modalitate a fost încălcată această decizie obligatorie, ci doar a făcut trimitere, după citarea dispozitivului deciziei, la calitatea sa de reprezentant legal al societății la momentul formulării și semnării celor trei contestații conexe.

Or, pe de-o parte Curtea a constatat că invocarea calității de reprezentant legal al societății, dobândită prin procură, exclude aplicabilitatea și relevanța în cauză a dispozitivului deciziei amintite, câtă vreme acesta se referă exclusiv la reprezentarea convențională a persoanei juridice, iar nu la cea legală.

Pe de altă parte, Curtea a reținut relevanța considerentelor de la pct. 32 ale acestei decizii, conform cărora „*întrucât limitarea prevăzută de art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă intervine numai în situația în care persoana juridică optează pentru reprezentare convențională în fața instanței, caz în care își poate alege reprezentantul doar dintre categoriile prevăzute de textul*

menționat, rezultă că, în lipsa reprezentării convenționale, drepturile procesuale ale persoanei juridice pot fi exercitate prin reprezentantul legal”.

Or, în opinia Curții, considerentele citate exprimă fără dubiu intenția legiuitorului de a acorda persoanei juridice facultatea de a alege forma de reprezentare a sa în fața instanței de judecată, respectiv reprezentarea legală prin intermediul organului său de conducere (în speță administratorul statutar) sau cea convențională, prin intermediul categoriilor expres și limitativ prevăzute de art. 84 alin. 1, citate, consilierii sau avocații angajați în condițiile legii.

Transpunând acest silogism juridic în prezenta cauză, Curtea a constatat, ca și judecătorul sindic, că societatea debitoare nu a optat pentru reprezentarea legală, în condițiile în care cererile de chemare în judecată nu au fost semnate de administratorul societății, ci pentru cea convențională, cererile fiind semnate de către Y, împuternicită prin procura autenticată mai sus indicată, care are valoarea unui contract de mandat.

Curtea a apreciat că prin încheierea procurii autentificate sub nr. (...) /24.10.2016 de către BNP (...) - prin care administratorul statutar (care era și asociat unic) a împuternicit-o pe Y să reprezinte și să administreze societatea debitoare - ***apelanta nu a dobândit calitatea de reprezentant legal al societății A***, așa cum aceasta a susținut în cadrul apelului, calitate ce aparține exclusiv administratorului menționat în actul constitutiv al societății și în evidențele ORC, ***ci doar calitatea de reprezentant convențional al acestuia și implicit al societății***, concluzie dedusă și din menționarea expresă în cuprinsul procurii că ***activitatea procuratorului se desfășoară în numele administratorului și pentru societate***.

Curtea a mai reținut că trimiterea apelantei la dispozițiile art. 13 și art. 80 alin. 1 din Codul de procedură civilă nu este relevantă, întrucât prima dispoziție reglementează la nivel de principiu dreptul părților la apărare, respectiv de a fi asistate sau reprezentate în cursul procesului civil ***în condițiile legii***, iar celelalte tot la nivel de principiu vizează posibilitatea părților de a-și exercita drepturile procesuale personal sau prin reprezentant.

De altfel, dispozițiile art. 80 alin. 1 sunt prevăzute la secțiunea „Dispoziții generale”, în timp ce dispozițiile art. 84 alin. 1, analizate anterior, sunt reglementate în cadrul secțiunii „Dispoziții speciale privind reprezentarea convențională”, fiind evidentă aplicarea cu prioritate a celor din urmă, potrivit principiului de drept specialia generalibus derogant.

În ceea ce privește susținerile intimatelor privind lipsa calității procesuale active a apelantei în fața primei instanțe, Curtea constată că acestea nu pot fi primite, întrucât judecătorul sindic a reținut calitatea procesuală activă a societății debitoare, iar nu a apelantei, pentru care a reținut lipsa calității de reprezentant al societății, intimații neformulând apel principal sau incident împotriva acestei concluzii a primei instanțe.

Raportat la toate aceste considerente și în temeiul dispozițiilor art. 480 alin. 1 din Codul de procedură civilă, Curtea a respins apelul, ca nefondat.

*Autorul sintezei,
Judecător Ionel Stănescu*

[3]. Natura termenul reglementat de art. 101 alin.1 lit.b din Legea nr.85/2014.

Index tematic: Insolvență

Legislație relevantă: - art. 101 alin.1 lit.b din Legea nr.85/2014

Rezumatul problemei de drept:

Natura termenului de înregistrare a creanței este aceea de termen de decădere, aspect necontestat de niciuna dintre părți, și, în mod normal, nu se pune problema intreruperii sau suspendării acestui termen, astfel cum dispune art. 2548 alin.1 C.civ. Sancțiunea decăderii este expres prevăzută în art. 114 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, care stabilește ca titularii de creanțe anterioare deschiderii procedurii care nu depun cererea de admitere a creanței în termenul

prevăzut de art. 100 alin. (1) lit. b) sunt decăzuți din dreptul de a fi înscriși în tabelul creditorilor și nu dobândesc calitatea de creditor îndreptățit să participe la procedura insolvenței deschisă împotriva debitorului lor. Curgerea termenului de 45 de zile anterior menționat, dacă s-a suprapus peste perioada stării de urgență instituite prin Decretul Președintelui României nr. 195/16.03.2020, și prelungite prin Decretul Președintelui României nr. 240/14.04.2020, în mod excepțional, a fost suspendată pe această durată.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr. 337 din 17.11.2020

Apelantul critică faptul că nu toate termenele au fost suspendate, că ar fi fost necesar ca activitatea societății să fie suspendată, că data de 14.05.2020 intră în calculul termenului de 45 de zile și că în conformitate cu prevederile art. 2534 alin. 1 Cod civ., ziua în care încetează cauza de suspendare intră în calculul termenului de decădere, prin urmare, în mod greșit instanța de fond a respins excepția tardivității, întrucât termenul de decădere continuă începând cu data de 14.05.2020, prin urmare intimata putea să se înscrie la masa credală până cel mai târziu în data de 28.05.2020, aspect pe care Curtea urmează să îl cerceteze.

Prin încheierea de ședință din camera de consiliu din data de 13.02.2020, s-a dispus deschiderea procedurii generale a insolvenței debitoarei N SRL, la cererea acesteia, s-a desemnat administrator judiciar provizoriu CII CKM și s-a stabilit termenul-limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor asupra averii debitorului, conform art. 100 lit. b din Legea nr. 85/2014, la 30.03.2020.

La data de 29.05.2020 (data poștei), contestatoarea a înaintat la dosar declarație de creanță pentru suma de 100.579 lei, solicitând înscrierea la masa credală a debitoarei N SRL.

Curtea reține că prin adresa nr. xxxx/02.06.2020 emisă de administratorul judiciar, acesta a informat contestatoarea că a respins ca tardivă declarația de creanță formulată având în vedere că prin notificarea nr. xxxx/17.02.2020, transmisă prin poștă (scrisoare recomandată cu confirmare de primire nr. ...), la adresa sediului social, a fost înștiințată despre deschiderea procedurii generale de insolvență a debitoarei, scrisoarea fiind returnată administratorului judiciar la data de 06.03.2020, în urma expirării termenului de păstrare, ca urmare a neridicării acesteia.

Conform art. 100 alin.1 lit.b din Legea nr. 85/2014, notificarea va fi comunicată creditorilor de îndată și, în orice caz, cu cel puțin 10 zile înainte de împlinirea termenului-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor și va cuprinde termenul-limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor asupra averii debitorului, care va fi de maximum 45 de zile de la deschiderea procedurii, precum și cerințele pentru ca o creanță înregistrată să fie considerată valabilă.

Art. 342 alin.1 din Legea nr.85/2014 prevede că dispozițiile prezentei legi se completează, în măsura în care nu contravin, cu cele ale Codului de procedură civilă și ale Codului civil.

Natura termenului de înregistrare a creanței, prelungit sau nu în condițiile art. 100 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, este aceea de termen de decădere, aspect necontestat de niciuna dintre părți, și, în mod normal, nu se pune problema întreruperii sau suspendării acestui termen, astfel cum dispune art. 2548 alin.1 C.civ.

Sanțiunea decăderii este expres prevăzută în art. 114 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, care stabilește ca titularii de creanțe anterioare deschiderii procedurii care nu depun cererea de admitere a creanței în termenul prevăzut de art. 100 alin. (1) lit. b) sunt decăzuți din dreptul de a fi înscriși în tabelul creditorilor și nu dobândesc calitatea de creditor îndreptățit să participe la procedura insolvenței deschisă împotriva debitorului lor.

Judecătorul sindic a reținut că termenul de 45 de zile de depunere a cererii de admitere a creanței de către contestatoare a început să curgă la data de 13.02.2020 (data deschiderii procedurii de insolvență a debitoarei), iar de la data intrării în vigoare a Decretului nr. 195/2020, respectiv de la data de 16.03.2020 până la încetarea stării de urgență (14.05.2020) acest termen s-a suspendat, calculându-se după încetarea stării de urgență și timpul scurs înainte de suspendare, respectiv de 31 de zile. Astfel, prin luarea în calcul a celor 31 de zile scurse înainte de încetarea stării de urgență se reține că termenul de 45 zile de depunere a declarațiilor de creanță, așa cum a fost stabilit de

instanță, s-a împlinit la data de 29.05.2020. Contestatoarea a depus contestația la poștă cu scrisoare recomandată cu conținut declarat la data de 29.05.2020, în ultima zi a termenului de 45 de zile.

Potrivit art. 2.547 C.civ., dacă din lege sau din convenția părților nu rezultă în mod neîndoielnic că un anumit termen este de decădere, sunt aplicabile regulile de la prescripție.

Conform art. 2.551 C.civ., durata termenelor, fără deosebire de natura și izvorul lor, se calculează potrivit regulilor stabilite de prezentul titlu, iar potrivit art. 2.553 alin.1 C.civ., când termenul se stabilește pe zile, nu se ia în calcul prima și ultima zi a termenului.

Curgerea termenului de 45 de zile anterior menționat, astfel cum în mod judicios a reținut și instanța de fond, s-a suprapus peste perioada stării de urgență instituite prin Decretul Președintelui României nr. 195/16.03.2020, și prelungite prin Decretul Președintelui României nr. 240/14.04.2020.

Art. 41 din Decretul nr. 195/16.03.2020 prevede că prescripțiile și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit prezentului decret, dispozițiile art. 2.532 pct. 9 teza a II-a din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil sau alte dispoziții legale contrare nefiind aplicabile.

Art.1 din Decretul nr. 240/14.04.2020 statuează că, începând cu data de 15 aprilie 2020, se prelungește cu 30 de zile starea de urgență pe întreg teritoriul României, instituită prin Decretul nr. 195/2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 16 martie 2020.

Art.62 stipulează că prescripțiile, uzucapiunile și termenele de decădere de orice fel, altele decât cele prevăzute la art. 63 alin. (12), nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență, dispozițiile art. 2.532 pct. 9 teza a II-a din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil sau alte dispoziții legale contrare nefiind aplicabile.

Prin urmare, toate termenele de decădere, fără nicio diferențiere, au fost suspendate de drept, contrar susținerilor apelantei.

Art.2534 C.civ., invocat de apelant, stabilește că de la data când cauza de suspendare a încetat, prescripția își reia cursul, socotindu-se pentru împlinirea termenului și timpul scurs înainte de suspendare.

Termenul de 45 de zile a fost suspendat în intervalul 16.03.2020-14.05.2020, această ultimă zi fiind o ultima zi de stare de urgență, ultima zi în care cauza a fost suspendată și care nu intră în calcul, apelantul neindicând niciun temei juridic care să îi justifice susținerea, astfel încât, calculând pe zile libere, cu excluderea intervalului anterior indicat, cererea este depusă în termen.

Și prezenta contestația formulată de contestatoarea TTC S.R.L. împotriva deciziei nr. xxxx/02.06.2020 a administratorului judiciar CII CKM de respingere a cererii de admitere a înscrierii creanței contestatoarei la masa credală a debitoarei N S.R.L. sau împotriva raportului lunar de activitate al aceluiași administrator, care ar trebui să conțină și decizia de respingere a cererii de admitere a înscrierii creanței la masa credala a debitoarei N S.R.L., este formulată în termen, condiții în care, Curtea, în temeiul art. 480 alin.1 C.proc.civ., va respinge apelul, ca nefondat.

*Autorul sintezei,
Judecător Adriana Nicolae*

[4]. Momentul de început al termenului de prescripției în cazul acțiunii întemeiate pe plata nedatorată.

Index tematic: litigii cu profesioniștii, Cod civil

Legislație relevantă: - art. 2500, art. 2501, 2517, art. 2523, art. 2528, *art. 2539 alin.2 Cod civil*

Rezumatul problemei de drept:

Soluția pronunțată de instanța de judecată grefată pe răspundere delictuală și îndreptată împotriva unei persoane prezumate a fi răspunzătoare de producerea accidentului nu poate

constitui punct de pornire a termenului de prescripție pentru acțiunea formulată de aceeași persoană, dar îndreptată împotriva unui alt subiect de drept și întemeiată pe plata nedatorată. De asemenea, prima acțiune nu poate fi luată în considerare pentru a da relevanță juridică dispozițiilor art. 2539 alin.2 C.civ. Momentul în care cel ce a efectuat o plată nedatorată a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască întinderea pagubei constituie o împrejurare de fapt, care trebuie dovedită printr-un probatoriu serios, nefiind legată în mod direct și aprioric nici de comunicarea rezoluției de clasare și nici de momentul rămânerii definitive a hotărârii prin care a fost valorificată ordonanța de clasare.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr. 328 din 08.12.2020

Criticile recurentului vizează modul de interpretare a normei legale referitoare la momentul de început al cursului prescripției în cazul acțiunii întemeiate pe plata nedatorată.

Articolul 2500 alin.1 C.civ. prevede că: „dreptul material la acțiune, denumit în continuare drept la acțiune, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit de lege, în alin.2 al aceluiași articol stipulându-se că, în sensul prezentului titlu, prin drept la acțiune se înțelege dreptul de a constrânge o persoană, cu ajutorul forței publice, să execute o anumită prestație, să respecte o anumită situație juridică sau să suporte orice altă sancțiune civilă, după caz. Art. 2.501 alin.1 C.civ. statuează că drepturile la acțiune având un obiect patrimonial sunt supuse prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel. Așadar, în materia drepturilor patrimoniale, regula este prescripția cererilor și acțiunilor. Imprescriptibilitatea constituie excepția, iar potrivit unui principiu esențial al dreptului, excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare (exceptio est strictissimae interpretationis et applicationis).

Pornind de la aceste reguli de drept, Curtea analizează excepția invocată de recurentul-pârât, verificând dacă tribunalul a conchis în mod legal că acțiunea nu era prescrisă.

Potrivit art. 2.523 C.civ., prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.

Termenul prescripției este de 3 ani, dacă legea nu prevede un alt termen, astfel cum reglementează art. 2517 C.civ.

În acord cu dispozițiile legale prevăzute la art.2528 din Codul Civil, prescripția dreptului la acțiune în repararea unei pagube care a fost cauzată printr-o faptă ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde ea. Alineatul 2 al aceluiași articol dispune că dispozițiile alin.1 se aplică, în mod corespunzător și în cazul acțiunii în restituire întemeiate pe îmbogățirea fără justă cauză, plata nedatorată sau gestiunea de afaceri.

În data de 23.07.2013 a avut loc un accident de circulație în mun. B., în care au fost implicate autoturismul condus de numitul AA și motocicleta condusă de BB (recurentul-pârât). Ca urmare a acestui eveniment rutier, autovehiculul recurentului a suferit daune, ce au fost constatate prin nota de constatare a avariilor întocmită de S.C. E – C.M. S.R.L., și prin raportul de verificare, constatare și avizare tehnică întocmit de S.C. A. T. E. S.R.L., în dosarul F.P.V.S. nr. xxx/13, fiind achitată suma de 5.282, 87 lei, prin ordinul de plată nr. xxx/14.02.2014.

În data de 06.06.2014, F.P.V.S. a înregistrat pe rolul Judecătoriei S. 2 B. cererea de chemare în judecată înregistrată sub nr. xxxxx/xxx/2014, prin care a solicitat obligarea numitului AA la plata sumei de 5.852, 16 lei, sumă achitată pârâtului în cadrul dosarului de daună deschis. Prin sentința civilă mai sus menționată a fost respinsă cererea de chemare în judecată formulată de F.P.V.S, ca neîntemeiată. Această sentință civilă a rămas definitivă la data de 23.03.2016, prin neapulare.

Din considerentele sentinței civile nr. xxxx/26.03.2015 pronunțate de Judecătoria S.2 B. în dos. nr. xxxxx/xxx/2014, reiese că din cuprinsul adresei nr. (...)/23.07.2013, emisă de Brigada Rutieră, din primele cercetări efectuate la fața locului a rezultat că numitul AA a încălcat dispozițiile art. 52 alin.1 din R.O.U.G. nr. 195/2002. Prin rezoluția emisă în 31.01.2014 de Parchetul de pe lângă Judecătoria S. 3 B. în dos. nr. xxxxx/P/2013, s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de numitul AA, reținându-se că, din primele cercetări, recurentul este acela care a

încălcat dispozițiile art. 51/1 din O.U.G. nr. 195/2002. Astfel, instanța judecătorească a reținut faptul că prin probele administrate reclamantul F.P.V.S. nu a dovedit săvârșirea faptei ilicite de către numitul AA, f.99, paragraful 6. A apreciat că, deși proba îi revenea, reclamantul nu a propus probe în vederea dovedirii săvârșirii faptei ilicite de către B. J., iar dubiul profită acestuia.

Patrimoniul Asociației F.P.V.S. a fost preluat de B.A.A.R. În aceste condiții, reclamantul B.A.A.R. a înregistrat pe rolul Judecătoriei B. la data de 23.01.2019 cererea de chemare în judecată întemeiată pe dispozițiile art. 1.341 C.civ., solicitând obligarea pârâtului BB la plata sumei de 7.618, 31 lei.

Intimatul-reclamant a apreciat că termenul de prescripție începe să curgă din momentul în care a rămas definitivă sentința civilă nr. xxxx/26.03.2015, pronunțată de Judecătoria S. 3 B. în dos. nr. xxxxx/xxx/2014, respectiv 23.03.2016.

Instanța de fond a apreciat că termenul de prescripție a dreptului material la acțiune, față de persoana vinovată de producerea accidentului, curge de la data plății indemnizației, acesta fiind momentul la care a fost cunoscut prejudiciul și, de asemenea, persoana responsabilă, context în care a și formulat cererea de chemare în judecată ce a format obiectul dos. nr. xxxxx/xxx/2014, respectiv în data de 06.06.2014, în timp ce tribunalul a apreciat că termenul de prescripție a început să curgă din momentul comunicării sentinței civile nr xxxx/26.03.2015 din dosarul xxxxx/xxx0/2014 si anume 19.02.2016.

Curtea constată că niciunul dintre aceste momente nu este corect stabilit.

Data plății marchează momentul în care, potrivit prevederilor art. 13 din Ordinul CSA nr. 1/2008, „după plata despăgubirilor, asigurătorul se subrogă în drepturile persoanelor prejudiciate. Persoana sau persoanele responsabile pentru repararea prejudiciului au obligația să ramburseze asigurătorului despăgubirea achitată persoanei păgubite, cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, precum și dobânda legală aferentă sumelor cheltuite de Fond, potrivit legii”.

Fiind o modalitate de transmitere a drepturilor de creanță, care operează în temeiul legii, asigurătorul preia dreptul asiguratului, astfel cum există în patrimoniul acestuia, singura modificare fiind cea a titularului dreptului, iar nu și a altor caracteristici ale dreptului preluat.

Așadar, asigurătorul nu poate pretinde că prin plata despăgubirii în cazul producerii riscului asigurat se nasc alte drepturi în favoarea sa și, prin urmare, dreptul va fi preluat așa cum există în patrimoniul asiguratului - termenul de prescripție începând să curgă de la data în care asiguratul a cunoscut sau trebuia să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea, data producerii riscului asigurat.

Trebuie observat, înainte de toate, că acțiunea în regres îndreptată de asigurător împotriva persoanei responsabile de producerea evenimentului asigurat are la bază răspunderea delictuală, ex delictu.

Dreptul subiectiv ocrotit în acest fel nu este un drept subiectiv propriu al asigurătorului, ci cel ce i-a fost transmis prin mecanismul subrogării legale de la persoana păgubită cu prilejul indemnizării acesteia, adică dreptul la reparație, de altfel și singurul opozabil persoanei vinovate ce îi incumbă o unică obligație – aceea de a repara paguba.

Dacă am accepta că dreptul material la acțiune începe să curgă din momentul plății indemnizației, am accepta ipoteza potrivit căreia asigurătorul alege el însuși momentul de la care începe să curgă prescripția dreptului material la acțiune. Or, dispozițiile art. 2515 alin. 3 C. civ. prevăd că modificarea cursului prescripției se poate face doar prin acord expres, în lipsa acestuia aplicându-se normele juridice substanțiale cu caracter supletiv, respectiv cele ale art. 2528 alin. 1 C. civ.

Câtă vreme există un dosar de daună în care sunt strânse toate informațiile necesare: declarațiile părților implicate, devizul de reparații, fotografiile, expertizele extrajudiciare de specialitate, etc., stabilirea existenței riscului asigurat și a întinderii prejudiciului poate fi realizată. Pentru activarea obligației de indemnizare a persoanei păgubite, investigațiile asigurătorului nu impun numai decât identificarea persoanei vinovate, ci doar excluderea vinovăției acelor persoane pentru care nu ar mai răspunde arătate în contractul de asigurare ori de legiuitor – art. 2208 alin. 2 C. civ.

Tergiversarea acestui demers de către asigurator, cu consecința tergiversării plății despăgubirii, nu poate afecta cursul prescripției extinctive, ci poate stabili în mod efectiv momentul operării subrogației legale, aspect ce legitimează asiguratorul la promovarea acțiunii în regres.

Această subrogare este, așadar, una personală, consecința fiind că drepturile se exercită de asigurator astfel cum ar fi putut fi exercitate de către asigurat în lipsa raporturilor de asigurare, asiguratorul/fondul beneficiind, în limita indemnizației plătite, de toate drepturile asiguratului împotriva terțului vinovat de producerea prejudiciului, după cum și terțul asigurat poate opune asiguratorului toate apărările opozabile asiguratului, inclusiv excepția prescripției dreptului la acțiune.

Prin urmare, dreptul preluat de asigurator se prescrie în același termen în care s-ar fi prescis dacă nu ar fi operat subrogarea. Este adevărat că, înainte de plata despăgubirilor și subrogarea în dreptul asiguratului, asiguratorul nu putea cere despăgubiri, însă acțiunea putea fi introdusă de asigurat, iar în cazul în care ar fi plătit, asiguratorul ar fi preluat procesul început de acesta.

Acțiunea în regres a fost exercitată de F.P.V.S. – patrimoniul fiind preluat de BAAR împotriva lui B.J. prin cererea înregistrată pe rolul Judecătorei S. 2 B. sub nr. xxxxx/xxx/2014, prin care a solicitat obligarea numitului AA la plata sumei de 5.852, 16 lei, sumă achitată pârâtului în cadrul dosarului de daună deschis. Prin sentința civilă mai sus menționată a fost respinsă cererea de chemare în judecată formulată de F.P.V.S., ca neîntemeiată. Această sentință civilă a rămas definitivă la data de 23.03.2016, prin neapelare.

Această acțiune are un regim juridic propriu, astfel cum a fost detaliat anterior.

În ceea ce privește acțiunea întemeiată pe plată nedatorată, prescripția începe să curgă din momentul în care acela care a efectuat plata a cunoscut atât paguba, cât și pe cel răspunzător de ea. Paguba este reprezentată chiar de suma efectiv plătită, iar persona responsabilă ar fi trebuit cunoscută de reclamant în data depunerii Rezoluției emise de Parchetul de pe lângă Judecătoria S. 3 B. din data de 31.01.2014 în dosarul nr. xxxxx/xxx/2014 al Judecătoria S.3 B., în dos. nr. xxxxx/xxx/2014, anume 16.04.2014, cel mai târziu, în data la care a făcut pentru prima dată trimitere la Rezoluția din 31.01.2014, respectiv data de 16.09.2014.

În această rezoluție se arată pentru prima dată că nu AA este acela care, încălcând prevederile legislației rutiere, este persoana responsabilă de producerea evenimentului rutier producător de pagube, ci BB.

Soluția pronunțată de instanța de judecată grefată pe răspundere delictuală și îndreptată împotriva unei persoane prezumate a fi răspunzătoare de producerea accidentului nu poate constitui punct de pornire a termenului de prescripție pentru acțiunea formulată de aceeași persoană, dar îndreptată împotriva unui alt subiect de drept și întemeiată pe plata nedatorată. De asemenea, prima acțiune nu poate fi luată în considerare pentru a da relevanță juridică dispozițiilor art. 2539 alin.2 C.civ.

În baza art. 2537 C.civ., prescripția se întrerupe: 1. printr-un act voluntar de executare sau prin recunoașterea, în orice alt mod, a dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curge prescripția; 2. prin introducerea unei cereri de chemare în judecată sau de arbitrar, prin înscrierea creanței la masa credală în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererii de intervenție în cadrul urmăririi silite pornite de alți creditori ori prin invocarea, pe cale de excepție, a dreptului a cărui acțiune se prescrie;

Conform art. 2539 alin. 1 și 2 C.civ., în cazurile prevăzute la art. 2.537 pct. 2 și 3, prescripția este întreruptă chiar dacă sesizarea a fost făcută la un organ de jurisdicție, ori de urmărire penală incompetent sau chiar dacă este nulă pentru lipsă de formă. Prescripția nu este întreruptă dacă cel care a făcut cererea de chemare în judecată sau de arbitrar ori de intervenție în procedura insolvenței sau a urmăririi silite a renunțat la ea, nici dacă cererea a fost respinsă, anulată ori s-a perimat printr-o hotărâre rămasă definitivă. Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când hotărârea de respingere sau de anulare a rămasă definitivă, introduce o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea de chemare în judecată sau de arbitrar precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă.

În Decizia nr. 587 din 21 septembrie 2017, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 204 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, pronunțată de Curtea Constituțională a României, publicată în Monitorul Oficial nr. 976 din 8 decembrie 2017, paragraful 34, se arată că „Elementul de noutate pe care art. 2.539 alin. (2)

teza a II-a din Codul civil îl aduce vechii cauze de întrerupere a cursului prescripției extinctive, constă în ipoteza în care, în termen de 6 luni de la data la care hotărârea de respingere sau anulare a primei cereri a rămas definitivă, este introdusă o nouă cerere. În cazul în care această nouă cerere este admisă, pe fond, cursul prescripției va fi întrerupt prin efectul cererii anterioare, chiar dacă aceasta din urmă a fost respinsă, însă respingerea a privit doar motive formale, fără analiza fondului dreptului dedus judecării. Legiuitorul a optat, în acest caz, să valorizeze efectul întreruptiv al primei cereri în justiție sau arbitrală, chiar dacă aceasta a fost respinsă, însă pentru motive formale, în cazul în care în termen de 6 luni este introdusă o altă cerere, vizând fondul aceluiași drept subiectiv, iar această a doua cerere este admisă.”

După cum se poate observa, Curtea vorbește despre o respingere formală, fără a fi analizat fondul, întrucât, în situația în care prin prima hotărâre s-a respins acțiunea ca neîntemeiată, în urma analizării în fond a acesteia, într-un proces ulterior se va opune autoritatea de lucru judecat.

În raport de cele analizate, pentru a se putea da relevanță prevederilor art. 2539 alin.2 C.civ., Curtea concluzionează că între cele două cereri de chemare în judecată trebuie să existe tripla identitate de părți, obiect și cauză, iar prima cerere să fie respinsă pentru aspecte formale, ceea ce nu este cazul în speță, astfel încât referirea instanței de fond la această acțiune ca la o posibilă cauză de întrerupere a cursului termenului de prescripție este inexactă.

A invocat recurentul incidența Deciziei nr. 22/2019 pronunțată de ÎCCJ în RIL și a arătat că susținerile sale sunt în concordanță cu această decizie, în sensul că nu trebuie să existe un act oficial definitiv care să ateste asupra unei împrejurări de fapt, relevanță având doar momentul luării la cunoștință asupra acestei împrejurări de fapt. Prin decizia anterior menționată, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii promovat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, a stabilit că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la dispozițiile art. 11 alin. (2) din același act normativ, data la care începe să curgă termenul de prescripție pentru introducerea acțiunii în despăgubire reprezintă momentul la care persoana vătămată printr-un act administrativ nelegal a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască întinderea pagubei, nefiind legat în mod direct și aprioric nici de comunicarea actului administrativ nelegal și nici de momentul rămânerii definitive a hotărârii de anulare a acestuia.

În cuprinsul acestei decizii care, în mod evident, nu vizează momentul de la care curge prescripția dreptului la acțiune întemeiate pe plata nedatorată, dar care conține considerente obligatorii pentru instanțele de judecată, se arată că:

„84. Această regulă se caracterizează prin stabilirea alternativă a două momente de la care începe să curgă prescripția: un moment subiectiv, constând în data când cel păgubit a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea, și un moment obiectiv, constând în data - judecătorește stabilită - când păgubitul trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea.

85. Regula generală prevăzută de art. 2.523 din actualul Cod civil dispune: "Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui." Potrivit art. 2.526 din cod, "Când este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data la care ultima prestație devine exigibilă", iar în cazul acțiunii în răspundere pentru pagubele cauzate prin fapte ilicite, art. 2.528 alin. (1) din Codul civil prevede că "Prescripția dreptului la acțiune în repararea unei pagube care a fost cauzată printr-o faptă ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea".

86. Așa după cum rezultă din textele de lege citate, regula generală instituită de noul Cod civil privind începutul prescripției extinctive are, de asemenea, un caracter mixt, prezentând caracteristica stabilirii - alternativ - a două momente de la care prescripția începe să curgă, și anume: un moment subiectiv, principal, constând în data cunoașterii nașterii dreptului la acțiune, și un moment obiectiv, subsidiar, constând în data când, după împrejurări, trebuia cunoscută nașterea acestui drept.

87. Prin urmare, simpla încălcare a dreptului subiectiv, deși implică nașterea dreptului la acțiune, nu atrage și începutul prescripției extinctive, dacă titularul dreptului la acțiune nu a

cunoscut, în mod efectiv, actele sau faptele de care legea leagă nașterea dreptului la acțiune și nici, după împrejurări, nu trebuia să le cunoască. Dacă titularul dreptului la acțiune nu are cunoștință de elementele minime care fundamentează dreptul său, respectiv actul sau faptul juridic, licit sau ilicit, și cel care este ținut să răspundă, atunci nu poate acționa, astfel încât, dacă prescripția ar începe să curgă, curgerea ar fi nejustificată, căci aceste elemente pot să nu fie cunoscute, după cum s-a arătat, la data încălcării dreptului subiectiv.

88. În felul acesta, prin noua regulă edictată, legiuitorul încearcă să evite riscul ca prescripția să se împlinească înainte ca ea să fi început efectiv să curgă, deoarece titularului dreptului la acțiune nu i se poate reproșa inacțiunea, cât timp nu avea posibilitatea reală de a face acte întreruptive, din cauza necunoașterii existenței dreptului sau a exigibilității acestuia ori a celui care ar fi ținut să răspundă, după caz.

89. În sistemul actualului Cod civil, momentul începutului prescripției extinctive, în lipsa unei reguli speciale, trebuie determinat de instanța de judecată numai pe baza unui probatoriu complex, deoarece trebuie stabilită nu numai data nașterii dreptului la acțiune, ci și dacă titularul lui avea cunoștință ori trebuia să cunoască acest fapt.

90. În concluzie, așa cum a arătat și autorul sesizării, momentul la care persoana vătămată printr-un act administrativ nelegal a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască întinderea pagubei constituie o împrejurare de fapt, care trebuie dovedită printr-un probatoriu serios, nefiind legată în mod direct și aprioric nici de comunicarea actului administrativ nelegal și nici de momentul rămânerii definitive a hotărârii de anulare a acestuia.”

Prin analogie, momentul în care cel ce a efectuat o plată nedatorată a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască întinderea pagubei constituie o împrejurare de fapt, care trebuie dovedită printr-un probatoriu serios, nefiind legată în mod direct și aprioric nici de comunicarea rezoluției de clasare și nici de momentul rămânerii definitive a hotărârii prin care a fost valorificată ordonanța de clasare.

Curtea constată că momentul în care asigurătorul a luat, fără putință de tăgadă, la cunoștință de Rezoluția emisă de Parchetul de pe lângă Judecătoria S. 3 B. din data de 31.01.2014, în care este inserată mențiunea că BB este cel care a încălcat prevederile art. 52 alin.1 din Regulamentul de aplicare a OUG nr.195/2002, este acela în care, în dosarul nr. xxxxx/xxx/2014 al Judecătoriei S. 3 B., a făcut pentru prima dată trimitere la aceasta, în răspunsul la întâmpinare depus la data de 16.09.2014.

Concluzionând, Curtea reține că acțiunea formulată de FVPS (actualmente BAAR) împotriva lui AA. și înregistrată pe rolul Judecătoriei S. 2 B. sub nr. xxxxx/xxx/2014 de obligare a acestuia la plata sumei de 5.852, 16 lei, sumă achitată către BB în cadrul dosarului de daună deschis ca urmare a evenimentului rutier din data de 23.07.2013 din mun. B. este o acțiune în regres, o acțiune cu un regim juridic propriu și guvernată de reguli referitoare la regimul prescripției extinctive distincte. Acțiunea formulată de B.A.A.R. împotriva lui BB și înregistrată pe rolul Judecătoriei B. nr. yyy/yyy/2019 de obligare a acestuia la plata sumei de 5.852, 16 lei, sumă achitată către acesta în cadrul dosarului de daună deschis ca urmare a evenimentului rutier din data de 23.07.2013 din mun. B. este o acțiune întemeiată pe plata nedatorată, acțiune, de asemenea, cu un regim juridic propriu și guvernată de reguli referitoare la regimul prescripției extinctive distincte. Cele două acțiuni nu interferează, fiecare urmându-și cursul.

Momentul plății marchează, în cazul primului tip de acțiune, data la care asigurătorul s-a subrogat în drepturile asiguratului, iar în cazul celui de-al doilea tip de acțiune, data la care asigurătorul a căpătat calitatea de creditor.

Data comunicării sentinței civile nr. xxxx/26.03.2015 din dosarul xxxxx/xxx/2014, și anume 19.02.2016, nu are nicio relevanță, mai ales că, în cadrul acestui dosar, astfel cum s-a reținut în hotărârea respectivă, BAAR nu a administrat nicio probă prin care să combată Rezoluția emisă de Parchetul de pe lângă Judecătoria S 3 B. din data de 31.01.2014, depusă la dosar de AA și nici nu a înțeles să atace sentința respectivă, aceasta rămânând definitivă prin neapelare.

Cum pe această dată și-a construit raționamentul tribunalul care a stat la baza deciziei de admitere a apelului și trimitere spre rejudecare, Curtea va admite recursul și va casa decizia atacată, urmând să respingă apelul principal formulat BAAR.

În ceea ce privește apelul incident formulat de BB, Curtea învederează că art. 461 C. proc. civ. prevede că partea poate exercita calea de atac atât împotriva soluției din dispozitivul hotărârii, cât și împotriva considerentelor din hotărâre prin care s-au dat dezlegări unor probleme de drept ce nu au legătură cu judecata procesului respectiv sau care sunt greșite ori cuprind constatări de fapt ce

prejudiciază partea, cu consecința înlăturării considerentelor atacate și înlocuirii acestora cu propriile considerente ale instanței de control judiciar.

De asemenea, art. 472 alin. 1 C. pr. civ. statuează că intimatul din cadrul unui apel principal poate promova apelul incident față de acesta, prin care să tindă la schimbarea hotărârii primei instanței (cu alte cuvinte, una din premisele apelului incident este ca intimatul din apelul principal să aibă propriile sale critici pe care le-ar putea formula împotriva sentinței atacate).

Cod de procedură civilă consacră, prin art. 430 alin. (2), faptul că autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri privește atât dispozitivul, cât și considerentele pe care acesta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasă, condiții în care interesul părții în promovarea unei căi de atac împotriva considerentelor unei hotărâri – pronunțate fie în apel, fie în recurs – poate consta în evitarea unei autorități de lucru judecat sau, după caz, a unei puteri de lucru judecat a considerentelor acelei hotărâri care ar putea prejudicia partea respectivă

În speță, interesul părții de a formula cale de atac împotriva considerentelor unei hotărâri judecătorești ar trebui apreciat și prin raportare la calea de atac principală formulată de partea adversă împotriva soluției respective, care vizează chiar momentul începerii cursului prescripției extinctive a dreptului material la acțiune.

Astfel cum deja s-a dezvoltat în cuprinsul prezentei decizii, judecătoria, cu toate că a respins în mod corect că acțiunea ca fiind prescrisă, în ceea ce privește considerentele care au determinat pronunțarea acestei soluții, acestea sunt greșite, întrucât s-a stabilit că termenul de prescripție a dreptului material la acțiune curge de la data plății indemnizației, acesta fiind momentul la care a fost cunoscut prejudiciul și, de asemenea, persoana responsabilă respectiv în data de 06.06.2014, ignorând faptul că este vorba de o acțiune întemeiată pe plata nedatorată, de asemenea, a apreciat, în mod netemeinic și nelegal, că art. 2539 alin.2 C.civ. ar fi incident în cauză și că Rezoluția emisă de Parchetul de pe lângă Judecătoria S. 3 B. din data de 31.01.2014 ar fi un simplu mijloc de probă care nu ar putea influența momentul de început al prescripției, în dezacord cu cele statuate în Decizia nr. 22/2019 pronunțată de ÎCCJ în RIL.

În aceste circumstanțe, Curtea constată că se impune admiterea apelului incident, urmând a se înlătura aceste considerente și a se înlocui cu propriile considerente, menținând soluția cuprinsă în dispozitivul sentinței atacate cu apel incident.

*Autorul sintezei,
Judecător Adriana Nicolae*

[5]. Momentul de început al cursului prescripției în cazul acțiunii în regres.

Index tematic: litigii cu profesioniștii, Cod civil

Legislație relevantă: - art. 2500, art. 2501, 2517, art. 2523, art. 2528 *Cod civil*

Rezumatul problemei de drept:

Dreptul preluat de asigurător se prescrie în același termen în care s-ar fi prescris dacă nu ar fi operat subrogarea.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr. 327 din 08.12.2020

Criticele recurenței vizează modul de interpretare a normei legale referitoare la momentul de început al cursului prescripției în cazul acțiunii în regres. Este drept, astfel cum a invocat și intimata, din dezvoltarea motivului de recurs prin raportare la situația de fapt, recurenta s-a raportat chiar la data avută în vedere de instanța de apel, cu toate că susține legalitatea și temeinicia hotărârii pronunțate de instanța de fond. Întrucât instanța de recurs este chemată să analizeze care este momentul de la care a început să curgă termenul de prescripție în prezenta cauză, aceasta,

independent de referirile la situația concretă de fapt, trebuie să statueze asupra modului de interpretare a textului legal, urmând a stabili care dintre cele două instanțe a determinat în mod temeinic și legal acest moment.

Articolul 2500 alin.1 C.civ. prevede că: „dreptul material la acțiune, denumit în continuare drept la acțiune, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit de lege, în alin.2 al aceluiași articol stipulându-se că, în sensul prezentului titlu, prin drept la acțiune se înțelege dreptul de a constrânge o persoană, cu ajutorul forței publice, să execute o anumită prestație, să respecte o anumită situație juridică sau să suporte orice altă sancțiune civilă, după caz. Art. 2.501 alin.1 C.civ. statuează că drepturile la acțiune având un obiect patrimonial sunt supuse prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel. Așadar, în materia drepturilor patrimoniale, regula este prescripția cererilor și acțiunilor. Imprescriptibilitatea constituie excepția, iar potrivit unui principiu esențial al dreptului, excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare (exceptio est strictissimae interpretationis et applicationis).

Pornind de la aceste reguli de drept, Curtea analizează excepția invocată de recurentul-pârât, verificând dacă tribunalul a conchis în mod legal că acțiunea era prescrisă.

Potrivit art. 2.523 C.civ., prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.

Termenul prescripției este de 3 ani, dacă legea nu prevede un alt termen, astfel cum reglementează art. 2517 C.civ.

În acord cu dispozițiile legale prevăzute la art.2528 din Codul Civil, prescripția dreptului la acțiune în repararea unei pagube care a fost cauzată printr-o faptă ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde ea. Alineatul 2 al aceluiași articol dispune că dispozițiile alin.1 se aplică, în mod corespunzător și în cazul acțiunii în restituire întemeiate pe îmbogățirea fără justă cauză, plata nedatorată sau gestiunea de afaceri.

În temeiul art. 2210 alin 1 NCC, în limitele indemnizației plătite, asigurătorul este subrogat în toate drepturile asiguratului sau ale beneficiarului asigurării contra celor răspunzători de producerea pagubei. Așa fiind, în mod întemeiat reclamanta s-a subrogat în drepturile asiguratului său, prin plata despăgubirilor și s-a îndreptat împotriva persoanei vinovate de producerea pagubei.

Această prevedere legală reglementează subrogarea asigurătorului în toate drepturile asiguratului sau ale beneficiarului asigurării contra celor răspunzători de producerea pagubei. Fiind o modalitate de transmitere a drepturilor de creanță, care operează în temeiul legii, asigurătorul preia dreptul asiguratului, astfel cum există în patrimoniul acestuia, singura modificare fiind cea a titularului dreptului, iar nu și a altor caracteristici ale dreptului preluat.

Așadar, asigurătorul nu poate pretinde că prin plata despăgubirii în cazul producerii riscului asigurat se nasc alte drepturi în favoarea sa și, prin urmare, dreptul va fi preluat așa cum există în patrimoniul asiguratului - termenul de prescripție începând să curgă de la data în care asiguratul a cunoscut sau trebuia să cunoască paguba și pe cel care răspunde de ea, data producerii riscului asigurat.

Trebuie observat, înainte de toate, că acțiunea în regres îndreptată de asigurător împotriva persoanei responsabile de producerea evenimentului asigurat are la bază răspunderea delictuală, ex delictu.

Dreptul subiectiv ocrotit în acest fel nu este un drept subiectiv propriu al asigurătorului, ci cel ce i-a fost transmis prin mecanismul subrogării legale de la persoana păgubită cu prilejul indemnizării acesteia, adică dreptul la reparație, de altfel și singurul opozabil persoanei vinovate ce îi incumbă o unică obligație – aceea de a repara paguba.

Dacă am accepta că dreptul material la acțiune începe să curgă din momentul plății indemnizației, am accepta ipoteza potrivit căreia asigurătorul alege el însuși momentul de la care începe să curgă prescripția dreptului material la acțiune. Or, dispozițiunile art. 2515 alin. 3 C. civ. prevăd că modificarea cursului prescripției se poate face doar prin acord expres, în lipsa acestuia aplicându-se normele juridice substanțiale cu caracter supletiv, respectiv cele ale art. 2528 alin. 1 C. civ.

Câtă vreme există un dosar de daună în care sunt strânse toate informațiile necesare: declarațiile părților implicate, devizul de reparații, fotografiile, expertize extrajudiciare de specialitate, etc., stabilirea existenței riscului asigurat și a întinderii prejudiciului poate fi realizată.

Pentru activarea obligației de indemnizare a persoanei păgubite, investigațiile asigurătorului nu impun numai decât identificarea persoanei vinovate, ci doar excluderea vinovăției acelor persoane pentru care nu ar mai răspunde arătate în contractul de asigurare ori de legiuitor – art. 2208 alin. 2 C. civ.

Tergiversarea acestui demers de către asigurător, cu consecința tergiversării plății despăgubirii, nu poate afecta cursul prescripției extinctive, ci poate stabili în mod efectiv momentul operării subrogației legale, aspect ce legitimează asigurătorul la promovarea acțiunii în regres.

Această subrogare este, așadar, una personală, consecința fiind că drepturile se exercită de asigurător astfel cum ar fi putut fi exercitate de către asigurat în lipsa raporturilor de asigurare, asigurătorul beneficiind, în limita indemnizației plătite, de toate drepturile asiguratului împotriva terțului vinovat de producerea prejudiciului, după cum și terțul asigurat poate opune asigurătorului toate apărările opozabile asiguratului, inclusiv excepția prescripției dreptului la acțiune.

Prin urmare, dreptul preluat de asigurător se prescrie în același termen în care s-ar fi prescris dacă nu ar fi operat subrogarea. Este adevărat că, înainte de plata despăgubirilor și subrogarea în dreptul asiguratului, asigurătorul nu putea cere despăgubiri, însă acțiunea putea fi introdusă de asigurat, iar în cazul în care ar fi plătit, asigurătorul ar fi preluat procesul început de acesta.

Astfel cum rezultă din actele dosarului și cum a reținut și judecătoria, la data de 11.11.2013, pârâta AA, conducând autoturismul marca Alfa Romeo, înmatriculat cu nr..., pe DN 72A, pe raza comunei G., dinspre V. către T., nu s-a asigurat la efectuarea virajului stânga și a produs un accident de circulație, în urma căruia a rezultat vătămarea sa ușoară și avarierea autovehiculului marca ... înmatriculat cu nr. ..., bun aflat în proprietatea lui BB și condus de acesta.

Accidentul rutier a făcut obiectul cercetării organelor de cercetare penală, însă, prin Ordonanța din 19.02.2014, Parchetul de pe lângă Judecătoria T. a dispus clasarea cauzei, iar în urma acestei soluții penale pârâta a fost sancționată contravențional prin procesul verbal de contravenție seria (...) nr. xxxxxxxx/07.03.2014. Împotriva procesului verbal de contravenție pârâta formulat plângere contravențională ce a făcut obiectul dosarului xxxx/xxx/2014, ce a fost respinsă definitiv prin decizia xxx/13.04.2016 a Tribunalului D..

Referitor data la care intimata reclamantă a cunoscut paguba, Curtea reține că aceasta este cel târziu data de 06.03.2014, dată la care aceasta a achitat suma de 41938 lei service-ului ETG, potrivit poliței de asigurare facultativă de avarii și furt a autovehiculelor de producție internă și externă CASCO 2011 din 13.06.2013, poliță prin care autovehiculul marca ... înmatriculat cu nr. ... era asigurat la SC AR - AVIG SA.

În ce privește data la care intimata reclamantă a cunoscut pe cel ce care răspunde de pagubă, tribunalul, în dezacord cu prima instanță a apreciat că aceasta este cel mai târziu data de 19.02.2014, dată la care Parchetul de pe lângă Judecătoria T., în dosarul nr. xxxx/P/2013 clasarea cauzei cu privire la numita AA, cercetată pentru infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 196 alin 2 și 3 cod penal, aceasta cu atât mai mult cu cât intimata cunoștea persoana răspunzătoare de producerea pagubei din formularul tip Anexa nr. 2 comunicat acesteia de IPJ D. la data de 05.02.2014 conform înscrisurilor aflate la filele nr. 16-17 dosar prima instanță.

Curtea constată că, atât timp cât a intervenit clasarea cauzei, cu atât mai mult cu cât această soluție viza infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 196 alin 2 și 3 cod penal, victima fiind însăși pârâta AA, vinovăția pârâtei raportat la comiterea faptei ilicite ce a avut drept urmare avarierea autovehiculului marca ... înmatriculat cu nr. ... era asigurat la SC AR - AVIG SA putea fi stabilită prin procesul verbal de contravenție seria (...) nr. xxxxxxxx/07.03.2014, proces-verbal care însă a fost contestat de către presupusa contravenientă, pârâta din prezenta cauză, astfel încât recurenta - reclamantă a cunoscut în mod definitiv persoana vinovată de producerea prejudiciului la data rămânerii definitive a plângerii contravenționale, anume 13.04.2016.

În raport de criticile formulate în cuprinsul apelului incident și de textele legale anterior analizate, Curtea reține că încheierea pronunțată de Judecătoria T. la data de 29.01.2018, prin care a respins excepția de prescripție a dreptului material la acțiune este temeinică și legală. Pe cale de consecință, Curtea, în baza art. 496 alin.2 C.proc.civ., va admite recursul, va casa decizia atacată și, în rejudecare, va respinge apelul formulat de pârâta AA, urmând să mențină ca temeinică și legală soluția pronunțată de Judecătoria T..

Prezenta hotărâre este definitivă, în acord cu prevederile art.634 alin.1 pct.5 C.proc.civ.

[6]. Distribuirea sumelor rezultate din vânzarea unor active ale debitoarei în procedura generală a insolvenței acesteia

Index tematic: Insolvență

Legislație relevantă: - art.87, art.159, art.161 și art.163 din Legea nr.85/2014.

Rezumatul problemei de drept:

Vânzarea de active ale debitorului se poate face în cadrul perioadei de observație (art. 87), în procedura reorganizării judiciare (art. 133) și în cea a falimentului (art. 154), în toate aceste cazuri legiuitorul făcând referire expresă, diferențiat, la modalitatea de distribuire a fondurilor în procedura falimentului (art. 159 și art. 161 din Legea nr. 85/2014).

Astfel, operațiunea de valorificarea a activelor debitoarei, din care au rezultat fondurile distribuite prin actele contestate, se circumscrie dispozițiilor art. 87 din Legea nr. 85/2014, articol care face referire expresă, în ceea ce privește propunerile de înstrăinare de bunuri, la regulile de distribuire reglementate de prevederile art. 159 și art. 161 din Legea nr. 85/2014.

Modalitatea distribuirii sumei de 114.143,08 lei tuturor creditorilor, proporțional cu valoarea creanțelor înscrise în tabelul definitiv, contravine în mod evident ordinii de distribuire reglementată prin dispozițiile legale anterior precizate, cât și cele ale art. 163 alin. 1 din Legea insolvenței, conform cărora „titularilor de creanțe dintr-o categorie li se vor putea distribui sume numai după deplina îndeplinire a titularilor de creanțe din categoria ierarhic superioară, potrivit ordinii prevăzute la art. 161”.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția a II-a Civilă

Decizia nr.379 din 16.12.2020

Prin cererea înregistrată la Tribunalul D. - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal sub nr. xxxx/xxx/2016/a9 la data de 13.02.2020, contestatoarea-creditoare DGRFP P., prin AJFP D., a formulat contestație împotriva raportului privind fondurile obținute din vânzarea unor bunuri nr. 36/03.02.2020 și a planului de distribuire, întocmite de administratorul judiciar C. S.P.R.L., desemnat pentru debitoarea I.G. S.A.

În motivarea cererii, contestatoarea-creditoare a susținut că distribuirea sumei de 114.143,08 lei nu s-a făcut cu respectarea dispozițiilor legale, respectiv ale prevederilor art. 159-161 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență. În speță, suma de 798.000 lei, obținută din vânzarea Punctului de lucru V.: birouri, magazii, atelier auto și a terenului și spațiilor comerciale în ansamblu, situate în T., (...), a fost distribuită de către administratorul judiciar astfel: suma de 81.555,92 lei - conform pct. 1 din art. 159 alin. 1 din Legea nr. 85/2014; suma de 461.524 lei - conform art. 102 alin. 6 din Legea nr. 85/2014; suma de 140.777 lei - conform art. 161 alin. 3 din Legea nr. 85/2014; suma de 114.143,08 lei - distribuită proporțional cu creanța înscrisă în tabelul definitiv fiecărui creditor în parte. S-a învederat faptul că, în mod eronat, administratorul judiciar a distribuit suma de 114.143,08 lei proporțional cu creanța înscrisă în tabelul definitiv fiecărui creditor în parte, și nu creditorului bugetar.

Legea insolvenței prevede în mod imperativ că toate distribuirile de sume urmează a se face prin prisma dispozițiilor art. 159-161 din Legea nr. 85/2014; de altfel, chiar administratorul judiciar a procedat la distribuirea sumelor în conformitate cu prevederile art. 159 alin. 1 din Legea nr. 85/2014 - pentru suma de 81.555,92 lei și în conformitate cu prevederile art. 161 alin. 3 din Legea nr. 85/2014 - pentru suma de 140.777 lei; astfel, nu se înțelege raționamentul pe care l-a

aplicat administratorul judiciar în ceea ce privește distribuirea sumei de 114.143,08 lei, acesta derapând chiar de la propriul calcul precum și de la prevederile legale.

A apreciat contestatoarea-creditoare că trebuia să respecte întru-totul ordinea de preferință prevăzută de legea specială, respectiv dispozițiile art. 163 din Legea nr. 85/2014, sens în care, rezultă fără putință de tăgadă că, în mod eronat administratorul judiciar a procedat la distribuirea sumei de 114.143,08 lei proporțional cu creanța înscrisă în tabelul definitiv fiecărui creditor în parte, suma respectivă trebuind să fie distribuită instituției, creditor cu creanță bugetară garantată.

La data de 27.02.2020, intimatul-administrator judiciar C. SPRL a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea contestației formulate ca neîntemeiată, susținând că, în fapt, în data de 03.02.2020 a procedat la întocmirea Raportului privind fondurile obținute din vânzarea unor bunuri din patrimoniul debitoarei, ca urmare a valorificării proprietății imobiliare Punct de lucru V.: birouri, magazine, atelier auto și a terenului și spațiilor comerciale în ansamblu, situate în județul D., Municipiul T., (...). Raportul a fost publicat în Buletinul Procedurilor de Insolvență nr. (...) din 04.02.2020, afișat la ușa instanței și depus la dosarul cauzei nr. xxxx/xxx/2016.

Fondurile obținute în urma valorificării în sumă totală de 798.000,00 lei au fost repartizate conform planului de distribuire, că suma distribuită în conformitate cu prevederile art.161 alin.(3) din Legea nr.85/2014 în sumă de 140.777,00 lei, reprezintă creanțe salariale datorate anterior deschiderii procedurii insolvențe, respectiv diferența dintre prețul încasat de 798.000,00 lei și sumele distribuite prin preferință, ea fiind distribuită proporțional cu creanța înscrisă în tabelul definitiv fiecărui creditor în parte.

Pentru distribuirea sumei de 114.143,08 lei, s-a avut în vedere faptul că debitoarea nu are ridicat dreptul de administrare, aflându-se în perioada de observație, astfel încât distribuirea fondurilor a fost efectuată în conformitate cu prevederile Legii 85/2014, la solicitarea scrisă a administratorului special al debitoarei, potrivit planului de distribuire propus de către aceasta.

Astfel, în mod eronat, a apreciat contestatoarea că modul efectuării distribuirii sumei de 114.143 08 lei este guvernat de prevederile art. 159-161 din Legea 85/2014, acestea făcând referire la distribuirea sumelor obținute în cadrul lichidării, iar nu în cadrul perioadei de observație, cum este cazul debitoarei.

Totodată, neexistând prevederi legale privind distribuirea sumelor obținute în perioada de observație, prevederile art. 159-161 din Legea 85/2014 au servit drept reper, aplicabilitatea acestora nefiind imperativă în perioada de observație.

Prin sentința civilă nr. 166, pronunțată în data de 31 iulie 2020, Tribunalul D. a respins contestația formulată de contestatoarea-creditoare D.G.R.F.P. P., prin A.J.F.P. D., în contradictoriu cu intimatul-administrator judiciar C. S.P.R.L.

Pentru a hotărî astfel, tribunalul a reținut că în prezenta contestație se critică modul de distribuire a sumei de 114.143,08 lei, reprezentând diferența dintre suma totală de 798.000,00 lei și sumele distribuite creditorilor conform creanțelor înscrise în tabelul definitiv al creanțelor, că la momentul întocmirii planului de distribuire sus-menționat și a Raportului asupra fondurilor obținute din vânzarea unor bunuri ale acesteia debitoarea se afla în faza de observație, caz în care nu sunt aplicabile dispozițiile art. 159-161 din Legea nr. 85/2014 - incidentă, așa cum susține contestatorul.

Judecătorul-sindic a reținut că la redactarea noii legi a insolvenței, aplicabilă în prezenta cauză, legiuitorul a fost preocupat de asigurarea unei protecții sporite și mai eficiente a creditorilor împotriva posibilității debitorului de fraudare a intereselor acestora prin intermediul planului de reorganizare, în acest sens fiind edictate dispozițiile art. 138 alin. 5, art. 139 alin. 1 lit. a, art. 139 alin. 2 lit. d din Legea nr. 85/2014.

Cum în tabelul definitiv sunt cuprinse toate creanțele asupra averii debitorului la data deschiderii procedurii, iar pentru perioada de observație nu există prevederi legale expres privind distribuirea sumelor de bani obținute în această perioadă, se poate aprecia că aplicarea dispozițiilor art. 159- 61 din lege nu este imperativă, lichidatorul judiciar făcând astfel o distribuire ce are în vedere ordinea de preferință a creditorilor, dar și scopul urmărit în această perioadă de observație, anume plata creanțelor definitive într-un procent cât mai ridicat, așa cum, de altfel, a procedat și lichidatorul judiciar - intimat.

Împotriva sentinței precizate a declarat apel creditoarea D.G.R.F.P. P., solicitând schimbarea acesteia, în sensul admiterii contestației.

În motivarea apelului, s-a arătat în esență că legea insolvenței prevede în mod imperativ că toate distribuiri de sume urmează a se face prin prisma dispozițiilor art. 159-161 din Legea nr. 85/2014, judecătorul sindic apreciind, în mod eronat și cu încălcarea dispozițiilor legale incidente, că aceste distribuiri de sume nu se fac prin prisma acestor prevederi legale.

Prin urmare, dacă art. 87 din Legea nr. 85/2014 nu are reglementată o procedură de distribuire, iar administratorul judiciar a întocmit un plan de distribuire, atunci acesta va urma regulile și condițiile de distribuire cele mai apropiate reglementate, respectiv cele prevăzute la art.159-161 din Legea nr. 85/2014.

Interpretarea judecătorului sindic, prin care subscrie logicii administratorului judiciar, ar conduce la situația aberantă în care, în perioada de observație administratorul judiciar ar putea decide în mod arbitrar dacă și când va plăti creanțele admise în tabelul creditorilor, fapt inacceptabil și inadmisibil, pentru că în acest mod procedura insolvenței s-ar transforma, pentru perioada de observație, într-o măsură de protecție exclusivă a debitorului, cui o activitate exclusă total de la controlul creditorilor, aceștia fiind prejudiciați sub acoperirea/justificarea că perioada de observație ar scăpa prevederilor în ceea ce privește ordinea și condițiile distribuirii sumelor rezultate din valorificarea activelor debitorului.

În consecință, administratorul judiciar trebuia să respecte întru-totul ordinea de preferință prevăzută de legea specială, respectiv dispozițiile art. 163 din Legea nr. 85/2014, potrivit ordinii prevăzute la art. 161 din același act normativ.

Examinând sentința apelată, prin prisma criticilor invocate, a materialului probator administrat și a dispozițiilor legale incidente în cauză, Curtea a constatat următoarele:

În cadrul procedurii insolvenței debitoarei I.G. S.A., creditoarea DGRFP P a contestat raportul administratorului judiciar asupra fondurilor obținute din valorificarea activelor debitoarei și planul de distribuire a acestora, în ceea ce privește distribuirea sumei de 114.143,08 lei, motivat în esență de faptul că aceasta nu a fost distribuită cu respectarea dispozițiilor art. 159-161 din Legea nr. 85/2014, întrucât a fost repartizată proporțional cu creanța înscrisă în tabelul definitiv pentru toți creditorii debitoarei, modalitate ce nu ține cont de rangul fiecărei creanțe și care nesocotește dispozițiile art. 163 din legea insolvenței.

Prin sentința nr. 166/31.07.2020, Tribunalul D. - Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal a respins contestația, ca neîntemeiată, iar împotriva acesteia creditoarea D.G.R.F.P. P. a formulat prezentul apel.

Curtea a reținut că în cadrul raportului asupra fondurilor obținute din lichidarea unor active din patrimoniul debitoarei - care se află în faza de observație din cadrul procedurii generale a insolvenței - și a planului de distribuire a acestora practicianul în insolvență a consemnat faptul că în urma valorificării unor active imobiliare aferente punctului de lucru Văcărești a rezultat suma totală de 798.000 lei, din care 81.555,92 lei a fost distribuită potrivit art. 159 alin. 1 din Legea nr.85/2014, 110.217 lei drepturi salariale și 254.645 lei creanță ANAF ca și creanțe curente, conform art. 102 alin. 6 din legea insolvenței, 96.662 lei reprezentând cheltuieli efectuate cu imobilul valorificat, cheltuieli judiciare, provizioane, taxe poștale ... etc., 140.777 lei reprezentând creanțe salariale distribuite conform art. 161 alin. 3 din Legea nr. 85/2014, precum și suma de 114.143,08 lei reprezentând diferența dintre valoarea totală obținută și sumele anterior menționate, care urmează a fi distribuită proporțional cu creanța înscrisă în tabelul definitiv fiecărui creditor în parte.

În legătură cu această ultimă sumă, Curtea a reținut că judecătorul sindic a confirmat punctul de vedere al practicianului în insolvență, apreciind în esență că dispozițiile art.159 și art.161 nu sunt aplicabile în faza de observație, precum și că pentru distribuirea unor sume de bani către creditorii în această etapă nu există prevederi legale exprese, astfel că în mod corect s-a făcut o distribuție care are în vedere ordinea de preferință a creditorilor și scopul urmărit prin procedura insolvenței, respectiv plata creanțelor într-un procent cât mai ridicat.

Curtea a apreciat că punctul de vedere exprimat de către judecătorul fondului este eronat din mai multe puncte de vedere.

Astfel, nu se poate primi inaplicabilitatea dispozițiilor art. 159-161 din Legea nr.85/2014 în cauză (ca urmare a împrejurării că debitoarea se afla în procedura generală a insolvenței - faza de observație), câtă vreme nu există o dispoziție legală care să reglementeze expres acest aspect sau care să indice expres aplicabilitatea lor exclusiv în faza falimentului.

De altfel, se poate observa că administratorul judiciar a aplicat expres aceste dispoziții legale în cadrul actelor contestate, distribuind în temeiul art. 159 alin. 1 pct. 1 suma de 81.555,92 lei și suma de 140.777 lei potrivit art. 161 alin. 3, astfel că nu există nicio rațiune pentru aplicarea parțială și aleatorie a lor.

Curtea a constatat examinând dispozițiile Legii nr. 85/2014, că vânzarea de active ale debitorului se poate face în cadrul perioadei de observație (art. 87), în procedura reorganizării judiciare (art. 133) și în cea a falimentului (art. 154), precum și că în toate aceste cazuri legiuitorul a făcut referire expresă, diferențiat, la modalitatea de distribuire a fondurilor în procedura falimentului (art. 159 și art. 161 din Legea nr. 85/2014).

Astfel, operațiunea de valorificare a activelor debitoarei, din care au rezultat fondurile distribuite prin actele contestate, se circumscrie dispozițiilor art. 87 din Legea nr. 85/2014, articol care face referire expresă, în ceea ce privește propunerile de înstrăinare de bunuri, la regulile de distribuire reglementate de prevederile art. 159 și art. 161 din Legea nr. 85/2014.

Curtea a mai considerat că, chiar și în lipsa oricărei referiri la dispozițiile art. 159 și art. 161 din legea insolvenței, câtă vreme distribuirea sumelor obținute din valorificarea activelor debitoarei este expres și detaliat reglementată în cadrul lor, ele devin aplicabile în toate situațiile în care au loc astfel de distribuiri de sume de bani în cadrul procedurii insolvenței, iar legiuitorul nu reglementează expres o altă soluție.

În plus, Curtea a considerat că sunt corecte susținerile apelantei în sensul că modalitatea distribuirii sumei de 114.143,08 lei tuturor creditorilor, proporțional cu valoarea creanțelor înscrise în tabelul definitiv, contravine în mod evident ordinii de distribuire reglementată prin dispozițiile legale anterior precizate, cât și cele ale art. 163 alin. 1 din Legea insolvenței, conform cărora „titularilor de creanțe dintr-o categorie li se vor putea distribui sume numai după deplina îndeplinire a titularilor de creanțe din categoria ierarhic superioară, potrivit ordinii prevăzute la art. 161”, în condițiile în care repartizarea proporțională propusă de administratorul judiciar nu ține cont de ordinea de preferință, amintită.

Totodată, Curtea a considerat că este încălcat și principiul reglementat de art. 4 pct. 4 din Legea nr. 85/2014, vizând „asigurarea unui tratament egal al creditorilor de același rang”, în condițiile în care administratorul judiciar dorește să asigure, prin măsura contestată, un tratament egal între creditori, indiferent de rangul creanțelor acestora.

Curtea mai reține și faptul că sunt eronate susținerile instanței de fond, în sensul că distribuirea contestată are în vedere ordinea de preferință a creditorilor - în realitate fiind nerespectată ordinea de preferință reglementată de legiuitor în cadrul dispozițiilor art. 159 și art. 161 din Legea nr. 85/2014 -, precum și că distribuirea contestată asigură plata creanțelor într-un procent cât mai ridicat - în realitate gradul de plată a creanțelor înscrise la masa credală a debitoarei fiind același în cadrul ambelor modalități de distribuire (cea proporțională și cea în funcție ordinea de preferință prevăzută de lege).

Curtea a subliniat că nu există nicio justificare legală și logică pentru care ordinea de distribuire reglementată în cadrul art. 159 și art. 161 să nu fie respectată pentru orice distribuire de sume rezultate din valorificarea bunurilor/drepturilor debitoarei, indiferent de momentul procesual în care are loc, precum și că opinia în sens contrar este de natură a face loc arbitrariului și subiectivismului și de a permite încasarea în procedură a unor creanțe care, în caz de faliment, nu ar putea fi achitate.

Pentru toate aceste considerente, Curtea a considerat că apelul declarat de către creditoare este fondat, distribuirea sumei de 114.143,08 lei, propusă în cadrul actelor contestate ale administratorului judiciar al debitoarei, fiind nelegală, astfel că, în temeiul dispozițiilor art. 480 alin. 2 din Codul de procedură civilă, Curtea a admis apelul și a schimbat în tot sentința primei instanțe, în sensul admiterii contestației D.G.R.F.P. P. și anulării în parte a raportului administratorului judiciar asupra fondurilor obținute din valorificarea activelor debitoarei și planului de distribuire a acestora, publicate în BPI nr. (...) /4.02.2020, cu privire la distribuirea sumei de 114.143,08 lei.

*Autorul sintezei,
Judecător Ionel Stănescu*

Decizii Relevante

Trimestrul IV 2020

Secția de contencios administrativ și fiscal

[1]. Excluderea operatorului economic din procedura de atribuire a contractului de achiziție publică. Dreptul de apreciere al autorității contractante.

Index tematic: Contencios administrativ și fiscal; alte tipuri de cauze.

Legislație relevantă: Art. 164, art. 167, art. 171 din Legea nr. 98/2016

Rezumatul problemei de drept:

Potrivit 167 alin. 1 lit. c din Legea nr. 98/2016, autoritatea contractantă exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziție publică/acordului-cadru orice operator economic care a comis o abatere profesională gravă care îi pune în discuție integritatea, iar autoritatea contractantă poate demonstra acest lucru prin orice mijloc de probă adecvat, cum ar fi o decizie a unei instanțe judecătorești sau a unei autorități administrative.

De asemenea, potrivit art. 167 alin. (3), în sensul dispozițiilor alin. (1) lit. c), prin abatere profesională gravă se înțelege orice abatere comisă de operatorul economic care afectează reputația profesională a acestuia, cum ar fi încălcări ale regulilor de concurență de tip cartel care vizează trucarea licitațiilor sau încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală, săvârșită cu intenție sau din culpă gravă.

Din analiza acestor prevederi legale care transpun în legislația națională dispozițiile articolului 57 alineatul (4) din Directiva 2014/24, Curtea constată că autoritatea contractantă are sarcina exclusivă de a aprecia dacă un candidat sau un ofertant trebuie să fie exclus de la o procedură de achiziție publică pentru motive expres menționate, ce pun în discuție integritatea și fiabilitatea fiecăruia dintre ofertanți.

Dreptul de apreciere al autorității contractante de excludere de la procedura de achiziție publică pentru situațiile prevăzute la art. 164 și 167 este limitat de prevederile art. 171 care conferă dreptul operatorului economic aflat în oricare dintre situațiile prevăzute la art. 164 și 167 care atrag excluderea din procedura de atribuire de a furniza dovezi care să arate că măsurile luate de acesta sunt suficiente pentru a-și demonstra în concret credibilitatea prin raportare la

motivele de excludere, iar în situația în care aceste dovezi sunt considerate suficiente de către autoritatea contractantă, atunci operatorul economic nu poate fi exclus din procedura de atribuire.

Din analiza dispozițiilor art. 171 ale Legii nr. 98/2006, astfel cum au fost invocate de către petentă, reiese că este neîntemeiată susținerea potrivit căreia, în situația în care autoritatea cu competențe în materie de concurență a apreciat că măsurile luate sunt suficiente pentru a demonstra credibilitatea societății, atunci autoritatea contractantă nu poate ajunge la o concluzie contrară, aceea că dovezile prezentate nu ar fi suficiente. Astfel, constată Curtea, examinarea și aprecierea măsurilor luate de către operatorii economici sunt atribuții exclusive ale autorității contractante, fără a fi condiționate de opinii ale altor autorități, care pot fi avute în vedere de autoritatea contractantă, dar care nu pot fi socotite obligatorii.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal

Decizia civilă nr. 1017 din data de 3 noiembrie 2020

Prin decizia nr. (...) din 2.10.2020 a Consiliului Național de Soluționare a Contestărilor (C.N.S.C.), a fost respinsă ca nefondată contestația formulată de petenta TPC SRL împotriva soluției (deciziei) prin care oferta petentei a fost respinsă ca inacceptabilă, comunicată prin adresă autorității contractante nr. (...), fiind astfel menținut rezultatul procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică având ca obiect elaborare documentație tehnico - economice faza Proiect tehnic pentru realizarea obiectivului de investiții „Extinderea și dotarea Unității de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență B”, comunicat prin aceeași adresă contestată.

Potrivit considerentelor deciziei CNSC sus menționate, autoritatea contractantă a constatat în mod corect îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 167 alin. (1) lit. c) coroborat cu art. 167 alin. (3) din Legea nr. 98/2016 deoarece abaterea SDC LI SRL, membru al asocierii TPC SRL- SC LI SRL- SC M ASD, a fost constatată printr-o decizie a unei autorități administrative, în speță decizia nr. (...) emisă de către Consiliul Concurenței și se referă la încălcări ale legii concurenței de către un grup de operatori economici printre care și societatea membră a asocierii ce a depus oferta în cadrul prezentei proceduri de atribuire. Consiliul a reținut că autoritatea contractantă a procedat la solicitarea și verificarea eventualelor dovezi adoptate de SC LM SRL pentru demonstrarea credibilității sale, astfel cum avea obligația potrivit art. 171 alin. (2) și (3) din Legea nr. 98/2016, sens în care, în acord cu soluția autorității contractante, s-a constatat că operatorul economic a luat anumite măsuri concrete la nivel tehnic, organizațional și în materie de personal, dar că, raportat la intervalul cuprins între momentul deciziei de sancționare a Consiliului Concurenței (16.12.2019) și până la momentul depunerii ofertelor în prezenta procedură (22.04.2020) nu se poate aprecia că măsurile luate și-au produs efectiv efectele. Transpunerea în practică a acestor măsuri necesită în opinia Consiliului o perioadă mai îndelungată de conștientizare în respectarea regulilor de concurență.

Raportat la susținerile petentei, Curtea constată că, potrivit art. 167 alin. 1 lit. c din Legea nr. 98/2016, autoritatea contractantă exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziție publică/acordului-cadru orice operator economic care a comis o abatere profesională gravă care îi pune în discuție integritatea, iar autoritatea contractantă poate demonstra acest lucru prin orice mijloc de probă adecvat, cum ar fi o decizie a unei instanțe judecătorești sau a unei autorități administrative.

De asemenea, potrivit art. 167 alin. (3), în sensul dispozițiilor alin. (1) lit. c), prin abatere profesională gravă se înțelege orice abatere comisă de operatorul economic care afectează reputația profesională a acestuia, cum ar fi încălcări ale regulilor de concurență de tip cartel care vizează trucarea licitațiilor sau încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală, săvârșită cu intenție sau din culpă gravă.

Din analiza acestor prevederi legale care transpun în legislația națională dispozițiile articolului 57 alineatul (4) din Directiva 2014/24, Curtea constată că autoritatea contractantă are sarcina exclusivă de a aprecia dacă un candidat sau un ofertant trebuie să fie exclus de la o procedură de achiziție publică pentru motive expres menționate, ce pun în discuție integritatea și fiabilitatea fiecăruia dintre ofertanți.

Dreptul de apreciere al autorității contractante de excludere de la procedura de achiziție publică pentru situațiile prevăzute la art. 164 și 167 este limitat de prevederile art. 171 care conferă dreptul operatorului economic aflat în oricare dintre situațiile prevăzute la art. 164 și 167 care atrag excluderea din procedura de atribuire de a furniza dovezi care să arate că măsurile luate de acesta sunt suficiente pentru a-și demonstra în concret credibilitatea prin raportare la motivele de excludere, iar în situația în care aceste dovezi sunt considerate suficiente de către autoritatea contractantă, atunci operatorul economic nu poate fi exclus din procedura de atribuire.

Din analiza dispozițiilor art. 171 ale Legii nr. 98/2006, astfel cum au fost invocate de către petentă, reiese că este neîntemeiată susținerea potrivit căreia, în situația în care autoritatea cu competențe în materie de concurență a apreciat că măsurile luate sunt suficiente pentru a demonstra credibilitatea societății, atunci autoritatea contractantă nu poate ajunge la o concluzie contrară, aceea că dovezile prezentate nu ar fi suficiente. Astfel, constată Curtea, examinarea și aprecierea măsurilor luate de către operatorii economici sunt atribuții exclusive ale autorității contractante, fără a fi condiționate de opinii ale altor autorități, care pot fi avute în vedere de autoritatea contractantă, dar care nu pot fi socotite obligatorii.

În plângerea de față petenta reiterează măsurile pe care susține că le-a implementat și pe care le-a comunicat la solicitările de clarificări formulate de autoritatea contractantă: a întocmit un plan de instruire periodică a salariaților cu privire la regulile de dreptul concurenței, a implementat un program de analize interne pentru fiecare procedura de atribuire la care participa în vederea încheierii cu partenerii asociați și subcontractanți a unor acorduri care conțin obligații de respectare a regulilor de concurență, și-a modificat regulamentul intern pentru a-l face compatibil cu respectarea regulilor de concurență, a contractat asistența juridică de specialitate în scopul de a-și conforma întru totul conduita pe piața achizițiilor publice cu regulile de concurență. Susținerile petentei privind măsurile luate nu sunt însoțite de argumente, informații, orice alte date din care să reiasă că măsurile adoptate sunt suficiente ori că și-ar fi dovedit eficiența de la data adoptării acestora până la data excluderii operatorului economic.

Așa cum reiese din cuprinsul adresei nr. (...) /1.09.2020, autoritatea contractantă a arătat că măsurile de organizare a personalului luate de operatorul economic nu pot fi analizate ca fiind suficiente și în măsură să împiedice fapte asemănătoare, întrucât nu s-a clarificat modul prin care au fost eliminate legăturile cu persoanele și organizațiile implicate în comportamentul anticoncurențial.

Astfel, simpla menționare a măsurilor implementate de către societate nu era suficientă în demonstrarea credibilității operatorului economic, iar aprecierea efectuată de către autoritatea contractantă asupra dovezilor prezentate a fost confirmată de către Consiliu, care a reținut inconsistența efectelor măsurilor luate de către operatorul economic, în condițiile în care transpunerea lor în practică ar necesita o perioadă mai îndelungată de conștientizare în respectarea regulilor de concurență.

Contrar susținerilor petentei care a invocat încălcarea prevederilor legale de către Consiliu, prin adăugarea la lege, respectiv a condiției împlinirii unui termen de la data implementării măsurilor și până la data inițierii procedurii de atribuire, Curtea constată că evaluarea măsurilor luate revine autorității contractante, ținându-se seama de gravitatea și circumstanțele abaterii avute în vedere, ceea ce înseamnă că punerea în executare a măsurilor în discuție nu atrage obligația autorității contractante de a menține operatorul economic în procedura de atribuire, ci numai obligația de a analiza măsurile luate de petentă, obligație îndeplinită în speță, unde arătat s-a expres că aceste măsuri sunt insuficiente, întrucât ele nu clarifică modul prin care au fost eliminate legăturile cu persoanele și organizațiile implicate. În consecință, raționamentul CNSC nu este afectat de vicii de nelegalitate, ci se înscrie în puterea de apreciere ce trebuie recunoscută autorității contractante în ceea ce privește evaluarea documentelor justificative și care este confirmată prin decizia contestată sub aspectul insuficienței efectelor măsurilor adoptate de către petentă până la data excluderii acesteia din procedură.

Față de cele arătate, Curtea constată că decizia CNCS nr. (...) din data de 2.10.2020, prin care contestația formulată de TPC SRL a fost respinsă ca nefondată, este legală și temeinică, iar plângerea formulată de petentă va fi respinsă ca nefondată.

[2]. Momentul de început și durata termenului de prescripție a dreptului material la acțiune pentru prejudiciile ce decurg din executarea contractelor de achiziție publică

Index tematic: Codul Civil, Legea nr. 554/2004

Legislație relevantă: art. 11 alin. 1 lit. e din L 554 din 2004, art. 2523, art. 2517 Cod civil

Rezumatul problemei de drept:

Momentul de început și durata termenului de prescripție a dreptului material la acțiune pentru prejudiciile ce decurg din executarea contractelor de achiziție publică

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Contencios Administrativ și fiscal

Decizia nr. 940 din data de 21.10.2020

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului B. la data **de 26.06.2017**, sub nr. 2295/114/2017, reclamanta UAT BUZAU, în contradictoriu cu parata SC P.C. SRL, a solicitat ca, prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea pârâtei la plata următoarelor sume:

- 111.386 lei reprezentând prejudiciu, la care se adaugă dobânda legală calculată de la data plății până la data plății efective în baza art. 73[^]1 din Legea 500/2002 privind finanțele publice locale;

- 144.341 lei reprezentând prejudiciu, la care se adaugă dobânda legală calculată de la data plății până la data plății efective

În motivare, reclamanta a arătat să sumele solicitate reprezintă plăți necuvenite efectuate în baza unor contracte de achiziție publică încheiate cu pârâta, prejudiciul fiind constatat de Curtea de Conturi a României, Camera de Conturi B. printr-o Decizie din data de 01.08.2014, care a fost contestată în dosarul înregistrat pe rolul Tribunalului B. sub nr. xx/xxx/2015.

Prin sentința nr. 390/15.07.2020 pronunțată de Tribunalul B. a fost admisă excepția prescripției dreptului material la acțiune, invocată de pârâtă, fiind respinsă acțiunea formulată de reclamanta Unitatea Administrativ Teritorială Județul B. în contradictoriu cu pârâta SC P.C. SRL, ca prescrisă.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamanta Unitatea Administrativ Teritorială Județul B., criticând-o pentru nelegalitate, invocând disp.art.488 alin.(1) pct.8:- hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material, solicitând admiterea căii de atac promovate.

În motivarea recursului s-a arătat că nu poate fi primită susținerea instanței de fond potrivit reclamanta ar fi în culpă prin faptul de a nu fi depus toate diligentele necesare pentru descoperirea pagubei și recuperarea acesteia. În perioada scursă de la data plății contravalorii serviciilor prestate și până la data auditului Camerei de Conturi nu au existat indicii din care să rezulte o încălcare a obligațiilor contractuale asumate de către pârâtă. În cazul răspunderii civile contractuale, art.1548 din codul civil prevede faptul că "culpa debitorului unei obligații contractuale se prezumă prin simplul fapt al neexecutării." Culpa pârâtei se circumscrie unei executări necorespunzătoare a obligațiilor contractuale, respectiv folosirea unei cantități de material antiderapant într-o altă compoziție decât cea prevăzută în caietul de sarcini și contract. Actul de control a constituit singurul element pertinent ce a permis a se concluziona cu privire la existența unei pagube în bugetul subscrisei. Atât decizia Camerei de Conturi B. cât și decizia Curții de Apel prin care s-a menținut legalitatea actului de control și-au întemeiat susținerile pe analiza unor documente fiscal-contabile emise de alți operatori cu care pârâta avea relații comerciale. Înscrierile ce au stat la baza stabilirii abaterilor de la legalitate sunt emise de furnizorul pârâtei, documente ce nu au stat la baza plății serviciilor prestate. Analiza Curții de Apel Ploiești cu privire la contestația împotriva măsurii de la pct.1 (pag.31 din Decizia nr. 1551/2019) a concluzionat în sensul că înscrierile prezintă o serie de neconcordanțe ce întăresc prezumția din actul de control. Prezumția de cunoaștere a unei pagube de la data plății urmare unei modalități necorespunzătoare de executare a obligațiilor contractuale este

răsturnată prin faptul că auditorii Camerei de Conturi s-au folosit în stabilirea neregularităților, de constatări ale Administrației Județene a Finanțelor Publice B. - Activitatea de Inspecție Fiscală urmare controlului inopinat la solicitarea Camerei de Conturi la societatea SC M. SA (furnizorul de material antiderapant și panouri parazăpezi) - procesul verbal xxx/07.07.2014. Aspectele consemnate în urma controlului au stat la baza Deciziei nr. 16/2014, aspecte ce nu puteau fi cunoscute de subscrisa anterior auditului financiar.

Recurenta reclamantă precizează că data înregistrării la Consiliul Județean B. a procesului verbal de constatare și a raportului de audit financiar ce au stat la baza Deciziei nr. xx/01.08.2014 este 27.07.2014. Cererea de chemare în judecată a fost introdusă pe rolul instanței în data de 26.07.2017, nefiind împlinit termenul de 3 ani.

Momentul subiectiv ce marchează începutul cursului prescripției extinctive este cel al cunoașterii pagubei și a celui răspunzător de producerea lui, respectiv data înregistrării actelor de control în care s-au înscris abateri de la legalitate sau neregularități ce au provocat o pagubă bugetului entității controlate. Acest moment poate fi dovedit cu probe sau se poate întemeia pe prezumții simple. Subscrisa a susținut și dovedit prin probele administrate (actele de control, decizia Curții de Apel Ploiești în soluționarea contestației la Decizia nr.16/2014) faptul că momentul ce marchează începutul cursului prescripției extinctive este data înregistrării la Consiliul Județean B. a procesului verbal de constatare și a raportului de audit financiar ce au stat la baza Deciziei nr. xx/01.08.2014 este 27.07.2014.

Prescripția extintivă este sancțiunea care constă în stingerea dreptului material la acțiune pentru neexercitarea lui în termenul legal, iar rațiunea ei este aceea de a menține o ordine de drept deja stabilită, în condițiile lipsei de diligentă a creditorului.

A arătat recurenta reclamantă că rezultă cu evidență, din conținutul dispoziției legale ce reglementează prescripția dreptului la acțiune, "Prescripția începe să curgă de la data la care titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui", faptul că prescripția dreptului la acțiune în repararea pagubei nu începe să curgă la data când paguba s-a produs, ci la momentul subiectiv al cunoașterii pagubei și pe autorul ei sau la momentul obiectiv al datei când trebuia să cunoască paguba și pe autor. Atât în doctrină cât și în jurisprudență s-a opinat că dispoziția legală este aplicabilă dreptului la acțiune în repararea oricărui prejudiciu, indiferent dacă s-a produs în executarea sau neexecutarea unei obligații contractuale ori în afară oricărui raport contractual, în acest sens, invocă decizia ÎCCJ Secția a II a civilă nr.418 din 06.02.2014. Începutul prescripției extinctive ar trebui să coincidă cu data la care titularul acestui drept are atât posibilitatea materială, cât și pe cea juridică de a-și apăra dreptul pe calea justiției, întrerupând astfel prescripția. Practic, rațiunea care stă la baza prescripției extinctive este de a sancționa titularul dreptului subiectiv neglijent sau pasiv. Aceasta pentru că, așa cum retoric se întreabă un autor, „despre ce posibilitate materială ori juridică poate fi vorba când titularul dreptului la acțiune nu are cunoștință efectivă și nici nu trebuia să cunoască faptul că, potrivit legii ori contractului, are deschisă o acțiune contra altuia". Până la acest moment persoana al cărei drept a fost încălcat nu putea să se adreseze instanțelor de judecată sau altor organe jurisdicționale pentru apărarea dreptului încălcat.

În calcul termenului de prescripție recurenta apreciază că sunt relevante și dispozițiile prevăzute la pct. 210 alin. 1 din Hotărârea nr. 155/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, potrivit cărora în valorificarea actelor rezultate din aceste activități: Contestația suspendă obligația executării deciziei până la soluționarea ei de către comisia de soluționare a contestațiilor. Având în vedere constatarea Curții de Conturi conform căreia plățile efectuate sunt nelegale, executarea măsurilor devine obligatorie de la data comunicării încheierii formulate de comisia de soluționare a contestațiilor, prin care se respinge integral contestația. Prin urmare, consideră că data comunicării încheierii prin care Curtea de Conturi a soluționat contestația, marchează începutul termenului de prescripție, termen ce s-ar fi împlinit în data de 19.12.2017.

Autoritatea publică județeană a cunoscut existența unor neregularități ce puteau genera prejudicii la data emiterii Deciziei nr. 16/2014 a Camerei de Conturi B.. Deși nu contestă faptul că prejudiciile au luat naștere la data achitării facturilor emise de executantul lucrărilor SC P.C. SRL, subscrisa nu a cunoscut acest fapt anterior auditului financiar. Un argument în susținerea punctului nostru de vedere este faptul că la baza constatărilor auditorilor publici au stat informații obținute

prin intermediul altor instituții de control (Inspectoratul teritorial de muncă, Oficiul Registrul Comerțului, Administrația Finanțelor Publice B.), informații pe care recurenta nu ar fi putut să le cunoască sau obțină în timpul derulării contractului. Legea nu distinge cu privire la modalitatea în care păgubitul ia cunoștință de fapta ilicită și prejudiciul produs. Înscrierile din care reiese obligația stabilirii unor prejudicii sunt emise de un terț (Camera de Conturi B.) față de contractele de lucrări încheiate de părți. Acțiunea subscrisei are ca premisă un control al unei autorități a statului și tinde, în esență, la restituirea unei sume achitată din fonduri publice cu încălcarea unei norme legale. Lipsa temeiului legal pentru plățile efectuate a fost stabilită cu putere de lucru judecat prin decizia Curții de Apel Ploiești nr. 1551/2019.

În temeiul *dispozițiilor art. 205 Cod procedură civilă*, intimata-pârâtă P.C. SRL, a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului promovat de reclamantă ca nefondat și menținerea ca temeinică și legală a sentinței atacate.

La data de 08.10.2020 pârâta a depus la dosar recurs incident împotriva sentinței nr.390/15.07.2020 pronunțată de Tribunalul B., solicitând menținerea dispozitivului sentinței atacate sub aspectul admiterii excepției prescripției dreptului material la acțiune cu înlocuirea parțială a considerentelor în ceea ce privește motivarea soluției de admitere a excepției prescripției conform celor arătate, în motivarea cererii de recurs.

Singurul element de critica pe care pârâta l-a adus prin recursul incident a fost referitor durată termenului de prescripție aplicabil raporturilor juridice dintre pârâtă și reclamanta, raportat la data nașterii dreptului material la acțiune.

Recurenta pârâtă a precizat că interesul promovării prezentului recurs incident este dat de faptul că în cazul admiterii tezei prezentate de recurentă referitor la aplicabilitatea termenului de prescripție de 6 luni, indiferent de momentul la care ne raportăm în calculul termenului de prescripție, acțiunea promovată de UAT Județul B. este și rămâne prescrisă.

Totodată, recurenta pârâtă a arătat că instanța de fond a reținut în mod corect momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție, apreciind că dreptul material la acțiune al reclamantei s-a născut de la data la care aceasta a efectuat plățile în favoarea subscrisei și că de la acel moment, în calitate de achizitor, beneficiar al lucrărilor asumate de subscrisea, știa sau trebuia să aibă cunoștință de nașterea dreptului său, aceasta neputând să-și invoce propria culpă prin faptul că a cunoscut nașterea dreptului material la acțiune numai la momentul efectuării controlului de către Curtea de Conturi.

Raportat la legea aplicabilă în ceea ce privește termenul de prescripție, instanța a reținut aplicabilitatea prevederilor dreptului comun, respectiv Codul Civil și că în conformitate cu dispozițiile art. 2523 coroborate cu prevederile art. 2517 Cod civil, este aplicabil termenul general de prescripție de 3 ani care începe să curgă de la data la care titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau trebuia să cunoască nașterea lui.

Deși recurenta pârâtă consideră soluția instanței de fond una corectă (având în vedere admiterea excepției prescripției invocate prin întâmpinare), aceasta a arătat că anumite probleme se ridică în ceea ce privește considerentele care stau la baza argumentării din punct de vedere juridic a acestei soluții.

Pe cale de consecință, a formulat recursul incident, hotărârea fiind dată cu aplicarea greșită a normelor de drept material în privința termenului de prescripție fiind astfel incidente prevederile art. 488 și 8 Cod procedură civilă.

Astfel, momentul generator al raporturilor contractuale este cel care dictează legea aplicabilă în materie de prescripție

Esențial de determinat este momentul de la care termenul de prescripție începe să curgă, în raport de care se stabilește legea aplicabilă în ceea ce privește prescripția.

Prescripția fiind o normă de drept material, raportat la prevederile art. 6 alin. 2 și 4 din Codul Civil, acesteia i se aplică legea în vigoare de la momentul la care ea a început să curgă. În acest sens, art. 6 alin. 2 Cod Civil prevede că actele și faptele juridice încheiate, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii, săvârșirii sau producerii lor, Totodată, potrivit alin. 6, prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legii care le-a instituit.

Momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a fost stabilit de instanța de fond în mod corect, reprezentând o chestiune pe care subscrisa nu o contestă.

În acest sens, s-a arătat că termenul de prescripție începe să curgă de la data plății, de la momentul la care s-a realizat plata pentru flecare factură în parte, căci acela a fost momentul la care reclamanta a cunoscut întinderea presupusei pagube, trebuind să cunoască la acel moment că a achitat o sumă prea mare.

Astfel, un lucru necontestat este reprezentat de faptul că punctul de reper în determinarea cursului prescripției extinctive îl constituie data plății ultimei facturi - 3.04.2014. De acest moment exact stabilit trebuie să se țină cont și în soluționarea conflictului de norme referitoare la prescripție.

Recurenta pârâtă a arătat că determinarea legii aplicabile raportului existent între părți conduce la stabilirea termenului de prescripție aplicabil în speță în demersul stabilirii cu exactitate a termenului de prescripție aplicabil raportului juridic în cauză, sunt de subliniat două aspecte:

- contractele încheiate între recurenta -pârâtă și reclamanta sunt contracte de achiziție publică, atribuite conform OUG nr. 34/2006 (legea care reglementa la acel moment procedurile de achiziție publică dar și executarea contractelor de achiziție publică)

- evoluția reglementărilor de drept material și de drept procesual în materia achizițiilor publice, respectiv dreptul comun cu care această legislație se completează se prezintă astfel:

În anul 2016, prin legile nr. 98, 99, 100/2016, respectiv Legea nr. 101/2016 au fost modificate atât normele de drept material cât și dispozițiile procedurale în materia atribuirii dar și a executării contractelor de achiziții publice.

Trebuie subliniat însă faptul că aceste reglementări nu sunt aplicabile raportului juridic din speță, având în vedere perioada în care acesta a luat naștere și s-a derulat, 2013-2014.

Inaplicabilitatea acestui act normativ interesează prin prisma faptului că determină implicit inaplicabilitatea termenului de 3 ani prevăzut de art. 53 alin. (8) al acestei legi.

Mai mult, legea aplicabilă termenului de prescripție se determină după momentul încheierii contractului, respectiv după momentul presupuselor neîndepliniri ale obligațiilor contractuale.

Ca urmare a excluderii aplicabilității noilor legi în materie de achiziție publică, cea mai importantă întrebare este care sunt actele normative în sfera cărora se înscriu relațiile contractuale între pârâtă și reclamanta.

Dacă anterior a identificat momentul în raport de care se configurează regimul prescripției extinctive, vom identifica reglementările cu potențial de aplicare la acest moment, în ceea ce privește legislația în domeniul achizițiilor publice, actul normativ aplicabil raportului de față îl constituie OUG nr. 34/2006, dată fiind prevederea art.236 al noii legi în materie de achiziții publice - Legii nr.98/2016.

Cum OUG 34/2006 nu conține norme privitoare la prescripție, prima reglementare susceptibilă de aplicare în materia prescripției este Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

În susținerea acestui argument, contractele încheiate în perioada 2012-2013 sunt guvernate de OUG nr. 34/2006. Această ordonanță se completează, potrivit art. 297, cu dreptul comun, și anume Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

În susținerea aplicabilității Legii nr. 554/2004 ca normă completatoare la OUG nr. 34/2006, recurenta P.C. SRL a arătat că următoarele:

Forma OUG nr. 34/2006, în vigoare la momentul 1.04.2014, prin asimilarea contractului de achiziție publică unui act administrativ, determină aplicabilitatea Legii nr. 554/2004 ca drept comun. (Art. 3 lit. f): „contract de achiziție publică - contractul, asimilat, potrivit legii, actului administrativ, care include și categoria contractului sectorial, astfel cum este definit la art. 229 alin. (2), cu titlu oneros, încheiat în scris între una sau mai multe autorități contractante, pe de o parte, și unul ori mai mulți operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii”.

Mai mult, art. 255 alin. (1) al aceleiași ordonanțe prevede că „Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept ori într-un interes legitim printr-un act al autorității contractante, prin încălcarea dispozițiilor legale în materia achizițiilor publice, poate solicita, prin contestație, anularea actului, obligarea autorității contractante de a emite un act, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim pe cale administrativ-jurisdicțională, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență”. În completare, alin. (3) definește ce se înțelege prin „act al autorității contractante”, și anume „orice act administrativ, orice altă operațiune administrativă care produce sau poate produce

efecte Juridice, neîndeplinirea în termenul legal a unei obligații prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, omisiunea ori refuzul de a emite un act sau de a efectua o anumită operațiune, în legătură cu sau în cadrul procedurii de atribuire".

Recurenta pârâta a apreciat că, analizând toate aceste texte legale, rezultă în mod clar aplicabilitatea Legii nr. 554/2004 ca drept comun, în completarea dispozițiilor OUG nr. 34/2006.

Chiar prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, în forma în vigoare la data menționată anterior, conduc la calificarea acesteia ca normă completatoare în materia contractelor de achiziții publice, ca specie a contractelor administrative.

Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ statuează în articolul 1, alin. (1): „(1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce l-a fost cauzată. interesul legitim poate fi atât privat, cât și public".

Art. 2 alin. (1) lit. c) asimilează actelor administrative și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de Interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice.

Prevederile privitoare la procedura prealabilă, ce fac referire la contractele administrative, fundamentează caracterul de drept comun, normă completatoare a Legii nr. 554/2004. Art. 7 prevede la alin. (6): „Plângerea prealabilă în cazul acțiunilor care au ca obiect contracte administrative are semnificația concilierii în cazul litigiilor comerciale, dispozițiile Codului de procedură civilă fiind aplicabile în mod corespunzător. În acest caz, plângerea trebuie făcută în termenul de 6 luni prevăzut la alin. (7), care va începe să curgă c) de la data încălcării obligațiilor contractuale, în cazul litigiilor legate de executarea contractului".

Totodată, și art. 11 alin. (1), reglementând termenul de introducere a acțiunii în contencios administrativ, are aplicabilitate în ceea ce privește materia contractelor administrative, așa cum rezultă clar chiar din textul legal.

În ceea ce privește procedura de atribuire și executarea contractelor administrative, cum este contractul de achiziție publică încheiat între subscrisa și UAT județul B., Legea contenciosului administrativ, în forma în vigoare la data nașterii și executării raportului juridic, prevedea existența unui termen de prescripție de 6 luni în vederea exercitării dreptului material la acțiune.

Aplicabilitatea termenului general de prescripție extinctivă prevăzut de Codul civil este înlăturată de partea finală a textului legal al art. 2517.

Or, în cazul de față, este clară existența unei legi cu caracter special, derogator, care prevede un alt termen decât cel de 3 ani în materia executării contractelor administrative: termenul de 6 luni pentru exercitarea dreptului material la acțiune.

Pentru toate argumentele expuse în această analiză, susține aplicabilitatea exclusivă a termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de Legea nr. 554/2004 în ceea ce privește raportul juridic dedus judecării cu consecința ca indiferent de momentul la care instanța s-ar raporta în calculul termenului de prescripție (chiar dacă prin absurd s-ar accepta teza reclamantei cu privire la calculul termenului de la momentul controlului Curții de Conturi) termenul de prescripție era împlinit la data formulării cererii de chemare în judecată.

La data de 20.10.2020 recurenta UAT B. a depus la dosar întâmpinare la recursul incident, prin care a solicitat respingerea acestuia ca neîntemeiat.

Prin decizia nr. 940 din 21.10.2020 Curtea de Apel Ploiești a respins recursurile ca nefondate, pentru următoarele considerente.

Curtea nu poate reține, față de susținerile recurteii – reclamante, că instanța de fond a făcut o aplicare greșită a dispozițiilor de drept material în ce privește începutul termenului de prescripție.

Astfel, pretențiile reclamantei derivă din modalitatea de executare a contractelor de achiziție publică încheiate cu pârâta, sub acest aspect, instanța de fond reținând că autoritatea publică județeană și pârâta au încheiat un număr de 4 contracte de achiziție publică având ca obiect întreținere curentă pe timp de iarnă drumuri de interes județean aflate în administrarea Consiliului Județean B.:

- xx/05.12.2012 pentru perioada dec. 2012-martie 2013 zona III P.;
- yy/05.12.2012 pentru perioada dec. 2012-martie 2013 zona IV Ș.;

- qq/02.12.2013 pentru perioada dec. 2013-martie 2014 zona III P.;
- zz/02.12.2013 pentru perioada dec. 2013-martie 2014 zona IV Ş.;

În perioada 05.05. - 27.06.2014 Camera de Conturi B. a efectuat misiunea de audit financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2013 la UAT Județul B., care s-a finalizat cu emiterea Deciziei nr. 16/01.08.2014 a Camerei de Conturi B., prin s-a constatat existența unor abateri de la legalitate și regularitate, ce au determinat producerea unor prejudicii în bugetul entității audiate. Pentru înlăturarea abaterilor constatate, prin măsurile dispuse la pct.1, 2, 3, 4, 5.1 și 5.2 s-a decis stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor de urmărire și recuperare a sumelor plătite din bugetul entității.

Constatările rezultate în urma misiunii de audit au fost următoarele:

UAT Județul B. a efectuat în perioada ianuarie 2013-martie 2014 plăți nelegale către SC P.C. SRL.

Astfel, nu s-a respectat proporția de sare folosită în amestecul de material antiderapant utilizat la întreținerea drumurilor pe timp de iarnă, suma încasată în plus fiind de 89.828 lei la care se adaugă TVA în suma de 21.558 lei, în total suma de 111.386 lei.

Totodată, Camera de Conturi B. prin Decizia nr.16/01.08.2014 și raportul de audit financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2013 a constatat abateri de la legalitate și regularitate privitoare la înscrierea, facturarea și plata sumelor reprezentând contravaloarea unui număr de 1500 buc parazăpezi cu dimensiunea de 2X2m, înscrise în situațiile de plată de SC P.C. SRL.

Astfel, s-a reținut că nu s-a respectat calitatea panourilor, în sensul că în loc de panouri individuale s-a montat gard de plasă de parazăpezi susținută de stâlpi de fier armat, ancorați pe ambele părți, plasa întărită cu sârmă.

Decizia Camerei de Conturi nr. 16/01.08.2014 a fost contestată în data de 21.08.2014 la Comisia de soluționare a contestațiilor de pe lângă Curtea de Conturi a României. Prin încheierea nr.242 din 19.12.2014 Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația formulată împotriva măsurilor dispuse prin decizie.

Decizia Camerei de Conturi nr.16/01.08.2014 a fost contestată de către reclamantă, iar prin Încheierea nr.242 din 19.12.2014, Comisia de soluționare a contestațiilor de pe lângă Curtea de Conturi a României a respins contestația.

Controlul de legalitate și temeinicie al actelor de control emise de Camera de Conturi B. au fost analizate și de instanțele judecătorești competente, constituind obiectul dosarului nr. xx/xxx/2015* soluționat definitiv la data de 26.11.2019 prin decizia nr. 1551 prin care Curtea de Apel Ploiești a respins în totalitate acțiunea.

Pornind de la această situație de fapt, care nu face obiectul recursului, dar pe care Curtea a înțeles să o evidențieze pentru o analiză mai bună a modalității în care au fost aplicate dispozițiile de drept material incidente, instanța de fond a aplicat art. 2523 din Codul civil, în conformitate cu care „*Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.*”

Curtea constată că instanța de fond a făcut o aplicare corectă a textului legal mai sus citat, reținând că termenul de prescripție a început să curgă de la data la care recurenta – reclamantă a efectuat ultimele plăți către recurenta – pârâtă, respectiv 06.01.2014 și 01.04.2014, având în vedere că potrivit prevederilor contractuale, reclamanta avea dreptul, dar și obligația, de a verifica lucrările executate și de a refuza plata celor neexecutate sau executate necorespunzător, pretensele deficiențe constatate de Curtea de Conturi putând fi cunoscute de reclamantă cel târziu la data plății.

Nu are relevanță pentru începutul termenului de prescripție controlul ulterior al Curții de Conturi, prescripția neîncepând să curgă la data înregistrării procesului verbal de control, a emiterii Deciziei ori a Încheierii prin care s-a soluționat contestația.

Sub acest aspect, instanța de fond a reținut în mod corect considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție din decizia nr. 19/2019 pronunțată în recurs în interesul legii, în sensul că actul de control al Curții de Conturi sau al unui alt organ cu atribuții de control nu marchează începutul curgerii termenului de prescripție pentru acțiunea de recuperare a prejudiciului, iar respectivele constatări rezultate din activitatea de control a Curții de Conturi sau a unui alt organ cu atribuții de control pot fi, eventual, valorificate ca mijloace de probă în litigiul având ca obiect atragerea răspunderii patrimoniale a salariatului, răspundere ce are ca unic temei raportul de muncă dintre salariat și angajator.

Curtea reține, în acord cu instanța de fond, faptul că respectivele considerente sunt aplicabile și în prezenta cauză, chiar dacă instanța nu a fost investită cu atragerea răspunderii patrimoniale a salariatului, în temeiul unui raport de muncă, ci cu instituirea unei răspunderi contractuale, având în vedere natura juridică a actelor de control emise de Curtea de Conturi, ce nu poate fi diferită de la caz la caz, dar și faptul că, în lipsa unei dispoziții contrare, acestea nu produc efecte decât în raport cu entitatea auditată, neinfluențând termenul de prescripție ce curge în diversele raporturi juridice născute între autoritățile publice din urmă și terțe persoane, fizice sau juridice.

Chiar dacă recurenta – reclamantă ar fi cunoscut efectiv nașterea dreptului la acțiune în urma controlului efectuat de Curtea de Conturi, s-a reținut în mod corect că nu acesta este momentul de început al termenului de prescripție, având în vedere că legiuitorul se raportează la două momente alternative, respectiv la data la care creditorul *a cunoscut* sau *trebuia să cunoască* nașterea dreptului la acțiune, împlinirea oricăruia dintre acestea marcând începutul termenului de prescripție, față de aplicarea principiului general potrivit căruia nimeni nu își poate invoca propria culpă.

Astfel, în mod corect a reținut instanța de fond că, potrivit prevederilor contractuale, reclamanta avea obligația de a controla, confirma și achita prestațiile real efectuate, fiind răspunzătoare pentru dispozițiile emise, iar conform dispozițiilor contractuale prevăzute la art. 15 din fiecare din cele 4 contracte încheiate între părțile din prezenta cauză, reclamanta avea obligația de a verifica realitatea datelor înscrise de executant în documentele primare, inclusiv prin deplasare în teren.

În ce privește recursul incident formulat de recurenta – pârâtă, Curtea constată că în mod corect instanța de fond s-a raportat la termenul general de prescripție este de 3 ani prevăzut de art. 2517 din Codul civil, având în vedere că dispozițiile speciale în materie nu prevăd un alt termen de prescripție.

Curtea nu poate reține susținerile recurente – pârâte, potrivit cărora ar fi incident termenul de prescripție de șase luni prevăzut de art. 11 alin. 1 lit. e din L 554 din 2004, pentru următoarele considerente.

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 12 din 14 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial nr. 198 din 11 martie 2020, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 7 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018, sunt constituționale numai în măsura în care nu impun autorității publice contractante parcurgerea procedurii prealabile. Totodată, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „are semnificația concilierii în cazul litigiilor comerciale, dispozițiile Codului de procedura civilă fiind aplicabile în mod corespunzător” din cuprinsul dispozițiilor art. 7 alin. (6) din Legea nr. 554/2004 și dispozițiile art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018, sunt neconstituționale.

În consecință, la acest moment, a dispărut din ordinea juridică însăși temeiul legal la care se raportează recurenta – pârâtă pentru termenul de prescripție de șase luni.

Decizia nr. 12 din 2020 a Curții Constituționale este aplicabilă în prezenta cauză, astfel cum a statuat Curtea și prin Decizia nr. 377 din 31 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 586 din 21 iulie 2017, prin care arătat că o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării acesteia - cauze pendinte.

În plus, Curtea mai reține că art. 11 alin. 1 din L 554 din 2004 se referă la anularea unui contract administrativ, iar nu la litigiile ce derivă din executarea acestuia, astfel încât, nu sunt aplicabile în prezenta cauză, față de obiectul cererii de chemare în judecată dedusă judecătii.

*Autorul sintezei,
Judecător Mirela Malița*

[3]. Aplicarea legii în timp, în situația suspendării autorizării și retragerii permisului de armă

Index tematic: Codul Civil, Legea nr. 295/2004

Legislație relevantă: art. 6 alin. 5 C.civ., art. 14 alin. 1 Legea nr. 295/2004

Rezumatul problemei de drept:

Aplicarea legii în timp, în situația suspendării autorizării și retragerii permisului de armă.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Contencios Administrativ și fiscal

Decizia nr. 1047 din data de 04 noiembrie 2020

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului D. la data de 17.01.2020, reclamantul X, în contradictoriu cu pârâțul Inspectoratul de Poliție Județean D., a solicitat anularea actelor administrative: Dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă nr. ... și Adresa nr. ..., ambele emise de IPJ D.

Prin sentința civilă nr. 535/07.07.2020 Tribunalul D. a admis cererea formulată de reclamant, a anulat Dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă nr. ... precum și adresa nr. ..., emise de pârâțul I.P.J. D. și a obligat pârâțul I.P.J. D. la plata către reclamantul X a sumei de 1050 lei reprezentând cheltuieli de judecată.

Împotriva sentinței tribunalului a declarat recurs la data de 29 iulie 2020, Inspectoratul de Poliție Județean D., apreciind sentința atacată ca fiind pronunțată cu aplicarea greșită a normelor de drept material.

Așa cum corect a reținut judecătorul fondului, legea civilă produce efecte juridice numai atâta timp cât este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă, dar nici nu poate ultra activa.

Raportând prevederile art. 6 din Codul Civil în situația de fapt, apreciază că judecătorul fondului a aplicat în mod eronat normele de drept material.

Astfel, art. 6 din Codul Civil, se referă, în mod evident, la acte și fapte juridice de natură civilă.

În situația dedusă judecății, actele și faptele juridice sunt de natură penală, constând în dobândirea, de către intimat, a calității de inculpat în dosarul penal nr. ....

Acest fapt juridic trebuie raportat la cele două forme ale Legii nr. 295/2004, adică la forma în vigoare la momentul producerii faptului juridic (anul 2017) și nu forma în vigoare la momentul emiterii actului administrativ.

Forma în vigoare a Legii nr. 295/2004 la data de 01.03.2017, condiționa suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale de comiterea unor anumite infracțiuni cu intenție, limitativ prevăzute de legea mai sus menționată și întrucât infracțiunile comise de intimat nu se încadrau în această enumerare limitativă, în mod corect, temeinic și legal, lucrătorii de poliție nu au emis un act administrativ de suspendare a dreptului de port și folosire a armelor letale.

Ulterior, la data de 03.XI.2019, Legea nr. 295/2004 a fost modificată, iar în varianta modificată, legiuitorul a impus numai condiția comiterii de infracțiuni cu intenție.

De asemenea, legiuitorul nu a impus, prin modificarea legislativă menționată, aplicarea Legii nr. 295/2004 modificat exclusiv la situațiile apărute după modificarea legii și întrucât intimatul a dobândit calitatea de intimat pentru comiterea unei astfel de infracțiuni, este evident că aceste se încadrează în situațiile prevăzute de noua formă a legii, astfel încât lucrătorii de poliție au emis în mod corect actul administrativ atacat.

Contrar celor reținute de judecătorul fondului, actul administrativ nu a fost emis cu încălcarea, cu atât mai puțin flagrantă a principiului neretroactivității legii civile noi.

Legea nouă a fost aplicată la o situație de fapt existentă la momentul modificării ei.

Apreciază că principiul *tempus regit actum* nu are aplicabilitate în cauză, deoarece acesta se aplică numai actelor și faptelor juridice civile.

Ori, situația premisă a emiterii actului administrativ are la bază acte și fapte juridice de natură penală.

De asemenea, în baza formei modificate a Legii nr. 295/2004, actul administrativ a fost emis pentru viitor și nu pentru trecut.

Ca atare, nu se poate vorbi despre o retroactivare a formei modificate a Legii nr. 295/2004, în schimb, dacă s-ar menține raționamentul judecătorului fondului, s-ar ajunge practic în situația în care legea civilă (Legea nr. 295/2004), în forma existentă la momentul dobândirii de către intimat, ar ultra activa, ceea ce ar încălca principiul acțiunii legii civile în timp.

Având în vedere cele menționate mai sus, recurentul a solicitat admiterea recursului așa cum a fost formulat, casarea sentinței recurate și respingerea cererii de chemare în judecată formulată de Dincă Constantin, solicitând și judecata cauzei în lipsă.

În drept, recurentul și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art. 20 din Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ respectiv, art. 488 alin. 1 pct. 8 și 498 alin. 1 din Noul Cod de procedură civilă.

Împotriva sentinței tribunalului a mai declarat un recurs la data de 14 septembrie 2020, Inspectoratul de Poliție Județean D., susținând ca sentința atacată ca fiind pronunțată cu aplicarea greșită a normelor de drept material, din următoarele considerente:

În primul rând modificarea Legii nr. 295/2004, în forma actuală a transpus prevederile art. 1, pct. 1 - 3, 6, 9,10, 12, 14 și 19, din Directiva UE nr. 2017/853 a Parlamentului European și a Consiliului, din 17 mai 2017, de modificare a Directivei 91/477/CEE a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în hotărârea pronunțată în cauzele conexe C 260/14 și C 261/14 a reținut: „, deși legea nouă își produce efectele numai pentru viitor, aceasta se aplică în lipsa unei derogări și efectelor viitoare ale unor situații apărute sub imperiul legii vechi.”

Analizând forma modificată a Legii nr. 295/2004 se observă că legiuitorul nu a limitat în mod expres aplicarea acesteia la situațiile apărute după modificare, ceea ce conduce la concluzia că, pentru a fi în concordanță cu spiritul directivei europene, forma modificată trebuie aplicată tuturor situațiilor la care face referire, indiferent dacă acestea sunt anterioare sau apărute după intrarea în vigoare a modificării Legii nr. 295/2004.

Pe de altă parte, legea civilă produce efecte juridice numai atâta timp cât este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă, dar nici nu poate ultra activa.

Raportând prevederile art. 6 din Codul Civil la situația de fapt, apreciază că judecătorul fondului a aplicat în mod eronat normele de drept material.

Astfel, art. 6, din Codul Civil, se referă, în mod evident, la acte și fapte juridice de natură civilă.

În situația dedusă judecății, actele și faptele juridice sunt de natură penală, constând în dobândirea, de către intimat, a calității de inculpat în dosarul penal nr. 1246/P/2016.

Acest fapt juridic trebuie raportat la cele două forme ale legii 295/2004, adică la forma în vigoare la momentul producerii faptului juridic (anul 2017) și la forma în vigoare la momentul emiterii actului administrativ.

Forma în vigoare a Legii nr. 295/2004, la data de 01.11.2017, condiționa suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale de comiterea unor anumite infracțiuni cu intenție, limitativ prevăzute de Legea mai sus menționată.

Întrucât infracțiunile comise de intimat nu se încadrau în această enumerare limitativă, în mod corect, temeinic și legal, lucrătorii de poliție nu au emis un act administrativ de suspendare a dreptului de port și folosire a armelor letale.

Ulterior, la data de 03.XI.2019, Legea nr. 295/2004 a fost modificată, iar în varianta modificată, legiuitorul a impus numai condiția comiterii de infracțiuni cu intenție.

De asemenea, legiuitorul nu a impus, prin modificarea legislativă menționată, aplicarea Legii nr. 295/2004 modificat exclusiv la situațiile apărute după modificarea legii.

Întrucât intimatul a dobândit calitatea de intimat pentru comiterea unei astfel de infracțiuni, este evident că acesta se încadrează în situațiile prevăzute de noua formă a legii, astfel încât lucrătorii de poliție au emis în mod corect actul administrativ atacat.

Contrar celor reținute de judecătorul fondului, actul administrativ nu a fost emis cu încălcarea principiului neretroactivității legii civile noi.

Legea nouă a fost aplicată la o situație de fapt existentă la momentul modificării ei.

Apreciază că principiul tempus regit actum nu are aplicabilitate în cauză, deoarece acesta se aplică numai actelor și faptelor juridice civile, iar situația premisă a emiterii actului administrativ are la bază acte și fapte juridice de natură penală.

De asemenea, în baza formei modificate a Legii 295/2004, actul administrativ a fost emis pentru viitor și nu pentru trecut.

Astfel, chiar dacă s-ar aplica principiul *tempus regit actum*, acesta este respectat, prevederile Legii nr. 295/2004 fiind aplicabile unei situații existente la momentul emiterii actului administrativ, chiar dacă situația de fapt a existat anterior modificării Legii 295/2004.

Ca atare, nu se poate vorbi despre o retroactivare a formei modificate a Legii 295/2004.

În schimb, dacă s-ar menține raționamentul judecătorului fondului s-ar ajunge practic în situația în care legea civilă (Legea nr. 295/2004), în forma existentă la momentul dobândirii de către intimat, ar ultraactiva, ceea ce ar încălca principiul acțiunii legii civile în timp.

Solicită admiterea recursului așa cum a fost formulat, casarea sentinței recurate și respingerea cererii de chemare în judecată.

În drept, recursul a fost întemeiat pe dispozițiile art. 20 din Legea nr. 554/2004, respectiv art. 488 alin. 1 pct. 8 și art. 498 alin. 1 noul Cod de procedură civilă, solicitând și judecata cauzei în lipsă.

Prin întâmpinare, intimatul X apreciază criticile recurenților ca fiind nefondate, aceștia făcând o aplicare eronată a dispozițiilor incidente în cauză.

Recurentul se limitează a invoca în susținerea motivelor de recurs o interpretare subiectivă a dispozițiilor aplicabile speței de față, încercând să acrediteze ideea că aplicarea legii s-a realizat pentru viitor, deși în realitate situația de fapt avută în vedere s-a născut și a existat înainte de modificarea dispozițiilor în baza cărora a fost emis actul administrativ anulat de către instanță de fond.

Apreciază că judecătorul fondului a realizat o analiză judicioasă a îndeplinirii condițiilor de anulare a actului administrativ, și, contrar susținerilor recurente, instanța a constatat că: "Este necontestat faptul că, potrivit înscrisurilor depuse la dosar, reclamantul a dobândit calitatea de inculpat încă de la data de 01.03.2017 când, prin Ordonanța dată în dosarul penal nr. ... al Parchetului de pe lângă Judecătoria T., a fost pusă în mișcare acțiunea penală împotriva sa, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 452, alin. 1, lit. a și b din Legea nr. 227/2015 privind codul fiscal.

Or, în raport de momentul nașterii acestei situații juridice reținută ca fiind motivul de fapt al emiterii dispoziției contestate, respective data de 01.03.2017, de momentul emiterii dispoziției contestate, respective data de 13.12.2019, de momentul intrării în vigoare formei modificate a dispozițiilor art. 14, alin. 1, lit. d din Legea nr. 295/2004, respectiv data de 4.11.2019 și de dispozițiile art. 15 alin. 2 din Constituție și art. 6, alin. 1, 2, 5 și 6 din codul civil, tribunalul constată că, așa cum corect a susținut reclamantul, dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă .... Au fost emise de către pârât cu încălcarea flagrantă a principiului neretroactivității legii civile noi".

Arată că, în fapt, la data de ..2019 a recepționat prin corespondență Dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă, prin care s-a dispus „suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale față de numitul X,... precum și retragerea permisului de armă seria...”, și Adresa prin care i se aduce la cunoștință faptul că „de îndată, să depunem la un armurier autorizat armele letale și întreaga cantitate de muniție deținută...să predați ...permisul de armă seria ..., precum și o fotocopie a dovezii de predare a armelor la armurier".

A considerat că aceste acte sunt nelegal și neîntemeiat întocmite, motiv pentru care a investit Tribunalul D. cu solicitarea de anulare a dispoziției în cauză, exercitând și procedura prealabilă prevăzută de legea contenciosului administrativ, solicitând să se constate că în mod eronat IPJ D. a apreciat incidența dispozițiilor art. 44 alin. 1 lit. a din Legea nr. 295/2004, având în vedere situația de fapt, că petentul X „are calitatea de inculpat în cadrul unui dosar penal pentru săvârșirea unor infracțiuni cu intenție (în data de 01.03.2017 Parchetul de pe lângă Judecătoria T. a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale în cadrul dosarului penal nr. ...., pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art. 452 alin. 1 lit. a și h din Legea nr. 227/2015 privind codul fiscal, data la care persoana în cauză a dobândit calitatea de inculpat)."

Criticile privind măsura dispusă prin dispoziția ce a fost anulată (Dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă) au avut în vedere împrejurările - situația de fapt privind pe reclamantul intimat X care deținea calitatea de inculpat încă din data de 01.03.2017 când Parchetul de pe lângă Judecătoria T. a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale în cadrul

dosarului penal nr. ..., pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art. 452 alin. 1 lit. a și h din legea 227/2015 privind codul fiscal, respectiv anterior datei prin care au fost modificate dispozițiile legii 295/2004 - legea armelor și mai mult decât atât, între petent și IPJ D. a existat și o judecată care a tranșat în mod definitiv situația domnului X.

La nivelul anului 2017, când petentul a dobândit calitatea de inculpat în cauza menționată mai sus, Legea nr. 295/2004 avea următorul conținut: „Articolul 44 Suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale (1) Suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale se dispune de către organele competente în următoarele situații:

a) titularul dreptului nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art. 14 alin (1) lit. d).

Articolul 14 Condiții de acordare a autorizației de procurare a armelor letale (1) Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:

d) nu sunt inculcate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, prevăzute de Codul penal Partea specială, titlurile I, II, III, X, XI, XII și art. 269, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 342, 346, 348, 369, 371, 375, 381, 383, cu modificările și completările ulterioare, precum și de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare".

La 04.11.2019, au fost aduse modificări Legii nr. 295/2004, respectiv modificarea Literei d) din Alineatul (1), Articolul 14 Secțiunea a 2-a Capitolul II, modificată de punctul 18, Articolul I din Legea nr. 196 din 31 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial nr. 880 din 01 noiembrie 2019.

Potrivit acestor dispoziții, actuala formă a art. 14 alin. 1 lit. d din Legea nr. 295/2004 prevede: „nu sunt inculcate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție" și în raport de aceste dispoziții, astfel cum au fost modificate, persoanelor care dețin calitatea de inculpat în cauze penale, Serviciul AESP din cadrul IPJ D. a dispus „suspendarea autorizării și retragerii permisului de armă" în conformitate cu prevederile art. 44 lit. a din Legea nr. 295/2004.

În ceea ce îl privește consideră că aceste dispoziții sunt aplicabile doar pentru viitor, respectiv acelor persoane care au dobândit calitatea de inculpat în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție după data intrării în vigoare a acestor dispoziții, respectiv 04.11.2019.

Ori, în cazul de față reclamantul a dobândit calitatea de inculpat la data de 01.03.2017, astfel cum reiese chiar din actul ce solicită a fi revocat.

Potrivit art. 15 alin. 2 din Constituția României, legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Consideră că noile modificări legislative produc efecte pentru viitor, de la momentul intrării în vigoare a acestora, având în vedere și dispozițiile codului civil care în mod imperativ arată că: „CAPITOLUL II: Aplicarea legii civile – Art. 6 Aplicarea în timp a legii civile (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz eficiente potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate."

Solicită a se constata că măsura dispusă - dispoziția anulată de judecătorul fondului - are în vedere o situație - împrejurare de fapt - dobândirea calității de inculpat - anterioară intervenției modificării legislative, respectiv înainte de intrarea în vigoare a actualei norme legale ce a stat la baza măsurii luate, Dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă nr.

135850/13.12.2019 încălcând grav dispozițiile art. 15 alin. 2 din Constituția României.

Mai mult decât atât, Dispoziția de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă este în totală contradicție cu hotărârea definitivă a instanței de judecată respectiv Sentința nr. 1032/03.10.2018, definitivă, pronunțată de Tribunalul D.

Învederează faptul că prin Ordonanța privind punerea în mișcare a acțiunii penale din data de 01.03.2017, în cauza, domnul X a dobândit calitatea de inculpat cu privire la încălcarea dispozițiilor art. 452 alin. 1 lit. a, h din Codul fiscal.

Raportat la această situație, prin Dispoziția Inspectorului Șef nr. ...2018, s-a dispus „retragerea atestatului profesional numitului X domiciliat în ....pentru nerespectarea prevederilor Legii 333/2003,” și prin Adresa ....2018 i s-a adus la cunoștință faptul că atestatul profesional a fost retras pentru nerespectarea prevederilor Legii nr. 333/2003 și drept consecință se impune predarea atestatului profesional la Serviciul de Ordine Publică din cadrul IPJ D.

Aceste acte administrative au fost contestate, formându-se pe rolul Tribunalului D. cauza nr. xxxx/xxx/2018, unde instanța prin Sentința nr. 1032/03.10.2018 a dispus „admite cererea, anulează Dispoziția Inspectorului Șef nr. ...2018”.

Pentru a pronunța o astfel de hotărâre, potrivit considerentelor, judecătorul fondului a considerat că interpretarea data de IPJ D. prin dispoziția contestată și anulată este greșită, „cât timp măsura se aplică când persoana a săvârșit o infracțiune în legătură cu serviciul sau o infracțiune cu intenție (art. 61 lit. a din Legea nr. 333/2003) ceea ce nu este cazul în speță.”

În continuare, cu privire la situația reclamantului din dosarul nr. ...., în care acesta are calitatea de inculpat, se arată că „despre săvârșirea unei infracțiuni cu intenție, se constată că pârâta (IPJ D.) cu ușurință a considerat existența în cauză a unei astfel de ipoteze normativă, în sensul că reclamantul odată cercetat pentru infracțiunea prevăzută de art. 452 din Legea nr. 227/2015 echivalează cu „persoana a săvârșit infracțiunea, sintagmă ce vizează în raport de art. 4 alin. 1 Cod procedură civilă și art. 15 alin. 1 Cod penal o persoană condamnată definitiv, deci pârâta, în emiterea actului administrativ atacat, a pornit în mod inacceptabil de la premiza unei vinovății prezente și definitive a reclamantului”.

Această soluție a rămas definitivă, fiind confirmată prin Decizia nr. 312/15.03.2019, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești, în cauza nr. xxxx/xxx/2018, respingând recursul IPJ D. ca nefondat.

Solicită a se constata că pe de o parte domnului X i s-a suspendat dreptul la arma de serviciu ca urmare a dobândirii calității de inculpat înainte de modificarea legislativă menționată mai sus, și că printr-o hotărâre definitivă instanța a constatat că până la pronunțarea instanței penale în mod definitiv acest drept nu poate fi suspendat sau anulat. IPJ D. prin Avizul nr. ...2018, astfel cum este menționat în ordinul de serviciu acordând în continuare acest drept, cu toate că în toată această perioadă, reclamantul a deținut calitatea de inculpat în cauza .... Parchetul T.

Opinează că în raport de situația de fapt prezentată, dispozițiile legale invocate și dispozițiile Sentinței nr. 1032/03.10.2019 pronunțată de Tribunalul D. în cauza nr. xxxx/xxx/2018, definitivă, în situația domnului X nu sunt incidente dispozițiile art. 44 alin. 1 lit. a raportat la art. 14 alin. 1 lit. d din Legea nr. 295/2004, republicată.

Având în vedere aceste dispoziții, precum și faptul că nu există nici o hotărâre definitivă de condamnare, apreciază că s-a reținut în mod greșit de către IPJ D. că acesta a săvârșit vreo infracțiune.

Potrivit disp. art. 4 alin. 1 din Codul de procedură penală: "Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.”

Astfel, având în vedere ca, în cauza de față, petentul nu a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea vreunei infracțiuni, simpla cercetare a acestuia nu este suficientă pentru a se lua împotriva sa măsura suspendării dreptului de port și folosire a armelor letale.

Potrivit prevederilor art. 15 alin. 1 Cod penal: "infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o” or, în privința petentului nu s-a stabilit vinovăția ca trăsătură a infracțiunii în înțelesul prevederilor legale menționate câtă vreme nu există o hotărâre de condamnare care să stabilească vinovăția sa.

Câtă vreme nu s-a dovedit săvârșirea vreunei infracțiuni de către intimatul reclamant în accepțiunea prevederilor art. 15 alin. 1 Cod penal, în mod corect se impune suspendarea celor două acte ce fac obiectul prezentei solicitări.

În concluzie, intimatul a solicitat a se constata că în mod judicios instanța de fond a constatat îndeplinirea cerințelor privind anularea Dispoziției de suspendare a autorizării și retragerii permisului de armă nr. ..../13.12.2019 și, pe cale de consecință, respingerea recursului ca nefondat și să se constate legalitatea și temeinicia sentinței recurate, cu cheltuieli de judecată în calea de atac constând în onorariu de avocat.

În dovedirea cererii, intimatul a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri.

În ședința publică din data de 4 noiembrie 2020, Curtea a invocat și a pus în discuția părților excepția tardivității recursului formulat la data de 14 septembrie 2020 și a admis excepția astfel cum a fost invocată.

Examinând sentința recurată, prin prisma dispozițiilor legale incidente și a criticilor formulate de către recurent, Curtea a reținut următoarele:

În esență, prin recursul formulat, recurentul a criticat sentința instanței de fond, arătând că aceasta a fost dată cu încălcarea dispozițiilor de drept material referitoare la aplicarea legii în timp, fiind incident motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 C.p.c.

Recursul este fondat.

Instanța de fond a reținut că prin Dispoziția nr. ...2019, emisă în temeiul dispozițiilor art. 44, alin. 1, lit. a din Legea nr. 295/2004, pârâta a dispus suspendarea dreptului reclamantului de folosire a armelor letale precum și retragerea permisului de armă seria ...1996, cu motivarea că reclamantul nu mai îndeplinește condiția reglementată de dispozițiile art. 14, alin. 1 lit. d din Legea nr. 295/2004, în forma în vigoare la momentul emiterii dispoziției contestate (formă introdusă în urma modificărilor aduse Legii nr. 295/2004, prin Legea nr. 196/2019 publicată în M.Of. nr. 880/01.11.2019), în sensul că are calitatea de inculpat în dosarul penal nr. .../P/2016 al Parchetului de pe lângă Judecătoria T., ca urmare emiterii de către procuror a Ordonanței din data de ...2017 prin care a fost pusă în mișcare a acțiunii penale împotriva reclamantului, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 452, alin. 1, lit. a și h din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

Totodată s-a constatat că prin Adresa nr. ...2019, act subsecvent dispoziției nr. ...2019, s-a comunicat reclamantului măsurile dispuse prin această dispoziție, precum și obligativitatea respectării prevederilor art. 44, alin. 3 din Legea nr. 295/2004 în sensul depunerii la un armurier autorizat a armelor de vânatoare deținute și a muniției aferente, cu comunicarea către pârât a dovezii de predare a acestora.

Plângerea prealabilă (contestația administrativă) formulată de reclamant a fost respinsă de pârât prin adresa nr. ...2020, cu motivarea că dispoziția scrisă ar fi fost emisă cu respectarea prevederilor art. 44, alin. 1 lit. a din Legea nr. 295/2004 și a fost comunicată reclamantului, astfel că nu mai poate fi anulată.

Față de motivele de nulitate invocate de reclamant, tribunalul a constatat ca fiind incidente următoarele dispoziții legale:

-art. 15, alin. 2 din Constituție potrivit căroră, „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile*”;

-art. 6 din Codul civil potrivit căroră, „*(1)Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.(2)Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.(3)Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi.(4)Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.(5)Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopțieșiobligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi*”;

-art. 44, alin. 1, lit. a din Legea nr. 295/2004, potrivit căreia, „(1) Suspendarea dreptului de port și folosire a armelor letale se dispune de către organele competente în următoarele situații: a) titularul dreptului nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. d)”;

-art. 14, alin. 1 lit. d din Legea nr. 295/2004, în forma în vigoare la momentul emiterii dispoziției contestate, ca urmare a modificărilor aduse prin art. 1, pct. 18 din Legea nr. 196/2019 publicată în M.Of. nr. 880/01.11.2019, modificări intrate în vigoare începând cu data de 04.11.2019, potrivit căreia, „(1) Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: d) nu sunt inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție”;

-art. 14, alin. 1 lit. din Legea nr. 295/2004, în forma anterioară modificărilor aduse prin art. 1, pct. 18 din Legea nr. 196/2019 publicată în M.Of. nr. 880/01.11.2019, formă aflată în vigoare până la data de 03.11.2019, potrivit căreia „Autorizația de procurare a armelor letale se acordă persoanelor prevăzute la art. 13 alin. (2)-(5), dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: d) nu sunt inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție, prevăzute de Codul penal, Partea specială, titlurile I, II, III, X, XI, XII și art. 269, 280, 281, 283, 285, 286, 287, 342, 346, 348, 369, 371, 375, 381, 383, cu modificările și completările ulterioare, precum și de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare”;

Tribunalul a mai reținut că reclamantul a dobândit calitatea de inculpat încă de la data de **01.03.2017** când, prin Ordonanța dată în dosarul penal nr. .../P/2016 al Parchetului de pe lângă Judecătoria T., a fost pusă în mișcare acțiunea penală împotriva sa, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 452, alin. 1, lit. a și h din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

Pornind de la această situație de fapt, instanța de fond a făcut în mod greșit aplicarea textelor legale mai sus redate, reținând că actele atacate *au fost emise de către pârât cu încălcarea flagrantă a principiului neretroactivității legii civile noi*, aceasta întrucât dispozițiile art. 14, alin. 1 lit. d din Legea nr. 295/2004, în forma în vigoare începând cu data de 04.11.2019, ca urmare a modificărilor aduse prin art. 1, pct. 18 din Legea nr. 196/2019 publicată în M.Of. nr. 880/01.11.2019, nu puteau fi aplicate unei situații juridice, respectiv unor acte sau fapte juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi.

Curtea nu poate fi de acord cu raționamentul instanței de fond, având în vedere mai multe considerente.

În primul rând, Curtea constată că dispoziția contestată a fost dată în baza dispozițiilor în vigoare la momentul emiterii acesteia, nefiind aplicată retroactiv legea nouă.

Astfel, s-a constatat că intimatul – reclamant nu mai îndeplinește, la data emiterii dispoziției, condiția reglementată de dispozițiile art. 14, alin. 1 lit. d din Legea nr. 295/2004, în forma în vigoare la momentul emiterii dispoziției contestate (formă introdusă în urma modificărilor aduse Legii nr. 295/2004, prin Legea nr. 196/2019 publicată în M.Of. nr. 880/01.11.2019).

Curtea reține că este lipsită de relevanță data obținerii de către reclamant a dreptului de folosire a armelor letale precum și data la care a fost eliberat permisul de armă, având în vedere că efectele actului respectiv nu se epuizează uno ictu, ci se produc pe toată valabilitatea permisului, fiind necesar ca, pe toată această durată, reclamantul să îndeplinească condițiile prevăzute de lege.

Curtea opinează în sensul că aceste condiții prevăzute de lege, se pot modifica în timp, în funcție de politica legiuitorului în această materie, fiind necesar ca titularul permisului de armă să îndeplinească condițiile legale, nu doar cele prevăzute la data eliberării permisului, pentru menținerea acestui drept în viitor.

În cauza de față, nu s-a pus problema legalității permisului de armă, pentru a se considera că legea nouă nu se aplică situațiilor născute anterior adoptării ei, ci problema legalei retrageri a acestuia, ce produce efecte pentru viitor, ca urmare a faptului că titularul nu mai îndeplinește condițiile actuale.

De altfel, dacă s-ar admite raționamentul instanței de fond, ar însemna ca retragerea permisului de armă să se poată dispune în temeiul unei legi care nu mai este în vigoare, ceea ar încălca principiul *tempus regit actum*, prin faptul că ar recunoaște producerea de efecte unui act normativ abrogat/modificat, astfel încât acesta ar ultraactiva.

Astfel, dispozițiile referitoare la retragerea permisului și suspendarea dreptului de folosire a armelor se aplică atât drepturilor dobândite anterior modificărilor legislative din anul 2019, cât și

celor dobândite ulterior, titularii acestora având aceleași obligații și fiind necesar să îndeplinească aceleași condiții pentru menținerea drepturilor.

În consecință, nu se poate reține încălcarea de către recurentul – intimat a prevederilor art. 6 alin. 5 C.civ., potrivit căroră *dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare*, având în vedere că suspendarea dreptului și retragerea permisului de armă au intervenit și au produs efecte după modificarea legislativă din anul 2019, respectiv pentru viitor, iar nu de la data la care intimatul – reclamant a dobândit calitatea de inculpat, calitate care, de altfel, este continuă, până la pronunțare unei soluții definitive.

De asemenea, nu se poate reține nici încălcarea dispozițiilor art. 6 alin. 2 din Codul civil, deoarece dobândirea calității de inculpat, ca urmare a emiterii unei ordonanțe de către Parchet, nu reprezintă un act sau fapt juridic în sensul legii civile, ci un act al organului de urmărire penală, emis ca urmare a faptului că se impută reclamantului săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, data emiterii acestui act fiind una relativă în raport de data săvârșirii faptei, depinzând de momentul la care organele penale au fost sesizate, precum și de durata și amploarea cercetărilor efectuate.

Totodată, instanța reține că măsurile dispuse prin actul atacat nu reprezintă sancțiuni penale sau contravenționale, nefiind consecința faptei respective (pentru care nu există încă o hotărâre definitivă), ci a dobândirii calității de inculpat.

În ce privește faptul că până la acest moment reclamantul este prezumat nevinovat, nefiind pronunțată o hotărâre penală definitivă, acesta nu prezintă relevanță, de vreme ce suspendarea dreptului de folosire a armelor și retragerea permisului sunt legate de calitatea de inculpat, iar nu de cea de condamnat.

Față de toate aceste considerente, în baza art. 496 C.p.c., Curtea a admis recursul formulat de pârât, a casat sentința recurată și, în urma rejudecării, a respins cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

*Autorul sintezei,
Judecător Mirela Malița*

Decizii Relevante

Trimestrul IV 2020

Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie

[1]. Contestație în anulare. Sarcina probei în etapa admisibilității în principiu în cazul în care în sprijinul contestației nu se depun ori nu se invocă dovezi care sunt la dosar. Nelegalitatea administrării probatoriului necesar a fi examinat pentru admiterea în principiu, ulterior admiterii în principiu a contestației în anulare.

Index tematic: Cod procedură penală

Legislație relevantă: C.proc. pen. art. 371, art. 426 lit. a), 431 alin. (2)

Rezumatul problemei de drept:

În cazul unei contestații în anulare în care se invocă lipsa procedurii de citare, instanța nu poate reține nici măcar incidental falsificarea semnăturii olografe aplicate pe dovada de îndeplinire a procedurii de citare, astfel încât să rețină că în realitate procedura de citare nu a fost îndeplinită și să dispună anularea deciziei pronunțate anterior de instanța de apel. Un asemenea procedeu ar conduce la reținerea cu titlu definitiv al unui efect al caracterului fals al înscrisului, în absența unei soluții de anulare a acestuia.

Or, în condițiile în care instanța nu a cercetat modul de întocmire a respectivului înscris, întrucât această chestiune nu a făcut obiectul judecății, ea nu era îndreptățită nici să constate caracterul fals sau adevărat și nici să dispună desființarea acestuia.

Concluzia că, în lipsa investirii cu o faptă constând în falsificarea unui înscris, acesta nu poate fi desființat, chiar dacă din cercetări rezultă caracterul lui fals, este întărită de lipsa din reglementarea procesual penală actuală a oricăror dispoziții privind cercetarea pe cale incidentală

a falsului și privind abilitarea instanței să procedeze la desființarea lui în urma unei astfel de verificări.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie
Decizia penală nr. 1039 din 18.11.2020

Pe rolul Curții de Apel Ploiești a fost înregistrată contestația în anulare formulată în temeiul art. 426 lit.a Cod proc pen., de contestatorul condamnat XX împotriva deciziei penale nr.177 din 19.02.2020 pronunțate de Curtea de Apel Ploiești în dosarul nr. xxxx/xxx/2018.

Prin încheierea de ședință pronunțată la termenul din 10 iunie 2020, în temeiul art. 431 din Codul de procedură penală, a fost admisă în principiu contestația în anulare, fiind stabilit un nou termen pentru judecarea căii extraordinare de atac sub aspectul temeiniciei.

În considerentele soluției de admitere în principiu, s-a reținut că petentul și-a argumentat contestația pe dispozițiile art. 426 lit.a din Codul de procedură penală, depunând și dovezi în acest sens, respectiv înscrisurile care demonstrează împrejurarea că la data la care contestatorul ar fi semnat dovada de primire a citației pentru termenul la care s-a judecat cauza în fața instanței de apel, nu se afla în raza teritorială a localității de domiciliu, fiind plecat pentru a efectua o deplasare în interes de serviciu într-o altă localitate.

Rezumând motivul avut în vedere în susținerea soluției de admitere în principiu a contestației în anulare, se reține că petentul a invocat lipsa de procedură în fața instanței de apel pe motivul că nu s-a aflat în localitate la primirea citației, iar semnătura aplicată pe dovada de îndeplinire a procedurii de citare la rubrica ”destinatar” nu îi aparține.

Deși a fost invocată o lipsă de procedură cu inculpatul apelant în fața instanței de apel la ultimul termen de judecată în calea ordinară de atac, de natură a justifica incidența art. 426 lit. a) din Codul de procedură penală : „când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate”, viciile de citare care ar fi putut justifica o soluție de admitere în principiu a contestației în anulare pot consta în nerespectarea dispozițiilor referitoare la mențiunile pe care trebuie să le cuprindă citația, la locul unde se citează partea sau la întocmirea dovezii de primire ori a procesului verbal menționat de art. 261 din Codul de Procedură penală.

Or, exercitând contestația în anulare, petentul a invocat lipsa de procedură în fața instanței de apel pe motivul că nu s-a aflat în localitate la primirea citației iar semnătura aplicată pe citație la rubrica ”destinatar” nu îi aparține, în cauză existând astfel indiciile comiterii unei infracțiuni de fals intelectual prev. de art. 321 C.pen.

Fără a analiza dacă un asemenea motiv ar putea susține incidența cazului de contestație în anulare prevăzut de art. 426 lit. a) din Codul de procedură penală sau ar fi putut justifica exercitarea unei alte căi extraordinare de atac pentru remedierea unor erori de fapt, instanța sesizată a admis în principiu contestația în anulare (considerând că temeiul invocat pe calea căii extraordinare de atac este susținut de materialul probator depus la dosar).

Ulterior admiterii în principiu a contestației în anulare, în cauză a fost dispusă efectuarea unei expertize grafoscopice, din concluziile acesteia rezultând că semnătura olografă aplicată pe dovada de îndeplinire a procedurii de citare pentru termenul la care cauza a fost judecată de instanța de apel, nu a fost executată de contestatorul condamnat XX.

În concluzie, după admiterea în principiu a contestației în anulare, au fost administrate probe care să completeze dovezile invocate inițial în etapa admisibilității în principiu, deși dispozițiile art. 431 din Codul de procedură penală nu permit o asemenea procedură, instanța ajungând practic să cerceteze pe cale incidentală incidența unei infracțiuni de fals intelectual prev. de art. 321 C.pen. Or, după cum am arătat anterior, dacă o asemenea formă de cercetare pe cale incidentală este permisă și reglementată de lege în anumite situații în calea de atac a revizuirii, în cazul contestației în anulare, o asemenea ipoteză nu este prevăzută, o investigare pe cale incidentală a falsului pretins comis pe dovada de îndeplinire a procedurii de citare, putând produce efecte asupra unor persoane care nu are nicio calitate în procesul respectiv.

Desigur că în cauză au fost depuse la dosar dovezi care pot justifica reținerea unei suspiciuni rezonabile conform căreia nu contestatorul XX ar fi semnat pe dovada de îndeplinire a procedurii de

citare, însă chiar în condițiile acestui probatoriu, instanța sesizată cu judecarea temeiniciei contestației în anulare nu poate proceda la desființarea înscrisului falsificat nici măcar pe cale incidentală, astfel încât să fie reținută incidența unui motiv de contestației în anulare, respectiv cel referitor la lipsa de procedură cu apelantul inculpat.

Chiar dacă în mod criticabil, după admiterea în principiu a contestației în anulare au fost încuviințate și administrate probe pentru reținerea unei infracțiuni de fals intelectual, totuși desființarea înscrisurilor în cadrul procesului penal este o măsură care are ca scop restabilirea, de către organele judiciare, a ordinii încălcate prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, prin înlăturarea, în tot sau în parte, dintre înscrisurile producătoare de efecte juridice a celor falsificate.

Dispozițiile normative care ar permite aceste măsuri sunt cele prevăzute de art. 25 alin. (3) din Codul de procedură penală și de art. 404 alin. (4) lit. i) din Codul de procedură penală, potrivit cu care „dispozitivul trebuie să mai cuprindă, după caz, cele hotărâte de instanță cu privire la: (...) i) rezolvarea oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei”.

Din moment ce, conform art. 371 din Codul de procedură penală, judecata se mărginește la faptele și persoanele arătate în actul de sesizare, o asemenea dispoziție legală devine aplicabilă nu numai în privința soluțiilor acțiunii penale, prevăzute la art. 396 din Codul de procedură penală, ci în toate privințele în care, în latură penală, instanța trebuie să se pronunțe subsecvent soluționării acțiunii penale.

Ca și consecință a acestor limite, nici instanța sesizată pe calea contestației în anulare, nu poate dispune vreo măsură, dacă aceasta ar fi în afara limitelor judecății, astfel cum ele sunt arătate în art. 371 din Codul de procedură penală.

Prin urmare, în materia desființării înscrisurilor, aceste limite legale fac ca măsura să nu poată fi luată decât dacă vreuna dintre faptele deduse judecății constă în falsificarea unor înscrisuri. Instanța nu va putea verifica validitatea unui înscris, în sensul că nu poate cerceta conformitatea lui cu realitatea, decât dacă acțiunea penală cu care este investită îi permite aceasta, adică dacă această verificare constituie totodată obiect al soluționării acțiunii penale.

În consecință, atunci când nu este investită cu o astfel de faptă (respectiv o infracțiune de fals intelectual), instanța penală nu poate dispune desființarea unor înscrisuri, pentru că, nefiind în limitele investiției sale, ea nu poate cerceta condițiile de întocmire a acestora.

În cazul unei contestații în anulare în care se invocă lipsa procedurii de citare, instanța nu poate reține nici măcar incidental falsificarea semnăturii olografe aplicate pe dovada de îndeplinire a procedurii de citare, astfel încât să rețină că în realitate procedura de citare nu a fost îndeplinită și să dispună anularea deciziei pronunțate anterior de instanța de apel. Un asemenea procedeu ar conduce la reținerea cu titlu definitiv al unui efect al caracterului fals al înscrisului, în absența unei soluții de anulare a acestuia.

Or, în condițiile în care instanța nu a cercetat modul de întocmire a respectivului înscris, întrucât această chestiune nu a făcut obiectul judecății, ea nu era îndreptățită nici să constate caracterul fals sau adevărat și nici să dispună desființarea acestuia.

Concluzia că, în lipsa investiției cu o faptă constând în falsificarea unui înscris, acesta nu poate fi desființat, chiar dacă din cercetări rezultă caracterul lui fals, este întărită de lipsa din reglementarea procesual penală actuală a oricăror dispoziții privind cercetarea pe cale incidentală a falsului și privind abilitarea instanței să procedeze la desființarea lui în urma unei astfel de verificări.

Numai dacă ar fi existat și în actualul Cod de procedură penală o asemenea reglementare, instanțele ar fi avut posibilitatea să desființeze înscrisuri pe care le constată false atunci când acest aspect nu a făcut obiectul acuzației, ca excepție, ce ar fi expres prevăzută, de la dispozițiile art. 371 din Codul de procedură penală.

Față de precedentele reglementări procesual penale care permiteau cercetarea unei infracțiuni de fals pe cale incidentală, în Codul de procedură penală actual, legiuitorul a introdus, prin art. 549¹, procedura desființării înscrisurilor subsecvent unei soluții de clasare. O asemenea procedură este inițiată de către procurorul care, investigând o infracțiune de fals în înscrisuri, este împiedicat, în condițiile art. 16 din Codul de procedură penală, să exercite acțiunea penală și să dispună trimiterea în judecată a vreunei persoane.

Soluționarea acestei cereri a procurorului, de desființare a înscrisurilor pe care le-a dovedit ca fiind falsificate, are tot natura unei verificări pe cale principală a înscrisurilor, însă diferența esențială față de aceeași măsură dispusă în procedura de judecare a infracțiunii de fals, este aceea că în

procedura specială judecătorul nu este investit și cu acțiunea penală, respectiv cu solicitarea procurorului de tragere la răspundere penală a persoanei vinovate de infracțiunea care a generat înscrisul fals.

În cadrul procedurii speciale, procurorul nu va putea solicita decât desființarea acelor înscrisuri pentru care a efectuat cercetări sub aspectul vreuneia dintre infracțiunile din capitolul „Falsuri în înscrisuri” din Codul penal, al celei prevăzute la art. 311 alin. (1) din Codul penal sau al uneia similară din legile speciale, infracțiune care să se fi circumscris cel puțin cadrului procesual al urmării penale în rem.

În condițiile actualului cadru normativ, numai în urma unei soluții definitive de condamnare pentru comiterea unei infracțiuni de fals sau în urma unei soluții pronunțate de judecătorul de cameră preliminară în procedura prevăzută de art. 549¹ din Codul de procedură penală se poate dispune desființarea înscrisului, în speță a unei dovezi de îndeplinire a procedurii de citare posibil falsificate, ulterior persoana interesată având deschisă calea unei contestații în anulare.

Or, în cauza soluționată cu titlu definitiv la care am făcut anterior referire, contestatorul a solicitat admiterea contestației în anulare ca și consecință a falsificării semnăturii sale olografe pe dovada de îndeplinire a procedurii de citare, instanța sesizată cu judecarea căii extraordinare de atac procedând în mod nepermis la cercetarea pe cale incidentală a unei infracțiuni de fals prin dispunerea unui raport de expertiză grafoscopică.

Reținerea caracterului falsificat al dovezii de îndeplinire a procedurii de citare pe cale incidentală, cu consecința admiterii cererii și desființării soluției pronunțate de instanța de apel ar fi fost în măsură să conducă la consecințe în planul oricărui demers judiciar având ca obiect desființarea pe cale principală a înscrisului respectiv, fiind afectată chiar prezumția de nevinovăție a persoanei bănuite de implicare în activitatea de falsificare a înscrisului respectiv. În opinia contestatorului condamnat, deși nu s-au început niciun fel de cercetări pe cale principală sub aspectul activității de falsificare a dovezii de îndeplinire a procedurii de citare, o instanță penală ar putea constata deja caracterul fals al înscrisului și ar da și eficiență juridică, anulând o decizie definitivă.

În concluzie, chiar dacă dovada de îndeplinire a procedurii de citare a fost falsificată iar semnătura olografă nu ar fi fost executată de contestatorul condamnat, acest aspect nu poate fi analizat și valorificat pe cale incidentală de instanța sesizată cu judecarea contestației în anulare, fiind necesară parcurgerea în mod prealabil a unei proceduri prin care să se stabilească în principal dacă înscrisul a fost sau nu falsificat, nefiind însă esențialmente necesară și identificarea și sancționarea autorului infracțiunii de fals.

În măsura în care s-ar permite instanței sesizate cu judecarea unei căi extraordinare de atac să constate fie și pe cale incidentală falsificarea dovezii de îndeplinire a procedurii de citare, o astfel de soluție ar putea fi invocată cu autoritate de lucru judecat ulterior, într-un alt proces în care s-ar efectua cercetări sub aspectul unei infracțiuni de fals intelectual. Deși după admiterea în principiu a contestației în anulare, administrarea probei cu expertiza grafoscopică a avut loc la solicitarea contestatorului condamnat, expertul desemnat având la dispoziție doar înscrisul defăimat ca fals și probele de comparație luate contestatorului, neexistând o parte care să aibă posibilitatea de a contesta acest mijloc de probă sau de a formula obiecțiuni ori de a recurge la serviciile unui expert parte, admiterea contestației în anulare și rejudecarea apelului ar fi condus la consecințe profund inechitabile față de persoana care ar putea fi identificată drept posibil autor al infracțiunii de fals intelectual. Acesta nu ar avea la dispoziție o altă cale de procedură pentru a infirma constatările unui raport de expertiză grafoscopică efectuat într-un litigiu în care nu a avut niciun fel de calitate și în consecință nici nu a fost citat, neputând formula apărări.

Cercetarea pe cale incidentală a falsului intelectual și anularea în consecință a deciziei pronunțate de instanța de apel ar fi fost în măsură să conducă și la lipsa de conținut a unei proceduri de desființare a unui înscris falsificat, conform art. 549¹ din Codul de procedură penală, neputându-se concepe ca un înscris să fie considerat falsificat în urma unei verificări pe cale incidentală și nefalsificat într-o altă procedură ulterioară.

Chiar dacă soluția de anulare a unui înscris falsificat pe cale incidentală era o soluție extrem de favorabilă contestatorului, acesta putând obține admiterea contestației în anulare, desființarea deciziei pronunțate de instanța de apel și rejudecarea căii ordinare de atac, implicațiile soluției de admitere a contestației în anulare ar fi fost mult mai ample, autoritatea de lucru judecat putând fi apoi

invocată în orice altă procedură subsecventă în care s-ar fi impus constatarea caracterului falsificat al dovezii de îndeplinire a procedurii de citare.

Respectarea standardului specific dreptului la un proces echitabil ar fi justificat mai întâi anularea înscrisului falsificat pe cale principală, fie prin sesizarea instanței cu judecarea unei infracțiuni de fals intelectual, fie prin sesizarea judecătorului de cameră preliminară cu solicitarea de desființare a înscrisului falsificat, efectelor subsecvente urmând a li se oferi eficiență numai ulterior desființării înscrisului falsificat pe cale principală.

Cu aceste argumente, Curtea a respins ca nefondată contestația în anulare formulată în temeiul art. 426 lit.a Cod proc pen., de contestatorul condamnat XX împotriva deciziei penale nr.177 din 19.02.2020 pronunțate de Curtea de Apel Ploiești în dosarul nr. xxxx/xxx/2018, obligând pe contestatorul condamnat la plata sumei de 200 lei, reprezentând cheltuieli judiciare avansate de stat.

*Autorul sintezei,
Judecător Raul Alexandru Nestor*

[2]. Instituția extinderii acțiunii penale și asupra altei persoane

Index tematic: Cod procedură penală

Legislație relevantă: art. 192 alin. 2 C.proc.pen.; art. 409 alin. 1 lit. a) C.proc.pen.

Rezumatul problemei de drept:

Noul Cod de procedură penală nu mai prevede instituția extinderii acțiunii penale și asupra altei persoane, instituție existentă în vechiul Cod de procedură penală, parte din verificările privind aceste aspecte fiind acoperită de noua instituție a Camerei preliminare, astfel că instanța de judecată se raportează strict la persoana la care s-a referit actul de sesizare a instanței, pronunțându-se doar asupra vinovăției acestuia.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie
Decizia penală nr. 1103 din 25.11.2020

Prin **sentința penală nr.964/05.10.2020 pronunțată de către Judecătoria M.**, în baza art. art. 192 alin. (2) Cod penal cu aplicarea art. 396 alin. (10) Cod procedură penală inculpatul **XX**, a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă (faptă din 22.05.2018).

În baza art. 91 Cod penal s-a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei aplicate inculpatului pe un termen de supraveghere de 3 ani, stabilit conform art. 92 alin. (1) Cod penal.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că:

Fapta inculpatului **XX** care, la data de 22.05.2018, în jurul orei 20,16, în timp ce efectua o manevră de mers înapoi cu autoutilitara marca ... cu numărul de înmatriculare ... pe strada ..., în localitatea ..., comuna ..., jud. ..., nu s-a asigurat corespunzător și a acroșat-o pe minora **AA**, în vârstă de un an și o lună, care se afla în spatele autoutilitarei, fiind nesupravegheată, minora suferind vătămări corporale care au condus la decesul acesteia, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de ucidere din culpă, prev. de art. 192 alin. 2 din Cod penal.

Împotriva acestei sentințe au declarat apeluri inculpatul **XX** și partea responsabilă civilmente **SC E. A.-R. SA**, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

Astfel, inculpatul **XX** a învederat că prin raportul de expertiză și rechizitoriu au fost reținute corect împrejurările în care a comis infracțiunea, rezultând, fără putință de tăgadă că victima, copil în vârstă de 1 an fusese lăsată nesupravegheată în curtea casei și cu porțile larg deschise, iar cel care a dirijat manevra de mers cu spatele era chiar părintele care avea paza copilului dar și posibilitatea

reală ca acesta să observe ieșirea copilului din curtea casei (el aflându-se cu fața spre intrarea în curte), pedeapsa de 2 ani aplicată este mult prea mare, solicitând reducerea acesteia la minimul prevăzut de lege de 1 an și 4 luni.

La rândul său, partea responsabilă civilmente E. R. A.-R. SA a arătat în calea sa de atac faptul că instanța de fond a reținut în mod corect situația de fapt însă nu a valorificat întreg materialul probatoriu din care rezultă fără îndoială o culpă comună a inculpatului și a persoanelor care trebuiau să supravegheze minora.

Nereținând aceste aspecte, instanța a avut în vedere la stabilirea pedepsei doar culpa inculpatului față de care a pronunțat soluția criticată.

Este important însă de a se stabili dacă și părinții victimei au avut o contribuție la producerea tragediei respective - lăsând nesupravegheata minora care a ieșit din curte și s-a plasat în spatele autoutilitareii - neputând fi observată de către inculpat.

Interesul stabilirii în mod corect a situației de fapt este important pentru că părțile civile s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată - atașată - în care solicită suma totală de 1.000.000 euro cu titlu de daune morale - arătând că singura persoană vinovată de producerea teribilului accident este inculpatul.

Prin reevaluarea întregului material probatoriu s-a solicitat să se stabilească această culpă comună având în vedere toată situația de fapt, raportul de expertiză tehnică auto și declarațiile martorilor - toate atestând în mod nemijlocit că inculpatul a avut doar o parte din vină - acesta fiind de altfel dirijat în manevra de mers înapoi chiar de partea civilă BB. Așa cum arată și părțile civile în cererea de constituire – „în stradă, BB, tatăl fetițelor dirija deplasarea autovehiculului condus de finul sau, XX, când un vecin s-a apropiat și a intrat în vorbă cu acesta”.

Deși rudele victimei s-au constituit părți civile în condițiile legii în cauza penală - instanța de fond a constatat în mod nelegal, că nu există „o legală constituire de parte civilă”.

Or, s-a apreciat că aceasta constituire de parte civilă s-a făcut în condițiile art. 20 alin. 1 și 2 Cod proc.penală prin reprezentant convențional; s-a arătat întinderea pretențiilor, a motivelor și probelor pe care se întemeiază așa încât nu există nici un temei pentru a nu putea fi valorificată ca atare de către instanța de fond.

Drept urmare, s-a cerut să se modifice în parte sentința atacată în sensul arătat anterior, invocându-se în drept, art. 421 alin.1 pct. 2 lit. a) Cod proc. penală.

Curtea, analizând actele și lucrările dosarului prin prisma criticilor exprimate, dar și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, conform art.417 alin.2 Cod proc. penală, a constatat că ambele apeluri sunt nefondate.

În acest sens, s-a observat că inculpatul XX a optat pentru procedura privind recunoașterea vinovăției prev. de art.375 Cod proc. penală, în condițiile în care probele administrate în cauză au fost necesare și suficiente în a se putea trage concluzia certă a săvârșirii de către această persoană a infracțiunii de ucidere din culpă, prev. de art.192 alin.2 Cod penal constând în aceea că la data de 22.05.2018, în jurul orei 20,16, în timp ce efectua o manevră de mers înapoi cu autoutilitara marca ... cu numărul de înmatriculare ... pe strada ..., în localitatea ..., comuna ..., județul ..., nu s-a asigurat corespunzător și a acroșat-o pe minora AA , în vârstă de un an și o lună, care se afla în spatele autoutilitareii, fiind nesupravegheată, minora suferind vătămări corporale care au condus la decesul acesteia.

În conformitate cu disp. *art.409 alin.1 lit. c) Cod proc. penală* pot face apel partea civilă, în ceea ce privește latura penală și latura civilă, și partea responsabilă civilmente, în ceea ce privește latura civilă, iar referitor la latura penală, în măsura în care soluția din această latură a influențat soluția în latura civilă.

Așadar, rezultă fără dubii faptul că partea responsabilă civilmente are îndrituirea necesară să solicite reexaminarea și a laturii penale a cauzei câtă vreme aceasta ar putea avea consecințe asupra modului de soluționare a laturii civile.

Cu toate acestea, Curtea a observat că solicitarea acestei părți de a se stabili o culpă comună în ceea ce privește intervenirea accidentului ce a condus la decesul minorei AA , atât inculpatului XX cât și părinții victimei – părțile civile BB și CC este neîntemeiată în condițiile în care ultimele două persoane nu au fost trimise în judecată pentru a se putea aprecia asupra eventualei lor vinovății, iar cadrul procesual a fost definitiv stabilit din perspectiva persoanei ce a fost deferită judecării în procedura de Cameră preliminară desfășurată.

Situația este diferită în acest caz de aceea în care se stabilește o culpă comună în producerea unui accident de circulație atât autorului accidentului, cât și persoanei vătămate/victimei acestuia, deoarece în această ipoteză persoana vătămată/victima unui accident de circulație nu poate răspunde penal pentru propria vătămare corporală.

Așadar, în mod corect prima instanță de judecată s-a raportat strict la persoana la care s-a referit actul de sesizare al instanței, pronunțându-se asupra vinovăției acesteia, noua lege procesual penală nemaiprevăzând instituția extinderii acțiunii penale și asupra altei persoane, instituție existentă în vechiul Cod de procedură penală, parte din verificările privind aceste aspecte fiind acoperită de noua instituție a Camerei preliminare.

Revenind, în pofida criticilor inculpatului care antamează și el chestiunea supusă analizei anterior, Judecătoria M. a realizat o corectă individualizare judiciară a pedepsei aplicate atât prin prisma cuantumului acesteia, cât și din perspectiva alegerii modalității de executare.

S-a apreciat în mod just că o pedeapsă într-un quantum de 2 ani închisoare, a cărei executare să fie suspendată sub supraveghere, precum și un termen de supraveghere de 3 ani sunt apte să conducă la realizarea celor 3 scopuri ale pedepsei penale, preventiv, educativ și sancționator.

Cu privire la critica vizând nepronunțarea asupra laturii civile a cauzei, Curtea a apreciat că în mod corect Judecătoria M. a constatat că acțiunea civilă se exercită de către persoana vătămată sau de succesorii acesteia, care se constituie parte civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente.

Drept urmare, sub aspectul laturii civile, inculpatul este cel cărui i se impută fapta ilicită cauzatoare de prejudiciu, fiind astfel subiectul pasiv principal și parte în latura civilă a cauzei.

Din cererea de constituire ca parte civilă (filele 16 – 24) și precizarea la aceasta (filele 165 -168), reiese că persoanele vătămate s-au constituit parte civilă în contradictoriu cu partea responsabilă civilmente S.C. E. R. A.–R. S.A., cererea fiind întemeiată pe dispozițiile art. 20, art. 21 alin. 1 și următoarele Cod de procedură penală.

Într-adevăr, în contra criticilor părții responsabile civilmente învederate în apel, față de modul de redactare a dispozițiilor Codului de procedură penală, de formulare a cererii de constituire ca parte civilă, dar și a precizării la aceasta, instanța de fond a apreciat în mod just că în prezenta speță nu există o legală constituire de parte civilă, lipsind subiectul pasiv principal (inculpatul), motiv pentru care nu s-a pronunțat cu privire la această cerere, persoanele vătămate având posibilitatea de a exercita acțiunea civilă separat, la instanța civilă.

Raportat la cele astfel reținute, Curtea, constatând ca fiind legală și temeinică sub toate aspectele sentința penală apelată, în baza art.421 pct.1 lit. b) Cod proc. penală a respins apelurile ca fiind nefondate.

*Autorul sintezei,
Judecător Mihai Viorel Tudoran*

[3]. Neconcordanță între dispozitiv și minută. Hotărâre nelegală în condițiile în care există o contradicție între dispozitivul hotărârii și minuta pronunțată în prezentul dosar.

Index tematic: Cod procedură penală

Legislație relevantă : art. 400 alin.1- teza I C.p.p

Rezumatul problemei de drept:

În situația în care instanța de fond a pronunțat o hotărâre în care există **o contradicție între dispozitivul hotărârii și minuta pronunțată în cauză**, nu se poate proceda, pentru prima dată, la soluționarea cauzei, întrucât o astfel de soluție ar fi de natură a încălca tuturor participanților la proces, **dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală**, drept care nu face distincție sub aspectul soluționării de către instanțe a laturii penale și/sau a laturii civile a cauzei.

Conform art. 400 alin.1- teza I C.p.p.: „*Rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii*”.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie
Decizia penală nr. 1141 din data de 14.12.2020

Prin sentința penală nr. 1144 pronunțată la data de 15.10.2020 de Judecătoria G., în baza art. 396 alin. 1 și 4 Cod de procedura penală raportat la raportat la art. 83 și la art. 336 alin. 1 Cod penal cu aplicarea art. 396 alin. 10 Cod de procedura penală, s-a stabilit pedeapsa 1 an și 3 luni închisoare în sarcina inculpatului XX, fiul lui .... și ..., născut la data de ... în municipiul ....., județul ..., cu domiciliul în comuna ..., sat ..., nr....., județul..., posesor al C.I. seria..., numărul ..., eliberată de către SPCLEP... la data de ..., CNP: ..., fără antecedente penale, de cetățenie română, ..., studii –....., stagiul militar ....., pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe (faptă din 04.12.2019).

În temeiul art. 91 din Codul Penal, s-a dispus suspendarea sub supraveghere a pedepsei aplicate, pe un termen de supraveghere de 2 ani, în conformitate cu art. 92 alin. 1 Cod penal.

În temeiul art. 93 alin. 1 din Codul Penal, inculpatul va respecta următoarele măsuri de supraveghere: să se prezinte la Serviciului de Probațiune D. la datele fixate de acesta; să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa; să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea: să comunice schimbarea locului de muncă; să comunice informații și documente de natură să permită controlul mijloacelor sale de existență.

În temeiul art. 93 alin. 2 C. pen. s-a impus inculpatului obligația de a urma un program de reintegrare socială derulat de către serviciul de probațiune sau organizat în colaborare cu instituții din comunitate.

În temeiul art.93 alin. 3 C.pen. pe durata termenului de supraveghere inculpatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 60 de zile în cadrul Primăriei comunei C. sau în cadrul Școlii Gimnaziale C., comuna C., județul D..

În temeiul art.94 alin. 1 C. pen. pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în art. 93 alin. 1 lit. c) - e) se comunică Serviciului de Probațiune D..

În temeiul art. 66 alin. 1 lit. i) Cod penal, s-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a conduce orice categorie de vehicule, pe o perioadă de 2 ani. În temeiul art. 68 alin.1 lit. b) Cod penal, pedeapsa complementară se va executa de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri.

În baza art. 65 Cod penal, s-a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art.66 alin.1 lit. i Cod penal (dreptul de a conduce vehicule), pe durata și în condițiile prevăzute de art.65 alin.3 Cod penal.

În temeiul art. 404 alin. 2 C. proc. pen., s-a pus în vedere inculpatului dispozițiile art. 96 alin. 1 și alin. 4 Cod penal referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în situația în care, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere ori nu execută obligațiile impuse precum și în situația săvârșirii unei noi infracțiuni intenționate în interiorul termenului de supraveghere.

Pentru a pronunța respectiva sentință, prima instanță a reținut următoarele:

Prin rechizitoriul nr...../P/2019 din data de 13.03.2020 întocmit de Parchetul de pe lângă Judecătoria G. și înregistrat pe rolul acestei instanțe sub nr. xxxx/xxx/2020, la data de 03.06.2020 a fost trimis în judecată, în stare de libertate, inculpatul XX, pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, faptă prevăzută de art. 336 alin. 1 Cod penal.

Potrivit rechizitoriului, în fapt, s-a reținut că în data de 04.12.2019, ora 23:35, organele de poliție au oprit pe strada .... din orașul G, autoturismul marca BMW cu numărul de înmatriculare (...), la volanul acestuia fiind identificat XX . La testarea cu aparatul etilotest a rezultat o alcoolemie de 0,74 mg/l alcool pur în aerul expirat. În urma prelevării probelor biologice s-a stabilit la ora 23:46 o alcoolemie de 2,07 ‰, iar la ora 00:46 o alcoolemie de 1,95 ‰.

Pentru dovedirea situației de fapt reținută prin rechizitoriu au fost menționate următoarele mijloace de probă administrate în cursul urmăririi penale, respectiv: proces-verbal de constatare a infracțiunii, rezultatul testării efectuate cu aparatul etilotest marca DRAGER, cerere de

analize/proces-verbal de recoltare, fișă de examen clinic-anexa 6 din 04.12.2019, declarație suspect/inculpat XX, declarații martori, buletin de analiză toxicologică nr. (...)/05.12.2019 eliberat de către SJML D. și fișă cazier judiciar.

Prin încheierea de ședință din camera de consiliu din data de 18.08.2020, rămasă definitivă prin necontestare, judecătorul de cameră preliminară a constatat legalitatea sesizării instanței, administrării probelor și efectuării actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecării.

La primul termen de judecată, cu procedura legal îndeplinită, ulterior citirii actului de sesizare, instanța a adus la cunoștința inculpatului dispozițiile art. 374 alin 4 din Cod de procedura penală raportat la art. 396 alin 10 Cod de procedura penală, privind judecata în procedură simplificată, precum și soluțiile posibile ca urmare a acestei proceduri.

Inculpatul a arătat că solicită ca judecata să aibă loc conform procedurii simplificate, prevăzută de art. 374 alin. 4 din Cod de procedura penală.

În ședința publică din data de 02.10.2020, instanța a admis cererea formulată de inculpat de soluționare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, apreciind că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 374 alin. 4 Cod de procedura penală, în sensul că inculpatul a declarat personal, înainte de începerea cercetării judecătorești că recunoaște în totalitate fapta descrisă în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să aibă loc potrivit procedurii abreviate și să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, necontestate, legal și loial administrate. De asemenea, instanța de fond a constatat că inculpatul nu este acuzat de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață și a apreciat că probele administrate în cursul urmăririi penale sunt suficiente pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Sub aspect probatoriu, în faza de judecată, au fost administrate înscrisuri în circumstanțiere, din oficiu de către instanță, iar ca urmare a admiterii cererii formulate de inculpat, în temeiul art. 374 alin. 4 raportat la art. 100 alin. 3 Cod de procedura penală, nu au fost administrate alte probe.

Analizând actele și lucrările dosarului, probatoriul administrat în cursul urmăririi, instanța de fond a reținut următoarea situație de fapt:

În data de 04.12.2019, ora 23:35, organele de poliție au oprit pe strada ..... din orașul G., autoturismul marca BMW cu numărul de înmatriculare (...), la volanul acestuia fiind identificat inculpatul XX.

Inculpatul a fost testat cu aparatul etilotest, rezultatul fiind o alcoolemie de 0,74 mg/l alcool pur în aerul expirat. (proces-verbal aflat fila 16 dup). Ulterior, acesta a fost condus la Spitalul Orășenesc G. în vederea recoltării probelor biologice, iar potrivit buletinului de analiză toxicologică nr. (...)/05.12.2019 eliberat de către SJML D. (fl. 15 d.u.p.), inculpatul avea la ora 23:46, o alcoolemie de 2,07 ‰ alcool pur în sânge, iar la ora 00:46, o alcoolemie de 1,95‰ alcool pur în sânge.

Potrivit examenului clinic efectuat (fl. 20 d.u.p.) reiese că inculpatul nu prezenta tulburări de echilibru static și dinamic, tremur sau imprecizie în mișcări, ci emana halenă alcoolică, constatându-se astfel elemente clinice sugestive consumului de băuturi alcoolice.

Inculpatul XX a recunoscut comiterea faptei, precizând că în seara de 04.12.2019, în intervalul orar 18:00-22:00 a consumat la domiciliul martorului AA din comuna....., sat C., trei sticle cu bere alcoolizată marca Ciucaș, la 0,500 l fiecare, fără a mânca, după care, la orele 23:00 a plecat din comuna C., la volanul autoturismului, până în orașul G., strada ....., unde a fost oprit în trafic de către organele de poliție.

În faza de urmărire penală, au fost audiați martorii AA și BB, ocupanți ai autoturismului cu numărul de înmatriculare (...), care au confirmat în depozițiile lor aspectele declarate de inculpatul XX.

Pentru a reține această situație de fapt, instanța de fond a avut în vedere următoarele probe: proces-verbal de constatare a infracțiunii (fila 8-9 dup), rezultatul testării efectuate cu aparatul etilotest marca DRAGER (proces-verbal aflat fila 16 dup), cerere de analize/proces verbal de recoltare (fila 19 și 21 dup), fișă de examen clinic-anexa 6 din 04.12.2019 (fila 20 dup), declarație suspect/inculpat XX (fila 25, fila 23 dup), declarația martorului BB (fila 13-14 dup), declarația martorului AA (fila 11 dup), buletin de analiză toxicologică nr. (...)/05.12.2019 eliberat de către SJML D. (fila 15 dup) și fișă cazier judiciar (fila 26 dup și fila 10 dosar instanță).

În drept, fapta inculpatului XX care, în data de 04.12.2019, la ora 23:35, a condus autoturismul, cu nr. de înmatriculare (...), pe str. .... din oraș G., având o concentrație de peste

0,80 g/l alcool pur în sânge, respectiv, la ora 23:46, o alcoolemie de 2,07 ‰ alcool pur în sânge, iar la ora 00:46, o alcoolemie de 1,95‰, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, faptă prevăzută de art. 336 alin. 1 Cod penal.

Analizând latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. 1 Cod penal, instanța de fond a reținut că elementul material constă în conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, avea o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge.

În ceea ce privește Decizia nr. 3/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care s-a stabilit că, la art. 336 alin. 1 C.pen., în ipoteza unei duble prelevări de mostre biologice, rezultatul alcoolemiei cu relevanță penală este cel de la prima prelevare, instanța constată că aceasta și-a pierdut aplicabilitatea în urma declarării neconstituționale a sintagmei ”la momentul prelevării mostrelor biologice” din textul art. 336 alin. 1 C.pen.

Astfel, prin Decizia nr.732/2014 a Curții Constituționale a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că sintagma ”la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul art.336 alin. 1 Cod penal este neconstituțională. Curtea a reținut că sintagma menționată lipsește de previzibilitate norma de incriminare, textul nefiind suficient de clar pentru a fi aplicat și că stabilirea gradului de îmbibație alcoolică și, implicit, încadrarea în sfera ilicitului penal în funcție de momentul prelevării mostrelor biologice, constituie un criteriu aleatoriu, exterior conduitei făptuitorului, în vederea tragerii la răspundere penală.

Este evident raportat la considerentele deciziei Curții Constituționale că, pentru a putea reține infracțiunea prevăzută de art.336 alin. 1 Cod penal, este necesar să se determine existența unei îmbibații alcoolice de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge la momentul conducerii vehiculului pe drumurile publice, iar nu alcoolemia la momentul prelevării probelor biologice, aceasta fiind singura care poate fi determinată în cazul inculpatului.

În concret, inculpatul XX. a condus autoturismul nr. de înmatriculare (...), pe un drum public – str. .... din orașul G., având o alcoolemie de peste 0,80g/‰ alcool pur în sânge, respectiv la ora 23:46- 2,07g/‰ alcool pur în sânge, iar la 00:46- 1,95‰, valori care depășesc pragul minim legal prevăzut de dispozițiile art. 336 alin. 1 Cod penal de 0,80g/l, astfel că elementul material al infracțiunii este realizat. Acest aspect reiese din buletinul de analiză toxicologică nr. (...)/05.12.2019 eliberat de către SJML D. (fl. 15 d.u.p.) având în vedere valoarea alcoolemiei în prima probă recoltată (2,07g‰), alcoolemia fiind în faza de eliminare întrucât valoarea alcoolemiei în proba a doua a fost de 1,95g‰, coroborat cu faptul că recoltarea primei mostre biologice a avut loc la un interval de doar 11 minute față de momentul depistării în trafic, iar consumul de alcool încetase deja de aproximativ 1 oră și 30 de minute.

Urmarea imediată a infracțiunii săvârșite de către inculpatul XX constă în punerea în pericol a siguranței circulației pe drumurile publice. Rezultă astfel că suntem în prezența unei infracțiuni de pericol, în cazul concret, urmare imediată fiind produsă prin însăși săvârșirea acțiunii de conducere sub influența alcoolului. Legătura de cauzalitate dintre elementul material și urmarea imediată rezultă, în cauză, din materialitatea faptei.

Sub aspectul laturii subiective, inculpatul a acționat cu vinovăție în modalitatea intenției indirecte, conform dispozițiilor art. 16 alin. 3 lit. b Cod penal, întrucât acesta a prevăzut rezultatul faptei sale și, deși nu l-a urmărit a acceptat posibilitatea producerii lui. Intenția indirectă a inculpatului XX rezultă din faptul că acesta a recunoscut că în seara evenimentului a consumat băuturi alcoolice, în pofida acestui lucru, a înțeles să conducă autoturismul pe drumurile publice.

La individualizarea pedepsei, s-au avut în vedere criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 74 Cod penal, respectiv gravitatea infracțiunii săvârșite și pericolozitatea infractorului, care se evaluează în funcție de împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și de mijloacele folosite, natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului, conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială, urmând a reține și aplicabilitatea art. 396 alin. 10 Cod de procedura penală.

În concret, instanța de fond a reținut că inculpatul XX. a săvârșit infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului, având o alcoolemie cu mult peste limita de 0,8 gr.‰, valoare suficientă pentru a confirma gravitatea infracțiunii. De asemenea, conform examenului clinic reiese că acesta prezenta tulburări de echilibru static și dinamic precum și imprecizie în mișcări.

De asemenea, s-a constatat că săvârșirea faptei a avut loc în jurul orei 23:35, pe str. .... din oraș G., principala arteră a orașului, noaptea, când condițiile de vizibilitate sunt mult mai scăzute decât în timpul zilei. Acest aspect coroborat cu starea de beție a inculpatului denotă o pericolozitate sporită a acestuia și o sfidare gravă a normelor sociale. Mai mult, inculpatul a fost însoțit și de alți doi pasageri, punând astfel în pericol și siguranța celor doi și nu doar a sa, precum și a celorlalți participanți la trafic.

Din înscrisurile administrate de instanța de fond, respectiv istoricul contravențional al inculpatului, reiese că acesta nu este la prima încălcare a normelor de conduită în trafic, fiind sancționat anterior pentru neacordare de prioritate pietonilor și depășirea limitei de viteză cu 31-40km/h. Aceste aspecte n-ar denota că inculpatul are o conduită rutieră neglijentă dacă intervalul de comitere a abaterilor ar fi mare, însă, în cazul de față, inculpatul a obținut permisul de conducere în data de 29.11.2017 (fila 13 dosar instanță), iar la nici doi ani distanță, când experiența de condus este foarte mică, a dat dovadă de sfidare a normelor sociale și după ce a consumat o cantitate considerabilă de alcool, a decis să se urce la volanul autoturismului marca BMW.

Deși nu se cunoaște valoarea alcoolemiei la momentul la care inculpatul a decis să plece la volanul autovehiculului, instanța de fond a avut în vedere că acesta a decis să parcurgă o distanță relativ mare (aproximativ 11km – din satul C. până în orașul G.), deși consumare băuturi alcoolice, așa cum rezultă din declarația inculpatului, coroborată cu declarațiile celor doi martori, pasageri în autoturism.

Fiind în prezența unei infracțiuni de pericol, conducerea unui autovehicul pe drumurile publice sub influența băuturilor alcoolice, este suficientă pentru producerea stării de pericol a siguranței circulației pe drumurile publice.

Prin incriminarea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului, s-a avut în vedere protejarea relațiilor sociale referitoare la protecția siguranței circulației pe drumurile publice. Reacția publică față de fapta comisă, în concret, conducerea autovehiculului în urma consumului de băuturi alcoolice și riscul la care sunt expuși ceilalți participanți la traficul rutier, dovedesc o ignoranță în înțelegerea pericolului social al săvârșirii infracțiunii.

Din fișa de cazier a inculpatului rezultă faptul că acesta nu a mai fost condamnat anterior, aspect ce îi este favorabil, și astfel nu se poate reține o perseverență infracțională, ci se constată că acesta a fost un eveniment izolat.

În ceea ce privește nivelul de educație, vârsta, situația familială și socială a inculpatului XX, s-a constatat că, în prezent, este în vârstă de ... de ani, este necăsătorit, are studii ... și lucrează ca ... la ... . Prin urmare, inculpatul este o persoană integrată în societate.

De asemenea, inculpatul a avut o atitudine cooperantă cu organele judiciare, acesta a recunoscut săvârșirea faptei și a participat în mod activ la desfășurarea activităților de urmărire penală. Inculpatul a acceptat deplasarea la sediul Spitalului orașenesc G. pentru prelevarea mostrelor de sânge și a recunoscut faptul că în seara evenimentului a consumat alcool. În cursul judecății, a recunoscut în totalitate faptele reținute în sarcina sa prin actul de sesizare a instanței, menționând totodată că este de acord cu prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității.

Față de cele de mai sus, instanța de fond a apreciat că pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către inculpat și formarea unei atitudini corecte a acestuia față de ordinea de drept și regulile de conviețuire socială, este necesară stabilirea pedepsei închisorii.

Potrivit art. 396 alin. 10 din Codul de procedură penală, când judecata s-a desfășurat în condițiile art. 375 alin. 1, și 2, când cererea inculpatului ca judecata să aibă loc în aceste condiții a fost respinsă sau când cercetarea judecătorească a avut loc în condițiile art. 377 alin. 5 ori art. 395 alin. 2, iar instanța de fond a reținut aceeași situație de fapt ca cea recunoscută de către inculpat, în caz de condamnare sau amânare a aplicării pedepsei, limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii se reduc cu o treime, iar în cazul pedepsei amenzii, cu o pătrime. Având în vedere aplicarea acestor dispoziții, instanța de fond i-a aplicat inculpatului XX pedeapsa închisorii prevăzută de art. 336 alin. 1 din Codul penal între limitele speciale (1-5 ani), reduse cu o treime, și anume: pedeapsa închisorii cuprinsă între 8 luni - 3 ani și 4 luni închisoare.

Astfel, prin raportare la circumstanțele reale și personale ale inculpatului XX, se poate concluziona că nu este o persoană periculoasă pentru societate, instanța de fond stabilind în sarcina inculpatului pedeapsa închisorii orientată spre minim.

În ceea ce privește modalitatea de executare, instanța de fond s-a orientat spre suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei. Constatând că în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 91 alin. 1 Cod penal, în sensul că pedeapsa aplicată, de 1 an închisoare, este sub nivelul maxim de 3 ani, inculpatul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de un an, inculpatul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității și în raport de persoana acestuia, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța de fond a apreciat că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel inculpatul XX criticând-o sub aspecte de nelegalitate și netemeinicie.

Examinând legalitatea și temeinicia hotărârii apelate, în raport de criticile formulate, cât și sub toate aspectele de fapt și de drept, în temeiul dispozițiilor art. 417 alin.2 C.p.p., Curtea va admite apelul declarat în cauză pentru următoarele considerente:

Împotriva sentinței penale nr. 1144/15.10.2020 pronunțată de Judecătoria G. a formulat apel inculpatul XX, deoarece o apreciază ca fiind nelegală și netemeinică.

Studiind actele dosarului, Curtea constată ca judecătorul fondului a pronunțat o hotărâre nelegală în condițiile în care **există o contradicție** între **dispozitivul** hotărârii și **minuta** pronunțată în prezentul dosar.

Astfel, prin **minuta** pronunțată în cauză judecătorul fondului a dispus: „În baza art. 336 alin.1 C.p. cu aplicarea art. 396 alin.10 C.p.p. **condamnă** pe inculpatul XX la pedeapsa de 1 an și 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe” – f.26, iar în **dispozitivul** hotărârii se reține: „În baza art. 396 alin.1 și 4 C.p.p. raportat la **art. 83** și la art. 336 alin.1 C.p. cu aplicarea art. 396 alin.10 C.p.p. **stabilește pedeapsa de 1 an și 3 luni închisoare în sarcina inculpatului XX închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe**” – f.29.

Conform art. 400 alin.1- teza I C.p.p.: „Rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii”.

În aceste condiții, instanța de control judiciar constată că judecătorul fondului a pronunțat o hotărâre nelegală, cu încălcarea dispozițiilor legale care prevăd că **dispozitivul hotărârii judecătorești constă în reproducerea în finalul hotărârii a minutei redactate în urma deliberării**, situație ce nu se regăsește în prezenta cauză.

Potrivit art. 349 alin. 1 C.p.p. cu referire la art. 8 C.p.p., art. 21 alin. 3 din Constituție și art. 47 teza a II-a din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, instanța soluționează cauza dedusă judecătii cu garantarea respectării drepturilor părților - cu precădere a dreptului la un proces echitabil - și asigurarea administrării probelor pentru lămurirea completă a împrejurărilor cauzei, în scopul aflării adevărului.

Potrivit art. 6 paragraful 1 din Convenția europeană, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale, în mod public, în mod echitabil și într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații îndreptate împotriva sa.

Curtea are în vedere faptul că una dintre garanțiile dreptului la un proces echitabil constă în faptul că probele trebuie să fie administrate nemijlocit în prezența judecătorului care va statua asupra fondului cauzei și cu privire la toate părțile, precum și cu privire la învinuirea adusă inculpatului, așa cum prevăd dispozițiile art. 396 alin.1 și art. 397 alin.1 C.p.p, în ceea ce privește atât latura penală, cât și latura civilă a cauzei.

În situația în care instanța de fond a pronunțat o hotărâre în care există **o contradicție între dispozitivul hotărârii și minuta pronunțată în cauză**, Curtea apreciază că nu poate proceda, pentru prima dată, la soluționarea cauzei, întrucât o astfel de soluție ar fi de natură a încălca tuturor participanților la proces, **dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală**, drept care nu

face distincție sub aspectul soluționării de către instanțe a laturii penale și/sau a laturii civile a cauzei.

Așadar, potrivit art. 2 paragraful 1 teza I din Protocolul nr. 7 la Convenția europeană, orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară.

Din această perspectivă, potrivit art. 408 alin. 1 rap. la art. 38 alin. 2 C.p.p., împotriva sentinței penale pronunțate de către judecătoria se poate exercita calea de atac a apelului ce se judecă de către Curtea de apel, instanță de control judiciar care are plenitudine de jurisdicție în soluționarea cauzei în ansamblul său.

Cu toate acestea, Curtea apreciază că efectul devolutiv al apelului, reglementat în mod expres prin dispozițiile art. 417 C.p.p., nu trebuie interpretat ca impunând instanței de control judiciar o rejudecare completă a fondului în situația neîndeplinirii - indiferent din ce cauză - a acestei condiții de către instanța de fond, chiar și cu privire doar la anumite aspecte ale cauzei.

Astfel, efectul devolutiv nu poate fi înțeles nici ca o administrare a întregului material probatoriu, în sensul efectuării întregii cercetări judecătorești de către instanța de apel, nici ca o suplinire a omisiunii instanței de a se pronunța asupra unor aspecte deosebit de importante ale cauzei.

Astfel, Curtea constată că judecătorul fondului **a pronunțat o soluție contradictorie**, ceea ce face imposibilă exercitarea controlului judiciar prevăzut de lege în ceea ce privește legalitatea și temeinicia hotărârii atacate atât în funcție de criticile invocate, cât și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept potrivit dispozițiilor art.417 alin.2 C.p.p.

În consecință, în raport de ansamblul motivelor de fapt și al temeiurilor de drept expuse pe parcursul prezentelor considerente, Curtea în temeiul art. 421 pct.2 lit. b C.p.p. a admis apelul formulat de inculpatul XX împotriva sentinței penale nr. 1144/15.10.2020 pronunțată de Judecătoria G., a desființat sentința penală apelată și, în consecință, a trimis cauza spre rejudecare la aceeași instanță, respectiv Judecătoria G..

Cheltuielile judiciare efectuate în apel rămân în sarcina statului.

*Autorul sintezei,
Judecător Camelia Cazacu*

[4]. Refuz prelevare mostre biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei motivând existența aichmofobiei (frica de ace).

Index tematic: Cod penal

Legislație relevantă: art. 337 Cod penal

Rezumatul problemei de drept:

Nu se poate reține temei al achitării, existența aichmofobiei de care ar suferi o persoană, în lipsa unui document medical constatator care să justifice refuzul recoltării de probe biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei.

Aichmofobia este frica de obiecte ascuțite și tăioase, iar persoanele care dezvoltă astfel de fobii manifestă o frică extremă de ace și injecții, frică ce se manifestă prin simptome fizice - dificultăți de respirație, amețeală, creșterea tensiunii arteriale, creșterea ritmului cardiac, transpirație excesivă, senzația de gura uscată, tremur, teroare, panică, senzația de pierdere a controlului, incapacitatea distragerii atenției și gândurilor de la stimulul care provoacă frica, dorința intensă de a evita și de a fugi din situația respectivă, simptome care în speța de față nu au fost constatate de către medicul de gardă, în momentul prezentării inculpatului la unitatea medicală, așa cum rezultă din fișa de examen clinic și procesul verbal de recoltare mostre biologice.

Se reține și faptul că inculpatul, a refuzat anterior și determinarea alcoolemiei în aerul expirat, determinare ce nu implică existența vreunui obiect înțepător, tăios sau ascuțit, care să justifice existența fobiei de care pretinde că suferă.

Actul medical depus, are la bază un contract de prestări servicii cu privire la anumite fobii ale inculpatului, fără a exista vreun act medical sau de altă natură, constatator al acestora, care să justifice refuzul recoltării de probe biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolului.

Identificare:

Curtea de Apel Ploiești – Secția Penală și pentru cauze cu minori și de familie

Decizia penală nr. 1145 din data de 14.12.2020

Prin sentința penală nr. 147 pronunțată la data de 24.06.2020 de Judecătoria ..., în baza art. 337 Cod penal cu aplicarea art. 374 alin. 4, art. 375 Cod pr. penala și 396 alin. 10 Cod pr. penala a fost condamnat inculpatul XX, fiul lui ... și al ..., născut la ... în ..., județ ..., domiciliat în ..., CNP ... la 8 luni închisoare.

În baza art. 91 alin. 1 Cod penal s-a dispus suspendarea executării pedepsei de 8 luni închisoare sub supraveghere pe durata termenului de supraveghere de 2 ani stabilit conform art. 92 alin. 1 Cod penal.

În baza art. 93 alin. 1 Cod penal, pe durata termenului de supraveghere condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere: să se prezinte la Serviciul de Probațiune ..., la datele fixate de acesta; să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa; să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile; să comunice schimbarea locului de muncă; să comunice informații și documente de natura a permite controlul mijloacelor sale de existență.

În baza art. 93 alin. 2 Cod penal s-a impus inculpatului să execute următoarea obligație: să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate.

În baza art. 93 alin. 3 Cod penal pe parcursul termenului de supraveghere condamnatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 60 de zile în cadrul ...

S-a atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 96 alin. 1 și 4 Cod penal.

Pentru a pronunța respectiva sentință, prima instanță a reținut următoarele: prin rechizitoriul nr.../P/2017 din 27.06.2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria ... a fost trimis în judecata inculpatul XX, fiul lui ... și al ..., născut la data de ..., în ..., județ ..., domiciliat în ..., pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art.337 Cod penal.

În actul de sesizare s-a reținut în fapt că, la data de 11.06.2017, în jurul orei 03:50, urmare a depistării în trafic pe str. ... din municipiul ..., județ ..., la volanul autoturismului marca ... cu nr. de înmatriculare ..., la solicitarea organelor de poliție de a se supune testării cu aparatul etilotest și recoltării de mostre biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei, inculpatul s-a sustras de la aceste proceduri.

Această situație de fapt a fost stabilită de către organele de urmărire penală pe baza următoarelor mijloace de probă: proces-verbal de constatare a infracțiunii; fișa Unitatea Primire Urgente a Spitalului Județean ... în cuprinsul căreia este consemnat refuzul de prelevare a mostrelor biologice de sânge; ordonanța de efectuare a examinării fizice, în vederea prelevării de probe biologice; procesul-verbal întocmit cu ocazia examinării fizice a persoanei; procesul-verbal de solicitare a consimțământului pentru recoltare de probe biologice de sânge; cererea de analiza și procesul-verbal de prelevare; buletinul examenului clinic; buletinul de analiza toxicologica nr. (...)/12.06.2017; declarațiile date de XX în calitate de suspect și de inculpat.

Dosarul penal nr.../P/2017, privind pe inculpatul XX, a fost înregistrat pe rolul acestei instanțe la data de 09.07.2019, primind numărul xxxx/xxx/2019.

După înregistrare, dosarul a fost trimis judecătorului de cameră preliminară pentru verificarea competenței și a legalității sesizării instanței, precum și pentru verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Prin încheierea judecătorului de cameră preliminară din data de 28.08.2019, în baza art. 346 alin. 1 C. pr. penala s-a constatat legalitatea sesizării instanței cu rechizitoriul nr. nr. .../P/2017 din 27.06.2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria ..., privind pe inculpatul XX, cercetat în stare

de libertate pentru săvârșirea infracțiunii de refuzul conducătorului unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, de a se supune prelevării de mostre biologice necesare în vederea stabilirii alcoolemiei, prevăzută de art. 337 Cod penal, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală. Totodată, în temeiul art. 342 C.pr.pen. judecătorul de cameră preliminară a constatat că instanța este competentă material și teritorial să soluționeze prezenta cauză și a dispus începerea judecării.

La termenul din data de 03.06.2020, ulterior citirii actului de sesizare, instanța de fond a adus la cunoștința inculpatului dispozițiile art. 374 alin. 4 C.proc.pen. raportat la art. 396 alin. 10 C.proc.pen. privind judecata în procedură simplificată, precum și soluțiile posibile ca urmare a acestei proceduri.

Inculpatul XX a precizat că înțelege să se prevaleze de dispozițiile art. 396 alin. 10 C.proc.pen., arătând că recunoaște săvârșirea faptelor pentru care a fost trimis în judecată și că este de acord ca judecata să aibă loc exclusiv în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale, probe pe care le cunoaște și pe care nu le contestă.

În faza de judecată, ca urmare a admiterii cererii formulate de inculpat, cauza a fost soluționată pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale.

La cererea inculpatului instanța de fond a încuviințat proba cu înscrisuri în circumstanțierea personală a inculpatului.

Analizând actele și lucrările dosarului, probele administrate în cursul urmăririi penale instanța de fond a reținut următoarea situație de fapt: la data de 11.06.2017, în jurul orei 03:50, lucrători de poliție din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean D... - Serviciul Rutier, în timp ce executau activități de supraveghere a traficului rutier pe strada Calea Domneasca din mun..., județ ..., în dreptul Solii Gimnaziale ..., au efectuat semnal regulamentar de oprire conducătorului autoturismului marca ... cu numărul de înmatriculare ..., care circula în direcția ...

S-a consemnat că șoferul, care era singur în autoturism, a ignorat semnalul de oprire al polițiștilor și și-a continuat deplasarea pe strada ..., unde, în dreptul sediului Engie – Distribuție Gaze, a oprit, a coborât de la volanul acestuia, cu intenția de a-l părăsi.

Organele de constatare, sesizând comportamentul nefiresc al conducătorului auto și sesizând că acesta emana halena alcoolică, i-au cerut să se supună testării aerului expirat, în repetate rânduri, însă de fiecare dată conducătorul auto a refuzat.

După refuzul repetat de a se supune testării aerului expirat, cu acordul său, conducătorul auto a fost condus la Spitalul Județean ... Pe drum către unitatea medicală, conducătorul auto a fost identificat pe baza datelor de stare civilă pe care le-a furnizat în cele din urma polițiștilor, fiind astfel identificat în persoana inculpatului XX.

La spital, la Unitatea Primire Urgente, s-a întocmit fișa de prezentare nr. (...) din 11.06.2017, la ora 04:23, în cuprinsul căreia se consemnează motivul prezentării inculpatului, respectiv „recoltare alcoolemie” și mențiunea „refuz alcoolemie, frică de ace”.

În fața personalului medical de serviciu din cadrul secției UPU a Spitalului Județean..., inculpatului XX i s-a cerut de către polițiști să se supună prelevării probelor biologice, comunicându-i-se că este obligatoriu să îi fie recoltate mostre biologice în vederea stabilirii alcoolemiei. După desigilarea trusei standard securizată cu sigiliul nr. (...), în prezența inculpatului, acesta și-a manifestat din nou refuzul de a se supune recoltării probelor biologice de sânge.

În aceste împrejurări, personalul medical a procedat la consemnarea refuzului în procesul-verbal din trusa de recoltare a mostrelor biologice și la completarea buletinului de examinare clinică a inculpatului, acte care au fost semnate de medicul de gardă, asistent și polițistul rutier, pe care însă inculpatul a refuzat să le semneze.

La examenul clinic la care a fost suspus s-a constatat că inculpatul avea atitudine neadecvată, era necooperant, neliniștit și prezenta tulburări de echilibru.

Situația de fapt reținută mai sus este probată prin procesul verbal de constatare a infracțiunii întocmit la data de 11 06 2017, din care rezulta împrejurările opririi inculpatului în trafic (a ignorat semnalul regulamentar efectuat de agenții de poliție, continuându-și deplasarea, a oprit în urma semnalelor acustice și luminoase în dreptul sediului Engie și a fost condus la sediul spitalului județean pentru a i se recolta probe de sânge, unde a refuzat recoltarea acestora motivând-o prin frica de ace); fișa întocmită la unitatea de primiri urgențe în cuprinsul căreia medicul de gardă a consemnat refuzul recoltării probelor în vederea stabilirii alcoolemiei și motivul acestui refuz-frică

de ace; examenul clinic efectuat la data prezentării la camera de gardă a unității spitalicești, procesul verbal de recoltare a mostrelor biologice, întocmit la data de 11 06 2017 și din cuprinsul căruia rezultă că inculpatul a refuzat recoltarea; recunoașterea inculpatului, care nu neagă refuzul recoltării probelor de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei, dar care îl justifică prin frica sa de ace.

Mijloacele de probă administrate în cauză dovedesc un refuz explicit al inculpatului de recoltare a probelor de sânge pentru stabilirea alcoolemiei, agenții de poliție comunicându-i acestuia că este obligatoriu să îi fie recoltate mostre biologice în vederea stabilirii alcoolemiei ori a prezenței substanțelor psihoactive, în caz contrar săvârșind infracțiunea prevăzută de art. 337 Cod penal. Instanța de fond a reținut de asemenea că împrejurarea refuzului a fost consemnată și în procesul verbal de recoltare a mostrelor biologice, act semnat de medicul de gardă și de agenții de poliție.

Apărarea inculpatului, în sensul existenței unui refuz justificat, susținută în mod constant atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecății, este întemeiată pe faptul că suferă de aichmofobie (frica de ace) pentru care urma ședințe de consiliere psihologica chiar la data faptei, ședințe pentru care a depus la dosar contractul de prestări psihologice nr. 4 din data de 15 10 201 încheiat cu psiholog ...

Instanța de fond a reținut că, potrivit studiilor de specialitate, aichmofobia este frica de obiecte ascuțite și tăioase. Persoanele care dezvoltă astfel de fobii manifestă o frică extremă de ace și injecții, frică ce se manifestă prin simptome fizice - dificultăți de respirație, amețeala, creșterea tensiunii arteriale, creșterea ritmului cardiac, transpirație excesivă, senzația de gură uscată, tremur; teroare, panică, senzația de pierdere a controlului, incapacitatea distragerii atenției și gândurilor de la stimulul care provoacă frică, dorința intensă de a evita și de a fugi din situația respectivă, simptome care nu au fost constatate de către medicul de gardă, în momentul prezentării inculpatului la unitatea spitalicească.

Diagnosticul unei astfel de tulburări se realizează de către un profesionist în domeniul sănătății mintale, pe baza criteriilor stabilite de către Asociația Psihiatrilor Americani în Manualul de diagnostic și clasificare statistica a tulburărilor mintale.

Instanța de fond a observat că înscrisul depus la dosar pe baza căruia inculpatul își întemeiază apărarea este un contract de prestări servicii psihologice cu nr. 4 din data de 5.10.2016, dar care nu poartă o dată certă, și că înscrisul reprezintă doar o convenție ce are ca scop furnizarea unor servicii psihologice, ce nu are însă valoarea unui act medical care să conțină un diagnostic stabilit pe baza criteriilor la care s-a făcut referire mai sus și care să facă diferența între un simplu sindrom alergic sever la orice tratament injectabil și o fobie diagnosticată de către persoane specializate. Prin urmare instanța de fond nu a primit apărarea inculpatului conform căreia refuzul său manifestat cu ocazia solicitării recoltării probelor biologice este justificat.

Probele administrate în cauză (declarația martorei ... și declarația inculpatului) dovedesc împrejurarea că inculpatul a consumat alcool la o petrecere, în seara opririi sale în trafic de către organele de poliție (în ciuda faptului că psihologul i-a interzis consumul de alcool), ceea ce pune sub semnul îndoielii seriozitatea demersului său terapeutic și gravitatea fobiei pe care o reclama.

Pentru aceste considerente, instanța de fond a reținut că trăsăturile faptei comise de inculpat și pentru săvârșirea căreia este trimis în judecată corespund normei de incriminare, existând o concordanță între fapta concretă și condițiile privitoare la latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii.

În drept, fapta inculpatului XX, care, la data de 11.06.2017, în jurul orei 03:50, urmare a depistării în trafic pe str. ... din mun. ..., jud. ..., la volanul autoturismului marca ... cu nr. de înmatriculare ..., la solicitarea organelor de poliție de a se supune recoltării de mostre biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei, s-a sustras de la aceasta procedura, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de refuzul conducătorului unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, de a se supune prelevării de mostre biologice necesare în vederea stabilirii alcoolemiei, prev. de art. 337 Cod penal.

Din materialul probator rezultă că inculpatul a realizat în întregime latura obiectivă a infracțiunii reținute în sarcina sa.

Elementul material al infracțiunii constă în refuzul conducătorului unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de a se supune prelevării de mostre biologice necesare în vederea stabilirii alcoolemiei. În prezenta cauză sunt întrunite cerințele esențiale prevăzute de legiuitor, în sensul că inculpatul s-a sustras prelevării de mostre biologice

necesare în vederea stabilirii alcoolemiei, aspect care rezultă din procesul verbal de constatare a infracțiunii în flagrant, coroborat cu înscrisurile întocmite de personalul medical.

Urmarea imediată a săvârșirii aceste infracțiuni constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice, precum și pentru relațiile sociale privind înfăptuirea justiției.

Legătura de cauzalitate rezultă din materialitatea faptei, în cauză aflându-ne în prezența unei infracțiuni de pericol (formale).

Sub aspectul laturii subiective, fapta inculpatului a fost săvârșită cu intenție directă, potrivit art. 16 alin. 3 lit. a C.penal, în sensul că inculpatul a cunoscut rezultatul activității sale infracționale, respectiv crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale ocrotite de norma penală și a urmărit producerea lui.

La individualizarea pedepsei aplicată inculpatului s-a avut în vedere dispozițiile art. 74 din Codul penal, respectiv împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii, natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului, conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal, nivelul de educație, situația familială și socială.

Instanța de fond a avut astfel în vedere faptul că inculpatul nu are antecedente penale, că desfășoară activități din care obține venituri și are un comportament corect în societate.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel inculpatul XX criticând-o sub aspecte de nelegalitate și netemeinicie, motivele care au fundamentat exercitarea acesteia fiind expuse pe larg în încheierea de amânare a pronunțării, motive ce nu vor mai fi reluate, reluarea acestora fiind superfluă.

Curtea, examinând sentința apelată în raport de criticile formulate, de actele și lucrările dosarului, dar și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, conform art. 417 alin. 2 Cod procedură penală, constată că apelul este nefondat, urmând a fi respins ca atare, pentru considerentele ce succed:

Astfel, contrar motivelor de apel formulate și a argumentelor prezentate de apelantul inculpat XX, Curtea apreciază că hotărârea instanței de fond este legală și temeinică sub toate aspectele, fiind rezultatul unei analize amănunțite și complete a mijloacelor de probă administrate, a unei interpretări juste și corecte a acestor probe și a dispozițiilor legale incidente, și cuprinde o expunere clară a argumentelor reținute și o motivare concisă și coerentă.

În acest sens, se constată că apelantul inculpat XX a înțeles să beneficieze de judecarea cauzei în condițiile art. 374 alin.4 Cod. proc. pen. raportat la prevederile art.375 Cod. proc. pen., iar prima instanță a examinat infracțiunea dedusă judecării sub aspectul laturii obiective, elementul material al infracțiunii, respectiv acțiunea de a refuza prelevarea mostrelor biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei, iar sub aspectul laturii subiective, a reținut săvârșirea faptei cu intenție directă, conform art. 16 pct. 3 lit. a Cod penal, întrucât inculpatul a prevăzut rezultatul faptei sale, de încălcare a relațiilor sociale ce ocrotesc siguranța circulației pe drumurile publice și l-a urmărit.

Curtea constată faptul că instanța de fond a făcut referiri concrete cu privire la elementele de fapt reținute, precum și analiza probelor care au servit ca temei la adoptarea soluției.

Realizând propriul examen al materialului probator administrat în cauză, Curtea constată că, în data de 11.06.2017, în jurul orei 03:50, urmare a depistării în trafic pe str. ... din mun. ..., jud. ..., conducând autoturismului marca ... cu nr. de înmatriculare ... la solicitarea organelor de poliție de a se supune recoltării de mostre biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolemiei, a refuzat prelevarea de mostre biologice de sânge.

Analizând, în concret, apărările formulate în cuprinsul motivelor de apel, ce privesc nelegalitatea și netemeinicia sentinței penale apelate, Curtea constată că instanța de fond a făcut o corectă aplicare a prevederilor art. 74 C. pen., având în vedere împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului, conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal și nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Individualizarea pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Un rol primordial în aprecierea stabilirii și aplicării pedepsei îl are pericolul social al faptei, sens în care valorile ocrotite de legea penală trebuie evidențiate atât pentru restabilirea ordinii de drept, cât și pentru reeducarea inculpatului, iar pentru ca pedeapsa să-și realizeze funcțiile și scopul avute în vedere de legiuitor, aceasta trebuie să corespundă sub aspectul duratei și naturii sale, gravității faptei comise, potențialului de pericol social, pe care, în mod real îl prezintă persoana inculpatului, precum și aptitudinii acestuia de a se îndrepta sub influența sancțiunii.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are, pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, concretizând dezaprobarea legală și judiciară atât în ceea ce privește fapta penală săvârșită, cât și în ceea ce privește comportarea făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Curtea apreciază că dozarea pedepsei aplicată inculpatului a fost făcută cu respectarea dispozițiilor legale, corect reținute de instanța de fond, care a făcut aplicarea prevederilor art.396 alin.10 C.pen., privind reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă.

Astfel pedeapsa de 8 luni închisoare, aplicată apelantului inculpat reprezintă minimul rezultat în urma reducerii cu o treime a limitelor de pedeapsă.

Cu privire la modalitatea de executare a pedepsei, stabilită de instanța fondului, Curtea apreciază că aceasta a făcut o corectă aplicare a prevederilor 91 Cod penal, având în vedere că fapta comisă de inculpat prezintă un grad ridicat de pericol social concret raportat la conducerea autovehiculului sub influența băuturilor alcoolice și refuzul de testare atât cu alcooltestul cât și ulterior la spital cu ocazia prelevării probelor biologice de sânge, sens în care nu se justifică aplicarea altei modalități de executare a pedepsei.

Curtea nu poate reține apărarea apelantului inculpat, referitor la existența aichmofobiei de care ar suferi acesta. Curtea, ca și instanța de fond, reține că persoanele care dezvoltă astfel de fobii manifestă o frică extremă de ace și injecții, frică ce se manifestă prin simptome fizice - dificultăți de respirație, amețală, creșterea tensiunii arteriale, creșterea ritmului cardiac, transpirație excesivă, senzația de gura uscată, tremur, teroare, panică, senzația de pierdere a controlului, incapacitatea distragerii atenției și gândurilor de la stimulul care provoacă frica, dorința intensă de a evita și de a fugi din situația respectivă, simptome care nu au fost constatate de către medicul de gardă, în momentul prezentării inculpatului la unitatea medicală, așa cum rezultă din fișa de examen clinic și procesul verbal de recoltare mostre biologice.

Curtea are în vedere și faptul că apelantul inculpat, a refuzat anterior și determinarea alcoolemiei în aerul expirat, determinare ce nu implică existența vreunui obiect înțepător, tăios sau ascuțit, care să justifice existența fobiei de care pretinde că suferă.

Actul medical depus, are la bază un contract de prestări servicii cu privire la anumite fobii ale apelantului inculpat, fără a exista vreun act medical sau de altă natură, constatator al acestora, care să justifice refuzul recoltării de probe biologice de sânge în vederea stabilirii alcoolului.

În consecință, Curtea nu poate primi criticile formulate de apelantul inculpat XX împotriva sentinței penale nr.147/24.06.2020 pronunțată de Judecătoria ..., și va respinge apelul formulat de acesta ca nefondat.

În baza art.275 alin.2 C.p.p. va obliga apelantul-inculpat la plata sumei de 500 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

*Autorul sintezei,
Judecător Silviu Florentin Grădină*